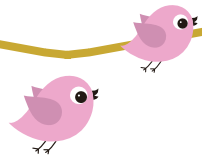
Yaz Kur'an Kursları

DİNİMİ ÖĞRENİYORUM

DİB YAYINLARI

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI: 1215
ÇOCUK KİTAPLARI: 297

Yayın Yönetmeni	Dr. Fatih KURT
Yayın Koordinatörü	Dr. Faruk GÖRGÜLÜ
Danışman	Prof. Dr. Huriye MARTI
Editör	Zeynep Ulviye ÖZKAN
Proje Takip & Koordinasyon	Osman ALPASLAN
Komisyon	Adil ELZEREY, Ayşegül GÖZERİ, Dr. Ş. Nihal ZEYBEK, Emine YALDIZ, Fatma KOTAN, Fatma SONGUR, Hatice ERDOĞAN, Muammer ŞAHİN, Süleyman ŞEN
Çizim	Volkan AKMEŞE
Grafik Tasarım	indosa
Baskı Takip	İsmail DERİN
Baskı Hazırlık	Ali ÇINKI
Baskı	Özgün Matbaacılık 0312 645 19 10
	4. Baskı, Ankara 2018
Eser İnceleme Komisyon Kararı	19.01.2015/26
	ISBN: 978-975-19-6512-7 2018-06-Y-0003-1215 Sertifika No: 12931
© Diyanet İşleri Başkanlığı
İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No: 147/A 06800 Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 295 72 93-94
Faks: 0312 284 72 88
e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Bu kitap, Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programları çerçevesinde, komisyon ve birim çalışmaları marifetiyle hazırlanmıştır.

Sevgili Çocuklar,
Diyanet İşleri Başkanlığımızca düzenlenen Yaz Kur'an Kursu'na katılarak Yüce Kitabımız Kur'an-ı Kerim'i okumayı ve hayatınız boyunca istifade edeceğiniz temel dinî bilgileri öğreneceksiniz.
Sizi ve ailenizi tebrik ediyoruz. Sizler için özel olarak hazırladığımız bu kitap setini takdim ederken, bundan sonraki hayatınızı toplumda örnek bir birey olarak devam ettireceğinize olan inancımızı ifade ediyor, başarı, huzur ve mutluluk dolu bir ömür diliyoruz.

Diyanet İşleri Başkanlığı

içindekiler

inanç 7

ibadet 45

siyer 97

ahlâk 135

inanç

iman esaslarını öğreniyorum

8 Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehâdeti Öğreniyorum

12 İslam'ın ve İmanın Esaslarını Öğreniyorum

16 Allah'a İnanıyorum

19 Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum

22 Meleklere İnanıyorum

26 Kitaplara İnanıyorum

34 Peygamberlere İnanıyorum

38 Âhiret Hayatına İnanıyorum

40 Kader ve Kazaya İnanıyorum

1. Ünite

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehâdeti Öğreniyorum

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehâdet

"Lâ ilâhe illallah", "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh" Bu cümleleri, ezanı dinlerken ya da camide namaz kılarken hepimiz duymuşuzdur.

"Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah"

ifadesine 'kelime-i tevhid' denir. Bu cümle, "Allah'tan başka ilâh yoktur, Hazreti Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) Allah'ın elçisidir." anlamına gelir.

Kelime-i Tevhid

İslam'ın özüdür bu,
En güzel sözüdür bu,
Lâ ilâhe illallah,
Muhammed Resûlullah.

Birdir ve tektir Allah,
O'ndan başka yok ilâh.
Lâ ilâhe illallah,
Muhammed Resûlullah

Kelime-i Şehâdet ise

"Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh"

cümlesidir. Bu cümle, "Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Hazreti Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) Allah'ın kulu ve elçisidir." demektir.

Kelime-i tevhidi ve kelime-i şehâdeti söyleyen kişiye 'müslüman' veya 'mümin' denir. Bu cümleleri söyleyerek Allah'ın bir ve eşsiz olduğunu, Hazreti Muhammed'in de O'nun kulu ve peygamberi olduğunu kabul etmiş oluruz. İslam dinini kabul etmenin ilk şartı, kelime-i tevhidi ve kelime-i şehadeti söylemektir.

“Allah,
kendisinden başka
hiçbir ilâh
bulunmayandır.”

(Tâhâ Sûresi, 8. Âyet)

Rabbimi Tanıyorum

Rabbimiz Allah’tır. O, eşi benzeri olmayan Yüce Yaratıcıdır. O’ndan başka tanrı yoktur. O’ndan başka rızık veren yoktur… O’ndan başka şifa veren yoktur… O’ndan başka kâinatı idare eden güç yoktur… İyilikleri O’ndan ister, kötülüklerden O’na sığınırız.

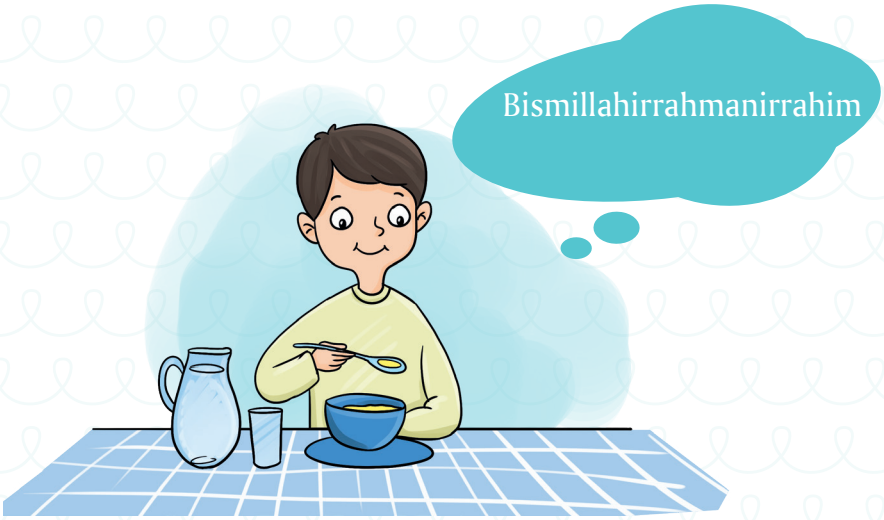
Bizi ve tüm varlıkları yaratan Allah’tır. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbi Allah’tır. Sayısız nimetleri yaratan, her yaptığımızı gören ve duyan Allah’tır. Bizi seven, tanıyan ve ihtiyaçlarımızı en iyi bilen Allah’tır.

‘Lâ ilâhe illallah’ diyerek aynı zamanda Rabbimizin ismini anmış oluruz. Kelime-i tevhid ve kelime-i şehâdet dışında, Allah’ı andığımız başka ifadeler de vardır. Bismillah, Elhamdülillah, Allahü Ekber bunlardan bazılarıdır.

Bir işe başlarken ‘Bismillahirrahmanirrahim’ deriz. Böylece Allah’a olan sevgimizi ve bağlılığımızı ifade ederiz. Besmele çekmek, Allah’ın yardımını her an yanımızda hissetmemizi sağlar.

Bu yüzden Besmele, yemek yerken, okula giderken, ders çalışırken, yatarken dilimizden hiç eksik olmaz. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), besmele ile başlanan işlerin başarıyla tamamlanacağını, besmele ile yenilen yemeğin bereketli olacağını söylemiştir.

- Allah birdir ve her şeyi yaratandır.
- Allah yarattığı hiçbir varlığa benzemez.
- Yediğimiz, içtiğimiz, kullandığımız bütün nimetleri veren Allah’tır.

Yaptığımız güzel bir işin sonunda ‘Elhamdülillah’ der, verdiği nimetler için Rabbimize şükrederiz.

Bazen de ‘Allahü Ekber’ der, Allah’ın ‘en büyük’ olduğunu ifade ederiz.

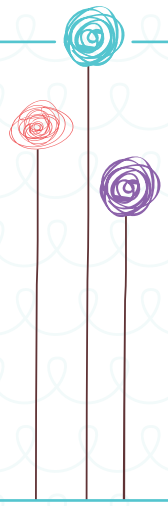
BİSMİLLAH

Besmeledir ilk adım,
Bismillahla başladım,
Seni bilmek muradım,
Yardım eyle Allah'ım.

Bismillahtır anahtar,
Nice kapılar açar,
Olur Hak bizlere yâr,
Söyleyince Bismillah.

Bismillah bir bereket,
Unutma hep tekrar et,
Uzaklaşır felaket,
Söyleyince Bismillah.

Bismillah der tüm âlem,
Bismillah de ey âdem,
Kalmaz gönülde matem,
Söyleyince Bismillah.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Müslüman kime denir?
Müslümanın söylemesi gereken ilk sözler nelerdir?

2 Kelime-i tevhid ve kelime-i şehâdetin önemini büyüklerimize sorarak öğrendiklerimizi arkadaşlarımızla paylaşalım.

3 Besmele, kelime-i tevhid, kelime-i şehâdet, elhamdülillah, Allahü Ekber sözcükleri gibi günlük dilde sıkça kullandığımız ve Allah'ı andığımız başka hangi ifadeler var? Araştıralım.

2. Ünite

İslam'ın ve İmanın Esaslarını Öğreniyorum

Dinim İslam

Biz müslümanız. Dinimiz, İslam dinidir. Çünkü biz, Allah'a ve Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in, Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna gönülden iman ediyoruz. Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kader ve kazaya inanıyoruz. Bu altı iman esasına kısaca 'inandım' anlamına gelen "âmentü" diyoruz.

İMANIN ESASLARI

1 Allah'a inanmak
2 Meleklere inanmak
3 Kitaplara inanmak
4 Peygamberlere inanmak
5 Âhiret gününe inanmak
6 Kader ve kazaya inanmak

BİZ BİLİYORUZ Kİ

- Allah bir ve tektir. Bizi ve tüm varlıkları yaratan O'dur.
- Allah'ın melekleri vardır. Onlar Allah'ın verdiği görevleri yerine getiren ve kötülük nedir bilmeyen varlıklardır.
- Allah, hayatı doğru ve güzel yaşamanın kurallarını öğreten kutsal kitaplar indirmiştir.
- Allah, örnek insanlar olan peygamberler göndermiştir. Onlar insanları hep iyiliğe çağırmışlardır.
- Allah, insanları öldükten sonra tekrar diriltecektir. Ahiret, insanlara dünyada yaptıklarının karşılığının verileceği sonsuz hayattır.
- Allah, her şeyi bilir ve bir denge içinde yaratır. Her şey, Allah'ın izin vermesiyle olur.

Biz müminiz. İman eden ve imanı ile dünyayı güzelleştiren insanlarız. Yalnız Allah'a kulluk eder, sadece O'na yalvarırız. Peygamberimizin öğrettiklerini hayatımızda uygularız. Yeryüzünde iyilikler çoğalsın diye çaba harcar, kötülüklere engel olmaya çalışırız.

Dinimizde her müslümanın yapması gereken temel ibadetler vardır. Bunlara 'İslam'ın Esasları' adı verilir. Şüphesiz ibadetler bunlarla sınırlı değildir ama bu beş ibadet çok önemlidir.

İSLAM'IN ESASLARI

1 Kelime-i şehâdet getirmek
2 Namaz kılmak
3 Oruç tutmak
4 Zekât vermek
5 Hacca gitmek

Sevgili Peygamberimizin (s.a.s) sözlerine "hadis" denir.

"İslam'ın beş esası vardır: Allah'tan başka ilâh olmadığını ve Hz. Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğunu kabul etmek, namaz kılmak, zekât vermek, Ramazan orucunu tutmak ve gücü yetenler için Kâbe'yi ziyaret ederek haccetmek."

(Hadis)

İslam huzur dini, müslüman güven insanıdır.
Çünkü "müslüman" kelimesi, 'elinden ve dilinden kimseye zarar gelmeyen, güvenilir kişi' anlamına gelir. Müslümanlar, huzurun, barışın ve adaletin güvencesidir. İslam'ın rehberliğine uyan insanlar, her zaman kardeşçe yaşamışlardır.

BİZ MÜSLÜMANIZ

- Allah'ı sever ve Allah'ın da bizi sevdiğine inanırız.
- Allah'ın her şeyi gördüğünü, her sözü işittiğini bilir, doğru sözlü ve dürüst oluruz.
- Allah'ın âdil olduğunu, adaletli olanları sevdiğini bilir; kimseye haksızlık etmeyiz.
- Dünyadaki her şeyin Allah tarafından yaratıldığına inanır; bütün varlıklara sevgi ve merhametle davranırız.

"Müslüman, elinden ve dilinden hiç kimsenin zarar görmediği kişidir."

(Hadis)

ÂMENTÜ

“Âmentü billâhi ve melâiketihi ve kütübihi ve rusülihî ve’l-yevmi’l-âhiri ve bi’l-kaderi hayrihi ve şerrihi minellahi teâlâ ve’l-ba’sü ba’de’l-mevti hakkun. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh”

ANLAMI

Ben; Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah’ın yaratmasıyla olduğuna inandım. Öldükten sonra tekrar dirilmek gerçektir. Şahitlik ederim ki, Allah’tan başka ilâh yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Hz. Muhammed (s.a.s) O’nun kulu ve elçisidir.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Peygamberimiz müslümanı “elinden ve dilinden zarar gelmeyen insan” olarak tanımlarken neleri vurgulamaktadır? Düşünelim ve arkadaşlarımızla fikir alışverişinde bulunalım.

3. Ünite

Allah'a İnanıyorum

Kâinatı Allah Yarattı

Gördüğümüz ve bildiğimiz ne varsa hepsinin yaratıcısı Allah'tır. Allah önce kâinatı yaratmıştır. Gökleri, yıldızları, ayı, güneşi yaratan, hepsine bir yörünge belirleyen Allah'tır. Rabbimiz, böylece gecenin ve gündüzün oluşmasını, mevsimlerin değişmesini sağlamış, bizim yaşamamız için en uygun ortamı oluşturmuştur.

Dünyanın güneşe olan uzaklığı da bir ölçüye göre yaratılmıştır. Eğer güneş dünyamıza çok yakın olsaydı dünyamız yanıp kül olabilirdi. Çok uzak olsaydı bu defa da canlılar donabilir.

Yeryüzünü yaratan da Allah'tır. Rabbimiz toprağı, suyu, ateşi, ağaçları, hayvanları, nehirleri, ormanları, dağları, kısacası insanın ihtiyaçlarını karşılayacak bütün varlıkları mükemmel bir uyum içinde yaratmıştır.

"Ölü toprağı canlandıralım, yarattıklarımızdan birçok hayvanları ve insanları sulayalım diye gökten tertemiz yağmur yağdırdık."

(Furkân Sûresi, 48-49. Âyetler)

Allah, İnsanı Yoktan Var Etti

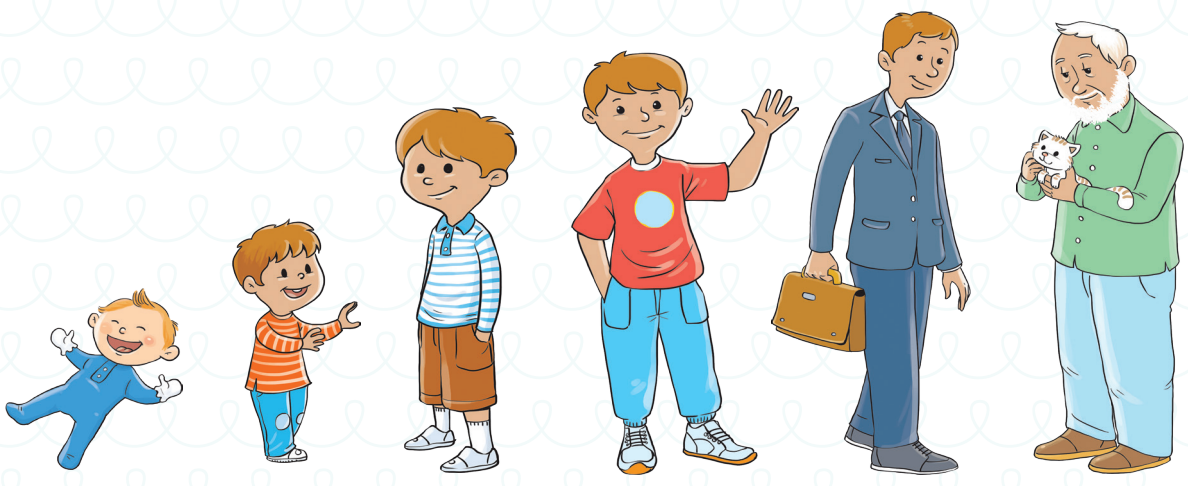
Sonra Allah, dünyada yaşayacak en değerli varlık olan insanı yaratmıştır. İnsan çok özel yaratılmıştır. Diğer canlılardan farklıdır. Aklı ve iradesi vardır. Duygu sahibidir. Düşünebilir, konuşabilir.

Allah'ın bu kâinattaki en sevdiği ve en çok değer verdiği varlık insandır. Yerde ve gökte var olan bütün güzellikler insanın emrine verilmiştir. Canlı cansız bütün varlıklar insana emanet edilmiştir. Bitkiler ve hayvanlar onun hizmetine sunulmuştur. Yeter ki, iyi bir hayat yaşasın ve daima iyilik yapsın...

Peygamberleri Allah Gönderdi

İnsan doğar, adım adım büyür, gelişir ve zamanla yaşlanır. Gün gelir ölür ve böylece dünya hayatını tamamlar. Diğer canlılardan farklı olarak Allah'ın ona verdiği akılla kendi hayatına yön verir. Ama sadece aklını ve gücünü kullanmak insanı her zaman mutluluğa ulaştıramaz. İnsanın iyiyle kötüyü, güzelle çirkini, doğruyla yanlışı birbirinden ayırt edebilmek için bir yol göstericiye ihtiyacı vardır. İşte bu yol gösterici, peygamberlerdir.

Allah, insanları çok sevdiği, onların iyi ve güzel davranışlarda bulunmalarını istediği için peygamberler göndermiştir. Peygamberler bizlere nasıl yaşamamız gerektiğini öğretmişlerdir. Bizler de peygamberleri örnek alıp onlar gibi davranarak dünyada ve âhirette mutluluğa ulaşırız.

Sensin Allah'ım

Sensin bizi yaratan,
Nimetlerle donatan,
Hayata huzur katan,
Sensin, sensin Allah'ım!

Yağmurları indiren,
Dünyamızı döndüren,
Yıldızları söndüren,
Sensin, sensin Allah'ım!

Her varlıkta bir âhenk,
Sanatta yer göğe denk,
Çiçeklere veren renk,
Sensin, sensin Allah'ım!

Yazı, kışı getiren,
Başakları bitiren,
Her şeye güç yetiren,
Sensin, sensin Allah'ım!

Bulutları gezdiren,
Gemileri yüzdüren,
Kalemimle yazdıran
Sensin, sensin Allah'ım!

Her varlık sana muhtaç,
İmandır kalplere taç,
Hayattaki tek amaç,
Sensin, sensin Allah'ım!

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Bu şiir bize Allah'ın hangi özelliklerini anlatıyor, düşünelim.

2 Soframızdaki nimetlerin bize ulaşana kadar hangi aşamalardan geçtiğini araştıralım ve arkadaşlarımızla paylaşalım.

4. Ünite

Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum

Allah'ın İsimleri

Öyle kudretli bir Rabbimiz var ki... O bir şeyin var olmasını istediği zaman "OL" der, o da oluverir. Çünkü O'nun her şeyi yaratmaya gücü yeter.

Büyük küçük, görünen görünmeyen, canlı cansız her şey Allah'ın eseridir. Hiçbir şey kendi kendine var olmamıştır. Harika bir düzen ve sisteme sahip olan evrenin bir yaratanı vardır. O da bir ve tek olan Allah'tır.

Allah'ı tanıdıkça O'na olan sevgimiz artar. Allah'ı tanımak ise O'nun isimlerini öğrenmekle başlar. En güzel isimler Allah'ındır. Bu isimler Allah'ın özellikleri hakkında bize bilgi verir. Örneğin, er-Rahim ismi, Allah'ın herkese karşı merhametli olduğu anlamına gelir. el-Vedûd, 'kullarını çok seven ve sevilmeye en layık olan' demektir. Bizi çok seven Rabbimizi biz de çok severiz. Çünkü varlığımızı O'na borçluyuz. O'nu sevdikçe hayata tutunur ve mutlu oluruz.

es-Sabûr, 'çok sabırlı olan' demektir. Bu isim bize sabrın güzelliğini öğretir. er-Rezzâk, tüm varlıkların rızkını verenin Allah olduğunu ifade eder. Topraktaki karıncadan, denizin derinliklerindeki balıklara kadar tüm canlıların karnını doyuran Allah'tır. el-Musavvir, 'varlıklara birbirinden farklı şekiller veren' demektir. El-Musavvir ismi varlıkları farklı renk, şekil ve güzellikte yaratanın Allah olduğunu bize öğretir.

Allah'ın 99 ismi vardır. Allah'ın isimlerini , Kur'an-ı Kerim'den ve Sevgili Peygamberimizin hadislerinden öğreniriz. Haydi şimdi bu isimlerden birkaçını öğrenelim:

“En güzel isimler
Allah’ındır. O’na güzel
isimleriyle dua edin.”

(A’râf Sûresi, 180. Âyet)

“De ki:
“O, Allah’tır, tektir.
Allah Samed’dir. (Her şey
O’na muhtaçtır ama O hiçbir şeye
muhtaç değildir.) O’nun çocuğu
olmamıştır (Kimsenin babası değildir).
Kendisi de doğmamıştır (Kimsenin
çocuğu da değildir). Hiçbir şey O’na
denk ve benzer olamaz.”

(İhlâs Sûresi, 1-4. Ayetler)

Allah'ın Güzel İsimlerinden

el-EHAD
Allah, tek ve eşsiz olandır.

er-RAHMAN
Allah, bağışlayıp esirgeyendir.

er-RAHİM
Allah, acıyan ve merhamet edendir.

el-KÂDİR
Allah, her şeye gücü yetendir.

el-BASÎR
Allah, her şeyi görendir.

el-HÂLIK
Allah, her şeyi yaratandır.

el-ALÎM
Allah, her şeyi bilendir.

el-BERR
Allah, bütün iyilik ve güzelliklerin sahibidir.

el-HAFÎZ
Allah, koruyandır.

el-ĞAFFÂR
Allah, hataları ve günahları bağışlayandır.

el-VEDÛD
Allah, sevgiyi yaratan ve kullarını sevendir.

es-SEMÎ'
Allah, her şeyi işitendir.

er-REZZÂK
Allah, tüm canlıların rızkını verendir.

el-KERÎM
Allah, çok cömerttir.

el-ADL
Allah, çok adaletlidir.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Şimdi bu isimlerle Allah'a dua edelim. İlk duamız bizden: Ey kullarını çok seven Rabbim! Beni ve ailemi cennetinle sevindir! Âmin.

5. Ünite

Meleklere İnanıyorum

Meleklere İman

Biz müminiz. Meleklerin varlığına inanırız. Melekler nurdan yaratılmış olan ve gözle görülmeyen varlıklardır. İnsanlardan farklı yaratıldıkları için farklı özelliklere sahiptirler. Erkek ya da kadın olarak cinsiyetleri yoktur. Yemek yemeye, su içmeye, uyumaya ihtiyaç duymazlar.

Melekler asla kötülük yapmaz, günah işlemezler. Her zaman iyi ve güzel davranışlarda bulunurlar. Gece gündüz Allah'a ibadet ve dua ederler. Allah'ın kendilerine verdiği görevleri yapar, insanlara yardımcı olurlar. Bunun içindir ki, iyi birisini tarif ederken "melek gibi insan" deriz.

Melekler bizim dostumuzdur. Bizim başarımız, cennete girmemiz, kazalardan belalardan korunmamız için dua ederler. İnsanların iyilik yapması onları çok mutlu eder. Bu yüzden melekler, iyilik yapan insanlar için iyilik defterlerine sevap yazarlar. Kötülük yaptığımızda ise üzülürler. Hatamızı fark etmemizi, pişman olup Allah'tan af dilememizi beklerler.

Melekler her yerde bulunabilirler. Allah'ın sayısız meleği vardır. Bunlardan dört büyük meleğin isimleri; Cebrail, Mikail, İsrafil ve Azrail'dir. Cebrail, Allah'tan aldığı "vahiy" denilen ayet ve bilgileri peygamberlere getiren melektir. Rabbimiz, emir ve yasaklarını Cebrail aracılığıyla peygamberlere göndermiştir. Peygamberler de hayatımızı düzenleyecek bu kuralları bize öğretmiştir. Mikail yağmur, kar, rüzgâr gibi tabiat olaylarını düzenleyen melektir. Azrail, ömrü biten ve sırası gelen canlıların ölümü ile görevlidir. İsrafil isimli melek ise, dünya hayatı sona ereceği zaman, Sûr'a üfleyerek bunu insanlara haber verecektir.

"Göklerde ve yerde
bulunan canlılar ve melekler
büyüklük taslamadan
Allah'a secde ederler."

(Nahl Sûresi, 49. Âyet)

DUA EDEN MELEKLER

Nurdan nurlu varlıklar,
Sayısızca melek var.
Yerlerde göklerdeler,
Bize dua ederler.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

"Melek gibi insan" sözü hangi özellikleri taşıyan insanlar için kullanılır? Araştıralım.

Ünite 1-5 Sorular

1 İslam'ın şartları hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

(a) Kelime-i Şehâdet getirmek
Namaz kılmak
Oruç tutmak
Zekât vermek
Hacca gitmek

(b) Namaz kılmak
Zekât vermek
Oruç tutmak
Kaza ve Kadere inanmak

(c) Kelime-i Şehâdet getirmek
Namaz kılmak
Zekât vermek
Kurban kesmek

(d) Kelime-i Şehâdet getirmek
Namaz kılmak
Sadaka vermek
Zekât vermek
Hacca gitmek

2 Allah'ın, insanların faydalanması için yarattığı şeylere ne ad verilir?

(a) İçecek
(b) Mükafat
(c) Nimet
(d) Yiyecek

3 İmanın şartları hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

(a) Allah'a inanmak
Kitaplara inanmak
Peygamberlere inanmak
Kaza ve kadere inanmak
Hacca gitmek

(b) Allah'a inanmak
Meleklere inanmak
Kitaplara inanmak
Peygamberlere inanmak
Kaza ve kadere inanmak
Âhiret gününe inanmak

(c) Allah'a inanmak
Meleklere inanmak
Kitaplara inanmak
Peygamberlere inanmak
Zekât vermek
Âhirete inanmak

(d) Allah'a inanmak
Meleklere inanmak
İyilik yapmak
Peygamberlere inanmak
Kaza ve kadere inanmak
Âhiret gününe inanmak

4 Allah'tan aldığı "vahiy" denilen bilgileri peygamberlere getirmekle görevli olan melek aşağıdakilerden hangisidir?

a) Mikâil
b) Azrail
c) Cebrail
d) İsrafil

5 Ölüm meleği olarak da bilinen melek aşağıdakilerden hangisidir?

a) Mikâil
b) Cebrail
c) İsrafil
d) Azrail

6 Tabiat olaylarını düzenlemekle görevli olan melek aşağıdakilerden hangisidir?

a) Cebrail
b) Mikail
c) Azrail
d) İsrafil

7 Sûr'a üfleyerek dünya hayatının sona ereceğini haber verecek olan melek aşağıdakilerden hangisidir?

a) Cebrail
b) İsrafil
c) Mikâil
d) Azrail

8 Meleklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

a) Hata yapmazlar.
b) Her zaman iyi ve güzel davranışlarda bulunurlar.
c) Yeme içmeye ve uyumaya ihtiyaçları yoktur.
d) Sadece cennette yaşarlar.

6. Ünite

Kitaplara İnanıyorum

Kitaplara İman

Bizi çok seven Rabbimiz, dünyada da âhirette de mutlu olmamızı ister. Bize mutlu olmanın yollarını öğreten kitapları da bu sebeple göndermiştir. Allah'ın emir ve yasaklarından oluşan, bize geçmişimizi ve öldükten sonra yaşayacaklarımızı anlatan bu kitaplara "ilâhî kitaplar" denir.

Allah tarafından insanlara, peygamberler aracılığı ile dört büyük kitap gönderilmiştir. Bunlar; Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'an-ı Kerim'dir. Tevrat, Hazreti Musa'ya; Zebur, Hazreti Davud'a; İncil, Hazreti İsa'ya indirilmiştir. Kitabımız Kur'an-ı Kerim ise, Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed'e (s.a.s) gönderilmiştir.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, tek harfi bile değişmeden bize kadar ulaşmıştır. O, dünyanın son gününe kadar bütün insanlığın hayat rehberidir. Allah, Kur'an-ı Kerim'den sonra başka bir kitap göndermeyecektir.

Allah'tan bize hitap,
Gönderildi dört kitap,
Tevrat, İncil ve Zebur,
Kur'an'dır bizlere nur.

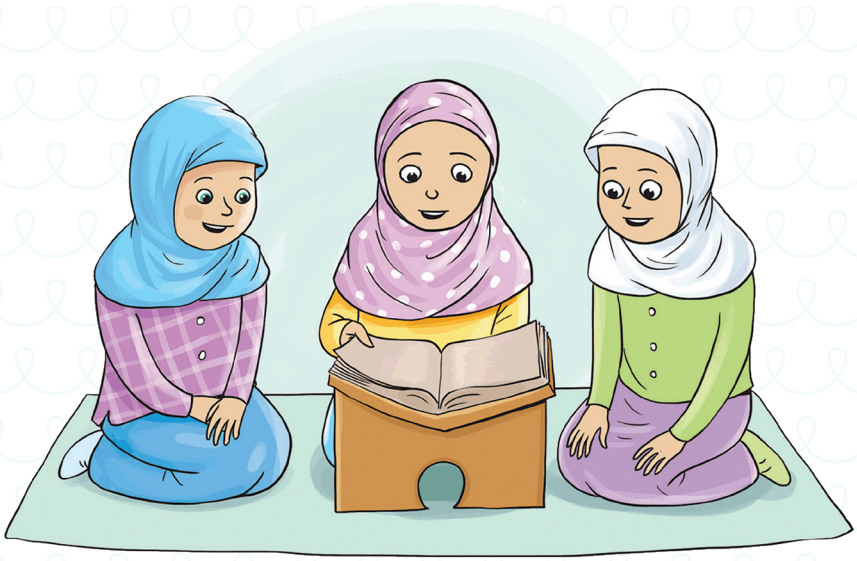
KUR'AN-I KERİM

- Allah'ın insanlara gönderdiği son kitaptır.
- İçindeki bilgiler bütün insanlar için geçerlidir.
- Okunması ve ezberlenmesi ibadettir.
- Dili Arapça'dır.

"Yaratan Rabbinin Adıyla Oku!"

Kur'an-ı Kerim bir defada ciltli bir kitap olarak Peygamberimize gelmedi. Vahiy meleği Cebrail onu bölümler halinde Peygamberimize getirdi. Hepsinin tamamlanması toplam 23 yıl sürdü.

Kur'an-ı Kerim, 610 yılı Ramazan ayında indirilmeye başlandı. Kur'an-ı Kerim'in indirilmeye başlandığı geceye "Kadir Gecesi" denir. Cebrail'in Peygamberimize getirdiği ilk ayetler ise "Oku!" emriyle başlıyordu.

İslam'ın ilk emri: "Oku!"dur.

- Kur'an-ı Kerim'deki her bir cümleye "âyet" denir.
- Âyetlerden oluşan bölümlere "sûre" denir.
- Kur'an-ı Kerim'de 6236 âyet vardır.
- Kur'an-ı Kerim'de 114 sûre vardır.
- Bakara Sûresi en uzun, Kevser Sûresi ise en kısa sûredir.
- Kur'an-ı Kerim'in ilk sûresi Fâtiha, son sûresi ise Nâs Sûresi'dir.

KUR'AN-I KERİM BİZDEN NE BEKLER?

- Kur'an okumayı öğrenmemizi,
- Kur'an okunurken saygıyla dinlememizi,
- Kur'an'ı anlamamızı ve onun öğrettiği şekilde yaşamamızı bekler.

"Kur'an'ı ağır ağır, tane tane oku."

(Müzzemmil Sûresi, 4. Âyet)

Kerim Kitabımız Bize Neler Anlatır?

Kur'an-ı Kerim bize Allah'ı tanıtır. İnsanı ve kâinattaki diğer varlıkları anlatır. İnancımızı ve ibadetlerimizi öğretir. Anne-babamıza, çevremizdeki insanlara, canlı ve cansız bütün varlıklara karşı nasıl davranmamız gerektiğini söyler. Kur'an-ı Kerim, bize her konuda doğru yolu gösterir. Kur'an'ın kurallarına uygun yaşayan insanlar, dünya ve âhirette mutlu ve huzurlu olur.

Sevgili Peygamberimiz sanki yaşayan bir Kur'an'dır. O, Kur'an'ın nasıl anlaşılacağını ve yaşanacağını bize gösteren en güzel örnektir. Peygamberimizin yaşadığı çağa 'Mutluluk Çağı' anlamında "Asr-ı Saadet" denilmiştir. Çünkü Peygamberimiz (s.a.s) ve onun zamanında yaşayan müslümanlar, Kur'an'a göre yaşayan mutlu bir toplum oluşturmuşlardır.

Kur'an-ı Kerim Bize Dua Etmeyi Öğretir

Bizi yaratan Rabbimize dua ederek O'na olan sevgimizi ve ihtiyacımızı dile getiririz. Dua edince, verdiği nimetler için Allah'a teşekkür etmiş ve sıkıntılarımız için O'ndan yardım dilemiş oluruz. Allah, içtenlikle yaptığımız güzel duaları kabul eder. Kur'an-ı Kerim'de de çok güzel dualar vardır. Böylece Allah bize, kendisine nasıl dua edeceğimizi öğretir.

Kur'an-ı Kerim'i başından sonuna kadar okumaya "hatim" denir.

Kur'an-ı Kerim'i baştan sona ezberleyen kişiye ise "hafız" denir.

"Rabbimiz, bize dünyada ve âhirette iyilik ve güzellikler ver!"

(Bakara Sûresi, 201. Âyet)

Kur'an-ı Kerim Bize İbadetlerimizi Öğretir

Kur'an-ı Kerim'de ibadet etmenin yani kul olmanın önemi vurgulanır. Allah'ın sevdiği güzel bir kul olmak için yapmamız gereken ibadetlerin neler olduğu anlatılır. Namaz, oruç, zekât, hac gibi ibadetler bunların başında yer alır. İbadetlerimizi nasıl ve ne zaman yapacağımızı ise Peygamberimizden öğreniriz. Peygamberimiz, ibadetleri uygulayarak bize göstermiştir. Örneğin, "Ben namazı nasıl kılıyorsam siz de öyle kılın." buyurmuştur.

Kur'an-ı Kerim Bize Güzel Davranışları Öğretir

İnsanların barış içinde, mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşamaları, iyi davranışlarda bulunmalarına ve güzel ahlâklı olmalarına bağlıdır. Yüce Kitabımız Kur'an, bize iyi huylu bir insanın özelliklerini anlatır ve kötü davranışlardan sakınmamızı ister.

Anne babamıza güzel davranmak, verdiğimiz sözleri yerine getirmek, yardımsever ve merhametli olmak, dedikodu, yalan, iftira gibi kötü sözlerden uzak durmak, Kur'an ahlâkının gereklerinden bazılarıdır.

Kur'an-ı Kerim'de çok güzel kıssalar da vardır. Kıssa, "öğüt verici hikâye" demektir. Bu kıssalar bizden önce yaşayan toplumları, geçmiş peygamberlerin hayatlarını anlatır. Yaşananlardan ders almak ve örnek davranışları hayatımıza aktarmak da bizim payımızdır!

"Kur'an'ı ezberleyip güzelce
okuyan kişi, şerefli meleklerle birliktedir.
Kur'an'ı zorlanarak da olsa okumaya çalışan
kişiye ise iki kat sevap vardır."

(Hadis)

"Sizin en hayırlınız
Kur'an'ı öğrenen ve onu
başkalarına öğretendir."

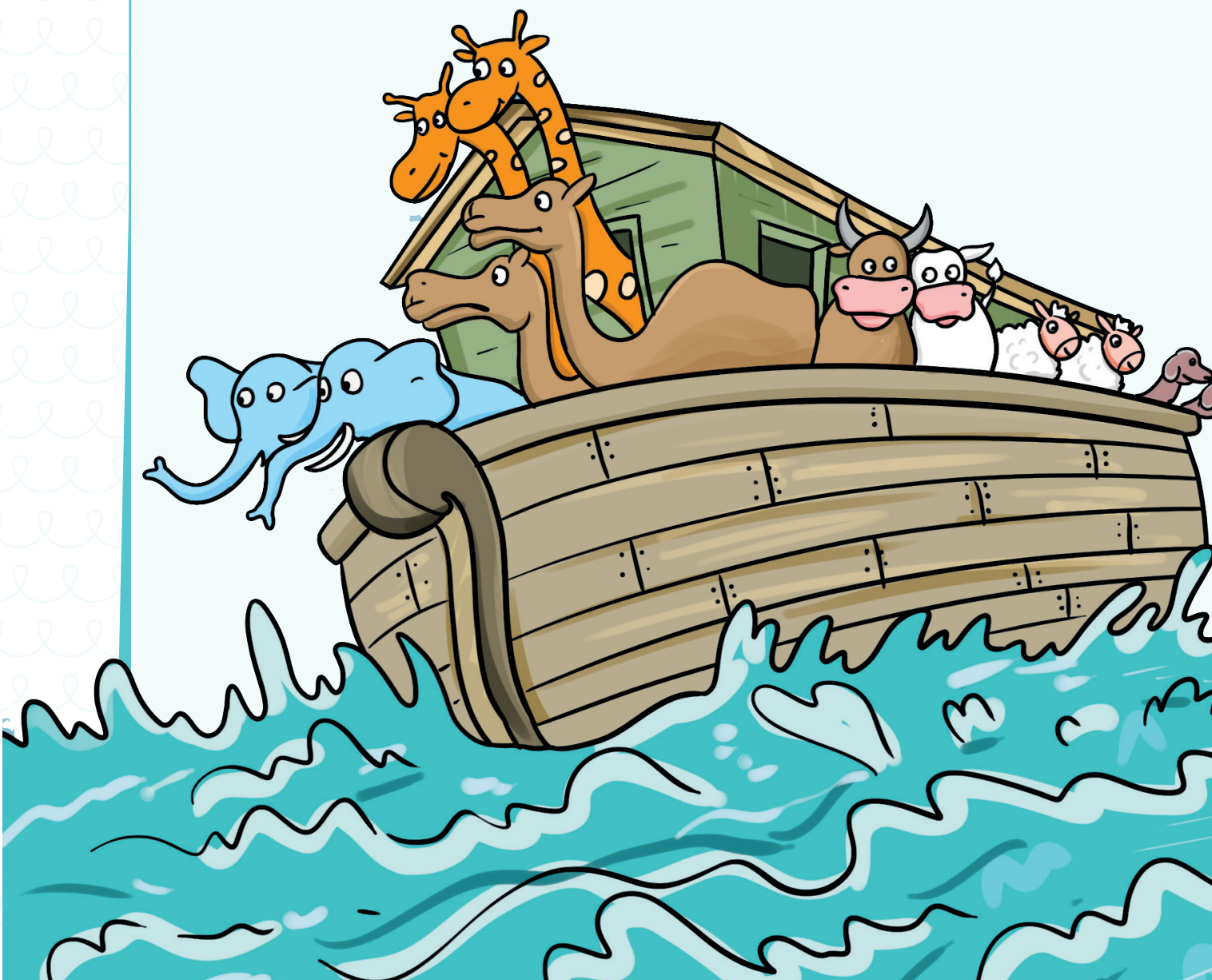
(Hadis)

OKUMA PARÇASI

Hazreti Nuh'un Gemisi

İnsanlar, ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem'den sonra, Allah'a ibadet etmeyi bırakarak kendi elleriyle yaptıkları putlara tapmaya başlamışlardı. Güçlü ve zenginler, zayıf ve korunmaya muhtaç olanları eziyordu. Merhameti ve iyilik yapmayı unutmuşlardı. Bu yüzden toplumda barış ve huzur kalmamıştı.

Allah, o toplumda yaşamakta olan Hz. Nuh'u seçerek peygamberlikle görevlendirdi. Hz. Nuh, kimseye haksızlık etmeyen, herkesin güvendiği ve sevdiği bir kişiydi. Muhtaç olanlara elinden geldiği kadar yardım eder, doğru bildiğini çekinmeden söylerdi. Hz. Nuh, peygamber olduktan sonra çevresindeki insanları Allah'a inanmaya ve sadece O'na ibadet etmeye çağırdı. Onlar Hz. Nuh'un bu güzel çağrısını kabul etmedikleri gibi onunla alay ettiler. Ona, "Sen de bizim gibi bir insansın, sana neden

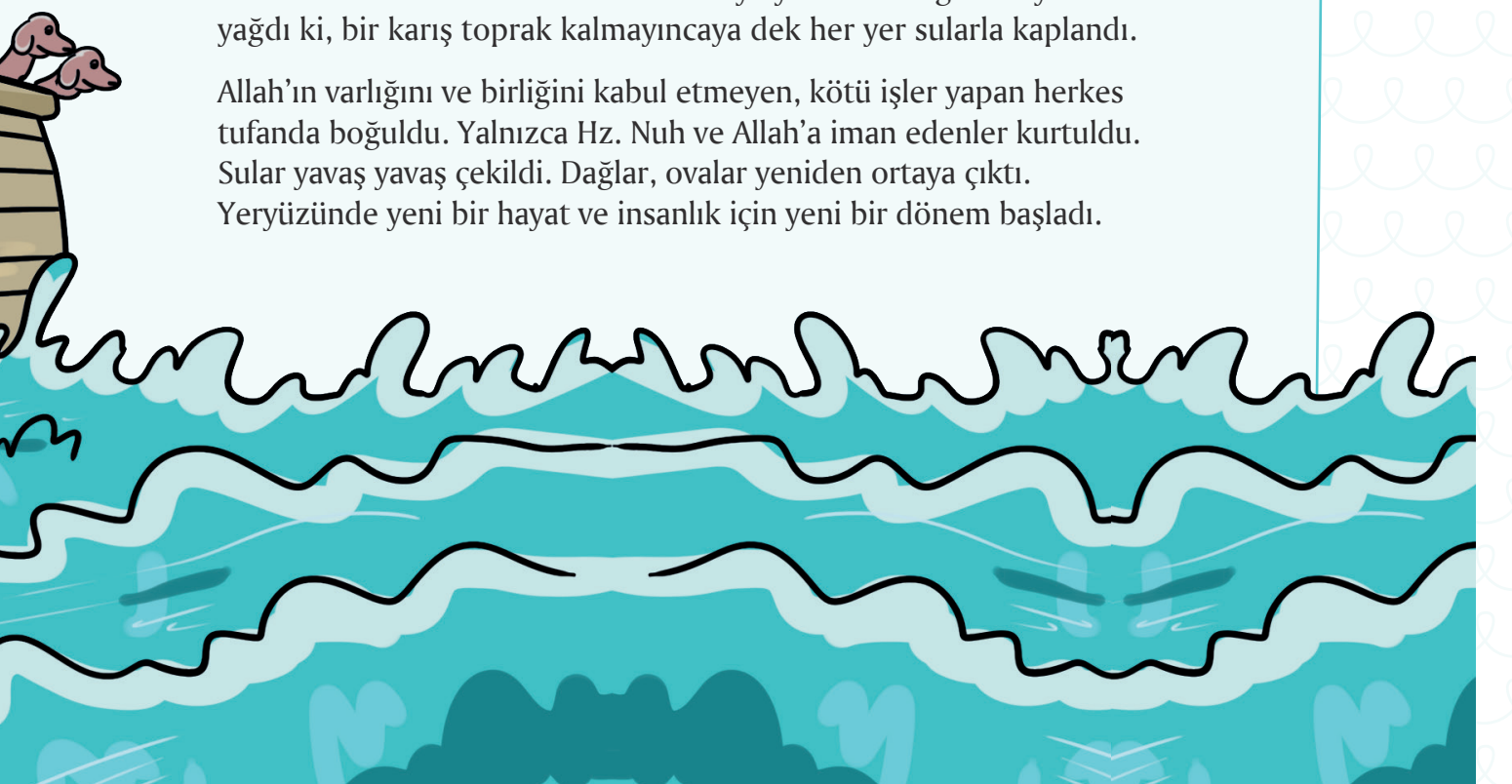
inanacakmışız?" dediler. Hz. Nuh'un bütün çabasına rağmen çok az kişi Allah'a iman etti. Diğerleri putlara tapmaya, kötülük ve zalimlik yapmaya devam ettiler.

Hz. Nuh, her şeye rağmen sabırla halkına güzel öğütler vermeye devam ediyordu. Bir gün ellerini açıp Allah'a şöyle dua etti: "Ya Rabbi, benim sözlerimi yalanlıyorlar, bana yardım et!" Bunun üzerine inkâr edenler Nuh Peygambere, "Kendisinden yardım istediğin Rabbin bizi cezalandırsın da görelim." diyerek meydan okudular.

Hz. Nuh'a ve ona inananlara yapılan baskılar artık dayanılmaz hâle gelmişti. Bunun üzerine Hz. Nuh, "Rabbim, beni ve iman edenleri kurtar!" diye dua etti. Allah, Nuh Peygambere bir gemi yapmasını bildirdi. O güne kadar hiç gemi yapılmadığı için kimse gemi yapmayı bilmiyordu. Allah ona, geminin nasıl yapılacağını öğretti. O da ormandan ağaçlar getirerek büyük bir gemi yaptı. Gemi tamamlandıktan sonra Allah, Hz. Nuh'tan iman edenleri gemiye bindirmesini istedi. Ayrıca gemiye her hayvandan birer çift almasını emretti.

Ertesi gün gökyüzü kara bulutlarla kaplanmıştı. İnsanların yüreğine korku salan şimşekler çakıyordu. Çok geçmeden âdeta bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başladı. Yağmur dinmek bilmiyor, yağdıkça yağıyordu. Her yeri sular kapladı. Hz. Nuh kurtulabilmeleri için herkesi gemiye binmeye çağırdı. İnkâr edenler ise dağlara doğru kaçarak kurtulacaklarını söylediler ve gemiye binmek istemediler. Ancak bu onları kurtarmaya yetmedi. Yağmur öylesine yağdı ki, bir karış toprak kalmayıncaya dek her yer sularla kaplandı.

Allah'ın varlığını ve birliğini kabul etmeyen, kötü işler yapan herkes tufanda boğuldu. Yalnızca Hz. Nuh ve Allah'a iman edenler kurtuldu. Sular yavaş yavaş çekildi. Dağlar, ovalar yeniden ortaya çıktı. Yeryüzünde yeni bir hayat ve insanlık için yeni bir dönem başladı.

7. Ünite

Peygamberlere İnanıyorum

Peygamberlere İman

Allah, insanlara hem bu dünyada hem de ahirette mutluluğa ve huzura kavuşmanın yollarını gösteren rehberler göndermiştir. Bu rehberlere "Peygamber" denir. Peygamberler, Allah'ın görevlendirdiği özel insanlardır. Onlar hayatın her alanında bizlere örnek olur, nasıl ibadet edeceğimizi ve nasıl iyi bir insan olacağımızı öğretirler. Kısaca onlar iyilik öğretmenleridir.

Hz. Âdem, Hz. İbrahim, Hz. Nuh, Hz. Musa, Hz. Salih, Hz. Yusuf, Hz. Eyüp, Hz. İsa, Hz. Yunus, Hz. Harun, Hz. Davud ve Hz. Süleyman Kur'an'da adı geçen peygamberlerden bazılarıdır.

İlk peygamber Hz. Âdem, son peygamber ise Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'dir. Hz. Muhammed (s.a.s), bütün insanlara bir merhamet kaynağı, bir rehber ve bir müjde olarak gönderilmiştir.

BİLİN BAKALIM?

Onlardır bize rehber
Yücelerden bin haber
İyilik öğretmeni
Cennetleri müjdeler.

PEYGAMBERLERİN ÖZELLİKLERİ

- SIDK: "Doğruluk" demektir. Peygamberler, daima doğruyu söyleyen, dürüst insanlardır.
- EMANET: "Güvenilir olmak" demektir. Peygamberler, asla ihanet etmeyen, güvenilir insanlardır.
- FETÂNET: "Akıllı olmak" demektir. Peygamberler, akıllı, zeki ve anlayışlı kimselerdir.
- İSMET: "Korunmuş olmak" demektir. Peygamberler günah işlemekten korunmuştur.
- TEBLİĞ: "Ulaştırmak" demektir. Peygamberler, Allah'tan gelen bilgileri aynen insanlara ulaştırırlar.

- İlk insan ve ilk peygamber: Hz. Âdem
- Son peygamber: Hz. Muhammed (s.a.s)
- Kendisine "Tevrat" isimli kutsal kitap gönderilen peygamber: Hz. Musa
- Kendisine "İncil" isimli kutsal kitap gönderilen peygamber: Hz. İsa
- Kendisine "Zebur" isimli kutsal kitap gönderilen peygamber: Hz. Davud

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 'Emin' yani güvenilir olmak neden çok önemlidir? Güvenilir insanların özellikleri nelerdir?

2 Peygamberimize gençlik çağlarında neden Muhammedü'l-Emin denildiğini araştıralım.

Nil Nehrine Bırakılan Bebek

Mısır hükümdarı Firavun, bir gece rüyasında bir ateşin tahtını yerle bir ettiğini gördü. Etrafındaki insanlar bu rüyayı, doğacak bir erkek çocuğun Firavun'u tahtından indireceği şeklinde yorumladı. Bu sebeple Firavun, o yıl doğan bütün erkek çocukların öldürülmesini emretti.

O yıl doğan bebeklerden birisi de Musa idi. Bu yüzden onun hayatı da tehlike altındaydı. Musa'nın annesi, bebeğinin hayatını nasıl kurtaracağını düşünürken Allah ona şu bilgiyi verdi: "Onu emzir. Başına bir şey gelmesinden korktuğun zaman da onu suya bırak. Üzülme, korkma. Çünkü biz, onu sana geri vereceğiz." (Kasas Sûresi, 7. Âyet)

Annesi, bebeğini şefkatle emzirdi. Sevgili yavrusunu öptü ve onu Rabbine emanet ederek bir beşik içinde Nil nehrine bıraktı. Musa'nın kız kardeşi henüz çocuktu. O da suyun üzerinde akıp giden beşiği gizlice takip etti. Nehrin akıntısında sürüklenen beşik, Firavun'un sarayının önüne kadar geldi. Firavun'un karısı Asiye, nehir kıyısında gezerken sudaki beşiği fark etti ve yanına yaklaşıp örtüyü açtığında çok şaşırdı. Çünkü beşikte sevimli bir bebek, olup biten her şeyden habersiz bir şekilde uyuyordu. Hemen bebeği kucağına aldı. Kendi çocuğuymuş gibi ona bir anda içi ısınmıştı. Kocası Firavun'un yanına gitti. Bu çocuğu çok sevdiğini söyleyip, ona kötü bir şey yapmamasını istedi.

Firavun'un ikna olmasıyla Musa, sarayda yaşamaya başladı. Ama bebeğin sağlıklı beslenmesi için anne sütü gerekiyordu. Ülkenin her tarafına bir sütanne arandığı duyuruldu. Ancak bebek, hiçbir kadının sütünü kabul etmiyordu. Musa'nın kız kardeşi saraya gelerek onu emzirebilecek bir sütanne bildiğini söyledi. Böylece Musa'nın kendi annesinin çağrılmasını sağladı. Durumu haber alan Musa'nın annesi saraya giderek bebeğe sütannelik yapmak istediğini söyledi. Bebek, annesinin sütünü kabul etmişti. O kadının Musa'nın öz annesi olduğunu bilmiyorlardı. Ama Allah, tevekkül ve sabır gösteren anneyi yavrusuna kavuşturmuştu. Böylece Musa, Firavun'un sarayında öz annesiyle birlikte büyümeye başladı.

Musa, dürüstlüğü ve güzel ahlâkı ile çevresindeki insanları etkileyen bir genç olmuştu. Daha sonra Allah, Musa'yı peygamber olarak görevlendirdi ve ondan zalim Hükümdar Firavun'a giderek

dinini anlatmasını istedi. Hazreti Musa, kendisi gibi peygamber olan kardeşi Hazreti Harun'la beraber Firavun'a gitti. Onu, Allah'ın varlığını ve birliğini tanımaya, sadece Allah'a inanmaya çağırdı. Ancak Firavun bu çağrıyı reddetti. Hazreti Musa'ya peygamber olduğunu ispatlaması için bir mucize göstermesi gerektiğini söyledi.

Allah, Hazreti Musa'dan elindeki asâyı yani bastonu yere atmasını istedi. Asâyı atınca asâ bir yılana dönüştü. Firavun bunu bir sihir zannetti ve derhal sihirbazlarını çağırarak onlara "Hemen Musa'nın sihirlerini yok edin!" diye emir verdi. Sihirbazlar bütün hünerlerini gösterdiler. İplerin ve ağaç dallarının yılancıklar gibi yerde kıvrılmasını sağladılar. Ancak Hazreti Musa'nın asâsı bütün sihirleri yuttu ve yok etti. Sihirbazlar Hazreti Musa'nın yaptığının sihir olmayıp Allah'tan bir mucize, yani insanın yapamayacağı harika bir olay olduğunu anlayınca Allah'a iman ettiler. Fakat Firavun iman etmedi. Kendisini bırakarak Allah'a gönülden bağlanan sihirbazları zalimce cezalandırdı.

Hazreti Musa halkını yanına alarak Mısır'dan çıkmaya karar verdi. Bunu haber alan Firavun, onları yok etmek için ordusuyla peşlerine düştü ve Kızıldeniz kıyısında onlara yetişti.

Hazreti Musa, Yüce Allah'a kendisine yardım etmesi için dua etti. Allah, ona elindeki asâyı denize vurmasını emretti. Asâsını denize vurunca deniz ikiye ayrıldı. Bunun üzerine Hazreti Musa ve yanındakiler denizde açılan yoldan karşı kıyıya geçtiler. Firavun ve ordusu da bu yoldan geçmek isteyince, deniz tekrar birleşti. Firavun ve ordusu dev dalgalar arasında boğuldu. Böylece Allah kendisine inananları, inkâr edenlerin kötülüklerinden korudu.

8. Ünite

Âhiret Hayatına İnanıyorum

Âhirete İman

Canlılar doğar, yaşar ve ölür. Ancak ölüm bir son değildir. Çünkü ölümden sonra yeni ve farklı bir hayat başlar. Bu hayata "âhiret hayatı" denir. Âhiret hayatı, dünyada yaptığımız iyi ya da kötü tüm işlerin karşılığını alacağımız yerdir. Allah'a inanan ve iyi işler yapanlar, âhirette cennete gireceklerdir. Orada insanın canının istediği her türlü güzellik vardır. Allah'a ve âhiret hayatına inanmayanlar, kötülükle ömür geçirenler ise cehennemde cezalandırılacaklardır.

İslam dini, barış ve güzellik dinidir. Dinimiz, dünya ve âhirette mutlu olmamız için kurallar koyar. Yaptığımız ibadetlerin karşılığını sadece âhirette değil dünyada da görürüz. Abdest alır, temizleniriz. Oruç tutar, sağlık buluruz. Namaz kılar, huzurla dolar, rahatlarız. Rabbimiz dünyada yaptığımız güzel işlerin karşılığını, âhirette cennetle ve muhteşem ödüllerle verecektir. Böylece dünyadaki mutluluğumuz âhirette de devam edecektir. Kötülükten vazgeçmeyen, insafsız ve imansız insanlar ise, mutlaka yaptıklarının cezasını çekecektir. Allah zalimleri asla sevmez. Bu sebeple, dünyada iken iyilikler yapmalı, her türlü kötülükten uzak durmalıyız.

"Cennette hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiç kimsenin aklından bile geçirmediği nimetler vardır."

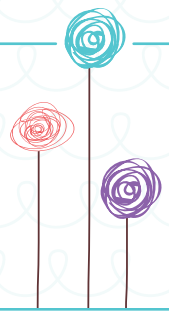
(Hadis)

"Allah şöyle diyecek:
"Bugün, doğrulara, doğruluklarının
yarar sağlayacağı gündür."
Onlara içinden ırmaklar akan, içinde
sonsuza kadar kalacakları cennetler
vardır. Allah onlardan memnun
olmuş, onlar da Allah'tan memnun
olmuşlardır. İşte bu
büyük başarıdır."

(Mâide Sûresi, 119. Âyet)

İYİ Kİ ÂHİRET VAR

Bir hakikattir ölüm var,
Sana müjdeli sözüm var,
İyilik yap sen üzülme!
Sonsuz ikinci bölüm var.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Sence cennet nasıl bir yerdir? Cennette neler olmasını isterdin? Kur'an'da ve hadislerde cennetle müjdelenen kişiler olduğunu biliyor musun? Onların özelliklerini araştırarak arkadaşlarınla paylaş.

2 "İyi ki âhiret var! Ya âhiret olmasaydı?" Âhiret hayatına inanmak sence neden önemli?

9. Ünite

Kader ve Kazaya İnanıyorum

Kader ve Kazaya İman

Allah'ın yarattığı her şeyde bir güzellik vardır. Bu güzellik bazen hemen, bazen de sonradan görülür. Örneğin, kar yağdığında yollar kapanabilir. Elektrikler kesilebilir. Bazı insanlar bunu görünce acele karar verir, "Keşke kar yağmasaydı" derler.

Kış mevsimi biter. İlkbahar gelir. Kış yağışlı geçtiği için, karlar erir, sular çoğalır. Derelerden sular çağlar. Artık bahar bir başka güzeldir… Kırlar, bahçeler rengârenktir. Ağaçlar çiçek açar. Kuşlar, arılar, kelebekler neşeyle uçar. Yiyecekler bereketlenir. İşte o zaman insan, "Allah iyi ki de kar yağdırmış. Yoksa susuz kalabilirdik!" diye düşünür. Allah'a şükreder.

Çiçek tohumu, toprağa gömülür. Toprağın altında karanlıkta kalır. Bu onun için kötü oldu, nefes alamıyor, çürüyecek sanırız. Aradan zaman geçer. Topraktan bir filiz çıktığını görür ve anlarız ki sandığımız gibi değilmiş…

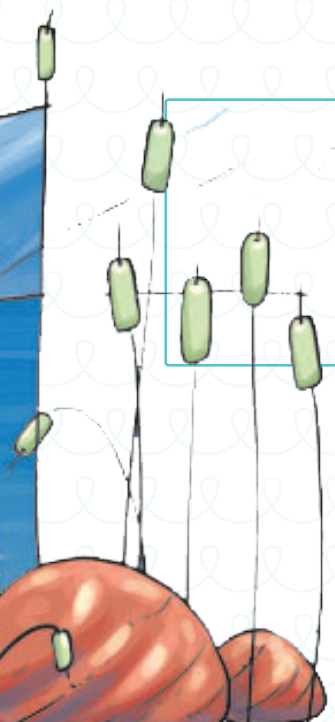
Hayatta da ilk bakışta hoşumuza gitmeyen şeyler olabilir. Ama bilemeyiz belki de bu durum bizim için iyidir, güzel sonuçları olacaktır. Mesela soğuk havalarda kıyafetlerimize dikkat etmediğimizde hastalanırız. Ama bu hastalık bize, sağlığımızın değerini, bundan sonra daha dikkatli olmamız gerektiğini öğretmiştir.

O halde, sonucunu henüz tam olarak göremediğimiz olaylarla ilgili hemen olumsuz şeyler düşünmeyelim. Acele karar vermeyelim. Unutmayalım ki, her şey Allah'ın izniyle ve O'nun kontrolü altında meydana gelir. Allah, her şeyi gören ve bilendir.

Allah'ın dediği olur. Allah, geçmişte olanları bildiği gibi, gelecekte olacakları da bilir. Allah her şeyin en iyisini, en güzelini bilir. Biz, Allah'ın verdiği akılla ve gönderdiği bilgiler ışığında en doğruyu yapmaya çalışırız. Sonuçta başarıya ulaşmak için dua ederiz. Çünkü başarı Allah'ın yardımıyla elde edilir. Elimizden geleni yapar, Allah'ın bizimle ilgili her zaman en iyi olanı yaratacağına inanırız.

İşte Allah'ın, olmuş ve olacak her şeyi önceden bilmesine "kader"; olayların vakti gelince meydana gelmesine de "kaza" denir. Kader ve kazaya inanan insan, Allah'ın her şeyi bildiğine, O'nun bilgisi olmaksızın bir yaprağın bile kımıldamadığına inanır ama aynı zamanda kendi üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmek için çalışır. İyiliğin peşinde koşar ve asla tembellik yapmaz.

Başarılı olduğunda Allah'a şükreder. İstediği olmadığında ise asla ümitsizliğe düşmez, daha çok çalışır.

KADER VE KAZA

Yaratan her şeyi bilir,
Gelen hep ölçüyle gelir.
Bunu sezen huzur bulur.
Korkularından kurtulur.

Ünite 6-9 Sorular

1 Dört kutsal kitap, indirildikleri peygamberlerle eşleştirilmiştir. Eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

a) Zebur- Hz. Süleyman
b) İncil-Hz. İsa
c) Kur'an-Hz. Muhammed
d) Tevrat- Hz. Musa

2 Aşağıdakilerden hangisi kendisine kitap indirilen peygamberlerden biridir?

a) Hz. Yusuf
b) Hz. Davud
c) Hz. Zekeriyya
d) Hz. Yahya

3 Kur'an-ı Kerim'in ilk âyeti aşağıdakilerden hangisidir?

a) Oku!
b) Yaz!
c) Oruç tut!
d) Dua et!

4 Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, Peygamberimiz Hz. Muhammed'e ne zaman indirilmeye başlanmıştır?

a) 571
b) 610
c) 622
d) 632

5 Kur'an-ı Kerim'in en kısa ve en uzun sureleri hangi seçenekte birlikte verilmiştir?

a) Nâs-Fatiha
b) İhlâs-Kevser
c) Kevser-Bakara
d) Asr-Fatiha

6 Kur'an-ı Kerim'de kaç sûre vardır?

a) 124
b) 200
c) 520
d) 114

7 İlk ve son peygamber aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

a) Hz. Âdem-Hz. Salih
b) Hz. Âdem-Hz. Muhammed
d) Hz. İbrahim-Hz. Muhammed
c) Hz. Nuh-Hz. Eyüb

8 Kur'an-ı Kerim'i başından sonuna kadar ezberleyen kişiye ne ad verilir?

a) Hoca
b) Hafız
c) İmam
d) Müezzin

9 Dünya hayatı sona erdikten sonra başlayacak olan hayata ne ad verilir?

a) Kader
b) Evren
c) Âlem
d) Âhiret

10 Peygamberlerin ortak özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

a) Sıdk, emanet, fetânet, ismet, mikail
b) Sıdk, emanet, fetânet, ismet, tebliğ
c) Cebrail, sıdk, emanet, ismet, tebliğ
d) Sıdk, emanet, Zebur, fetânet, tebliğ

11 Kur'an-ı Kerim'i başından sonuna kadar okumaya ne ad verilir?

a) Hafızlık
b) Sûre
c) Hatim
d) Cüz

12 Peygamberlerin ortak özellikleri ile ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

a) Sıdk: Duyurmak
b) Emanet: Güvenilir olmak
c) Fetânet: Akıllı olmak
d) İsmet: Korunmuş olmak

ibadet

ibadetlerimi öğreniyorum

46 İbadetin Anlamını ve Çeşitlerini Öğreniyorum

51 Cami ve Ezanı Öğreniyorum

58 Namazın Farzlarını Öğreniyorum

62 Namaz Kılıyorum

70 Cemaatle Namaz Kılmayı Öğreniyorum

74 Oruç Tutuyorum

82 Zekâtı Öğreniyorum

86 Haccı Öğreniyorum

88 Dua Ediyorum

1. Ünite

İbadetin Anlamını ve Çeşitlerini Öğreniyorum

İbadet Nedir?

İbadet, yapıldığında Allah'ın sevgisini kazandıran her türlü söz ve davranıştır. Abdest almak, Kur'an okumak, namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek, kurban kesmek, salâvat getirmek ibadet olduğu gibi güzel söz söylemek, anne ve babaya saygılı davranmak, insanları iyilik yapmaya yönlendirmek ve kötülüğe engel olmak da birer ibadettir. Hatta yol üzerinden insanları rahatsız eden bir şeyi kaldırmak, tebessüm etmek, sorana yol göstermek, yaşlıya yardım etmek, çevreyi temiz tutmak ve selam vermek de ibadettir.

Yuvasından düşmüş bir kuş yavrusunu yuvasına koymak, gözleri görmeyen birinin elinden tutup karşıdan karşıya geçmesine yardım etmek, sorumluluklarımızı yerine getirmek, hastaları ziyaret etmek, susamış bir kediye su vermek de ibadettir.

Kısacası hayatımızı güzelleştiren, insanları mutlu ederken Allah'ın da rızasını kazanmamızı sağlayan her türlü iş ve davranış ibadettir. Karşılığında sevap vardır.

İbadetlerin kendine göre yapılış şekli ve şartları vardır. Örneğin, namaz kılmak için abdest alır, vaktin girmesini bekleriz. Ramazan orucunu, Ramazan ayında tutarız. Zekâtı belli mallardan, belli miktarlarda veririz. İbadetlerimizden bazılarını bedenimizle, bazılarını ise maddi imkânlarımızı kullanarak yaparız.

- Allah'ın, yapmamızı kesin bir şekilde istediği ibadetlere "farz" denir.
- Yapılması ve yiyilip içilmesi yasak olmayan şeylere "helâl" denir.
- Yapılması ve yiyilip içilmesi kesin bir şekilde yasaklanan şeylere ise "haram" denir.

  Allah, temiz ve insan sağlığına yararlı olan şeyleri helal, kötü ve zararlı olan şeyleri de haram kılmıştır.
- Sevgili Peygamberimizin söz ve davranışlarına, ahlâkına ve hayat modeline "sünnet" denir.
- İbadetlerimiz ve güzel davranışlarımız için Rabbimizin bize verdiği ödüle "sevap" denir.
- Dinimizin yasakladığı davranışlara "günah" denir.

Teşekkürler Rabbim!

Biz müslümanlar, Rabbimizi çok severiz. O'na olan sevgimizi, saygımızı ve teşekkürümüzü ifade etmek için ibadet ederiz. Bizi yaratan, yaşatan, bize sayısız güzellikler hediye eden, nimetler veren Rabbimize ibadetlerimizle, dualarımızla şükrederiz. Aynı zamanda ibadetlerimiz, davranışlarımızı güzelleştirir. Birbirimize karşı daha anlayışlı, hoşgörülü ve sevgi dolu olmamızı sağlar. Toplum olarak birliğimizi ve beraberliğimizi güçlendirir, birbirimizi anlamamıza ve kaynaşmamıza vesile olur. Böylece biz güzelleşiriz, hayat güzelleşir.

Rabbimize verdiği nimetler için "Elhamdülillâh" der, dilimizle şükrederiz. Namaz kılarak, oruç tutarak ibadet eder, bedenimizle şükrederiz. İhtiyaç sahiplerinin, fakirlerin, kimsesizlerin, muhacirlerin yardımına koşar, zekât ve sadaka verir, mal ve paramızla şükrederiz. Müslüman kardeşlerimizle bir arada ibadet ve dua etmek için Kâbe'yi ziyaret eder, hem paramızla hem de bedenimizle şükrederiz.

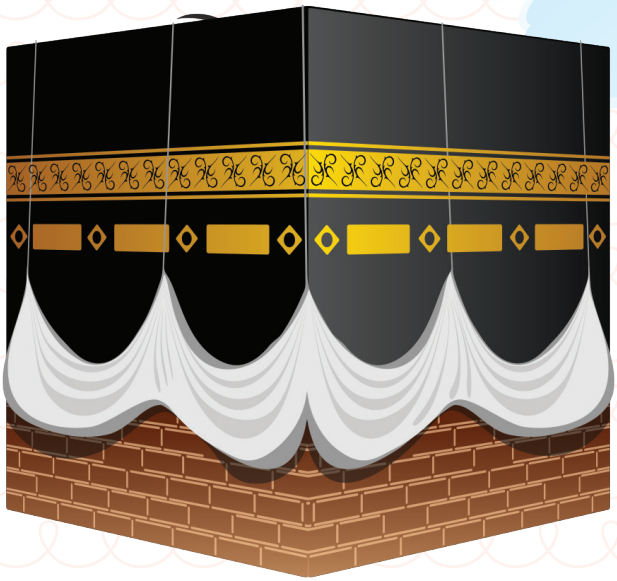
Yemekten önce "Bismillâhirrahmânirrahîm" derim, Peygamberimizin sünnetini yerine getiririm.

Yemekten sonra "Elhamdülillâh" derim, yine Peygamberimizin sünnetini yerine getiririm. Böylece onu örnek almış, onun gibi davranmış olurum.

İbadetin Faydaları

İbadetlerin hem beden hem de ruh sağlığımız üzerinde çok önemli faydaları vardır. Namaza hazırlık için abdest alır, böylece temizlenmiş oluruz. Namaz kılınca gönlümüze huzur ve güven duygusu dolar. Tazeleniriz, kendimizi Rabbimize daha da yakın hissederiz.

Oruç tuttuğumuzda vücudumuzdaki organları dinlendirmiş oluruz. Ayrıca oruç, şefkat ve merhamet duygularımızı geliştirir, bize sabretmeyi ve elimizdeki nimetleri paylaşmayı öğretir. Zekât da paylaşma duygumuzu geliştirdiği gibi toplumda birlik ve beraberliği sağlar.

Zekât veren kişi, müslüman kardeşinin hâlini anlamanın ve ona destek olmanın mutluluğunu yaşarken, zekât alan kişi de ihtiyacını gidermiş olur.

Hac ibadeti ise, dünyanın dört bir köşesinden Kâbe'ye gelen Müslümanların kardeşliğini pekiştirir. Farklı renklerde ve dillerde genç, yaşlı, kadın, erkek bütün Müslümanlar, Kâbe'de buluşurlar. Beyaz bir kıyafet olan ihramı giyerek Allah'ın huzurunda eşit olurlar.

Bütün bunlar, ibadetlerin bize sağladığı faydalardan sadece bazılarıdır. İbadet etmek; bizi eğitir, hayatımızı düzene sokar, Rabbimizle ve çevremizdeki diğer insanlarla ilişkilerimizi güzelleştirir, ahlâkımızı olgunlaştırır. İbadet eden insan, sağlıklı, mutlu, güçlü ve özgüvenli olur.

Hayatımızı güzelleştiren ibadetleri yapmamızı Allah istemiştir. Bunun içindir ki, ibadetlerimizi sadece bu faydaları elde etmek için değil, Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanmak için yaparız.

Müjde Var!

Sadece Allah rızasını kazanmak için samimiyetle ibadet edenler, insanın hoşuna gidecek her şeyin olduğu, eşsiz güzelliklerle dolu cennetle müjdelenmiştir.

“İman edip
güzel işler yapanları,
içinde ırmaklar akan ve
ebedî kalacakları cennet köşklerine
yerleştireceğiz. Çalışanların
mükafatı ne güzeldir.”

(Ankebut Sûresi,
58. Ayet)

“Allah, iman edip
güzel işler yapanları
içlerinden ırmaklar akan
cennetlere koyacaktır. Orada
altından bileziklerle, incilerle
süsleneceklerdir. Oradaki
giysileri ise ipektir.”

(Hac Sûresi, 23. Ayet)

“Kim ‘Rab olarak Allah’ı,
din olarak İslam’ı ve peygamber olarak da
Muhammed’i gönülden benimsedim.’ derse
kesinlikle cennete girer.”

(Hadis)

2. Ünite

Cami ve Ezanı Öğreniyorum

Cami ve Bölümleri

Camiler, birlikte ibadet ettiğimiz yerlerdir. Camiye girmek bizi rahatlatır, camiyle buluşmak bizi dinlendirir. Camiler namaz kılınıp dua edilen ibadet yerleri olmasının yanında, hutbe, vaaz ve sohbetlerle faydalı bilgiler öğrendiğimiz birer ilim merkezidir.

Bizleri bir araya getiren camiler, birlikte secde ettiğimiz, aynı kıbleye yöneldiğimiz ve tek yürek olarak Allah'a yalvardığımız mekânlardır. Bu yüzden camileri en güzel şekilde imar eder ve bakımına özen gösteririz. Onları her zaman temiz tutarız.

Bayram ve cuma namazlarını her zaman camide, günlük namazlarımızı ise mümkün olduğu kadar camilerde kılmaya çalışırız. Namazlarımızı camide kılmak, Peygamberimizin sünnetidir. Aynı safta omuz omuza ibadet etmek bize büyük mutluluk ve güven verir.

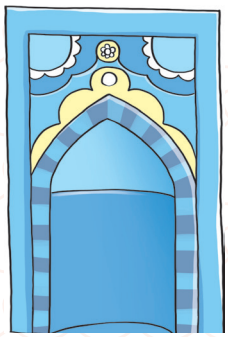
MİHRAP

Camide imamların namaz kıldırdıkları yere "mihrap" denir.

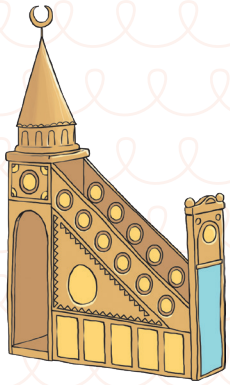
İMAM VE MÜEZZİN

Camide namazları kıldıran, hutbe okuyan ve dinî bilgileri öğreten kişiye "imam", ezan okuyan kişiye "müezzin" denir.

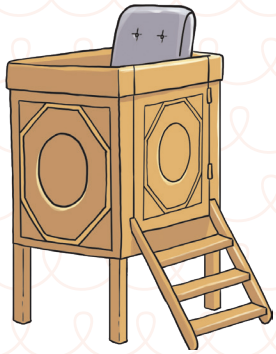
Camilerin mihrap, minber, kürsü, kubbe ve minare gibi bölümleri vardır. İmamların namaz kıldırdıkları yere "mihrab"; cuma ve bayram namazlarında hutbe okunan yere "minber" denir. Vaaz ve sohbet yapılan yere "kürsü"; caminin yarım küre biçimindeki tavanına ise "kubbe" denir. Ezan okunan yere "minare"; camilerin avlusunda abdest almak için yapılan çeşmelere ise "şadırvan" adı verilir.

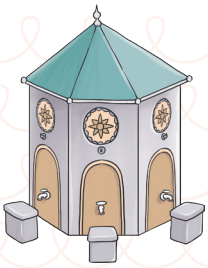
MİHRAP

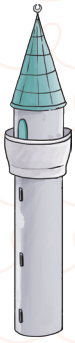
MİNBER

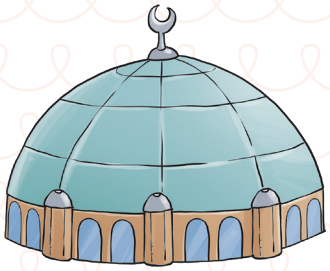
KÜRSÜ

ŞADIRVAN

MİNARE

KUBBE

Ezan Bizi Namaza Çağırır

Sevgili Peygamberimiz ve Müslümanlar Mekke'den Medine'ye hicret etmişti. Müslümanların sayısı Medine'de günden güne artıyordu. Peygamberimizin arkadaşları gündelik hayatlarını ve ibadetlerini aksatmadan sürdürüyor, namaz kılacakları vakitleri güneşin konumuna göre belirliyorlardı. Ama farklı zamanlarda camiye geldiklerinden birlikte namaz kılamıyorlardı.

Peygamber Efendimiz ise camide, cemaatle namaz kılmanın çok önemli olduğunu söylüyordu. Müslümanlara namaz vakitlerini duyurmak ve onları ibadete çağırmak için ortak bir işarete ihtiyaç vardı. Ateş mi yakmalıydı? Boru ya da çan mı çalmalıydı? İnsanları namaza nasıl davet etmeliydi?

Sahabeden Abdullah'ın ve diğer bazı kimselerin gördüğü rüya ile sorun çözüme kavuştu. Abdullah'a rüyasında ezanın sözleri öğretilmişti. Gördüğü rüyayı hemen gelip Peygamberimize anlattı.

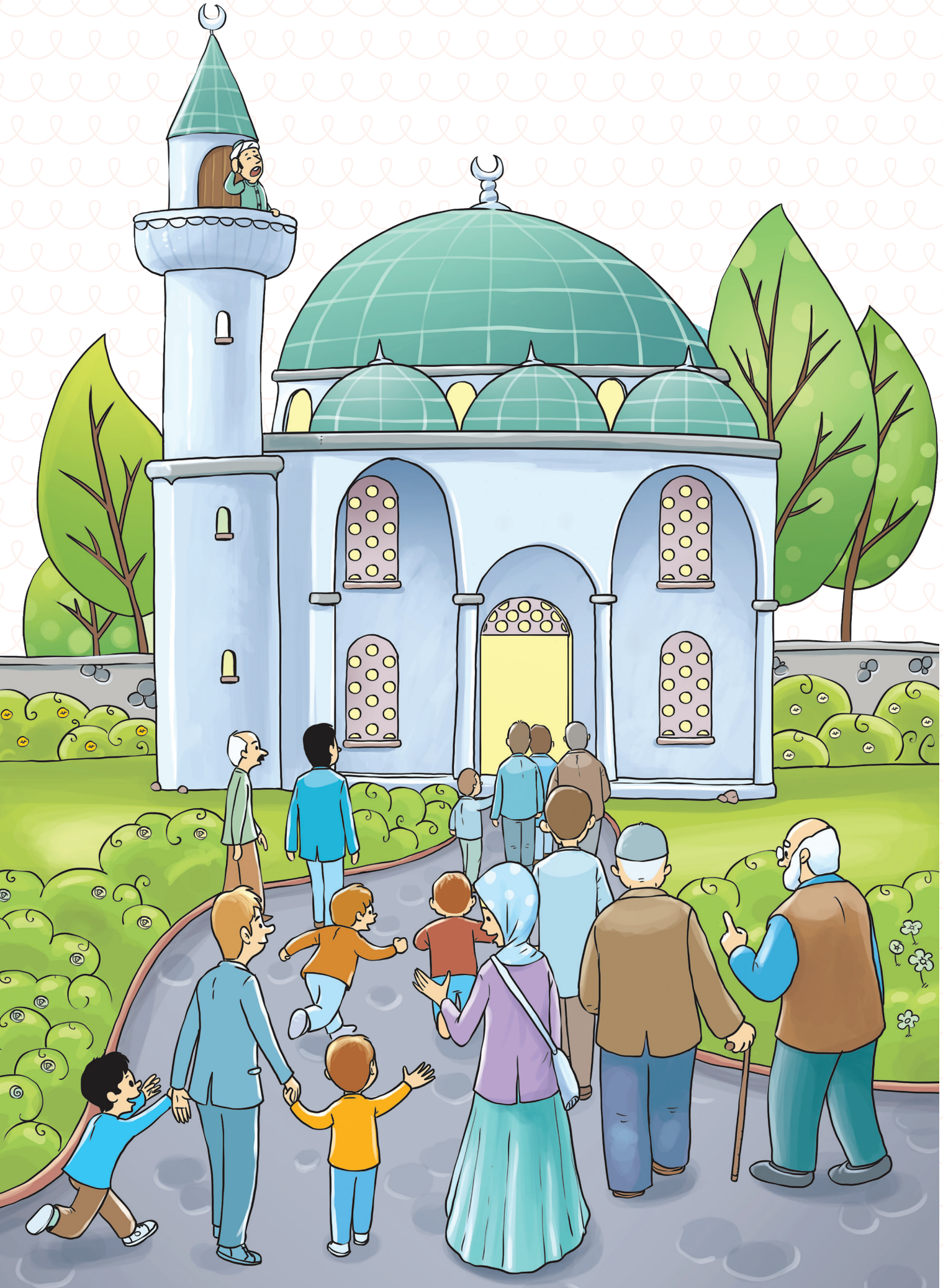
Peygamber Efendimiz, ezanın Bilâl'e öğretilmesini ve ezanı onun okumasını istedi. Çünkü Bilâl'in sesi hem gür hem de güzeldi. Bilâl yüksek bir yere çıkarak ilk ezanı okudu. Ezanı duyan Müslümanlar hep birlikte namaz kılmak için camide toplandılar. İşte o günden itibaren Müslüman topraklarda ezan hiç susmadı.

Ezan hem namaza davettir hem de Allah'ın birliğini, Hz. Muhammed'in O'nun peygamberi olduğunu ilandır. Bu sebeple, ezana saygı gösterir ve güzelce dinleriz.

EZAN

Allahu ekber Allahu ekber	(Allah, en büyüktür.)
Allahu ekber Allahu ekber	
Eşhedü en lâ ilâhe illallah	(Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur.)
Eşhedü en lâ ilâhe illallah	
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah	(Ben şahitlik ederim ki Hz. Muhammed, Allah'ın elçisidir.)
Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah	
Hayye ale's-salâh	(Haydi namaza!)
Hayye ale's-salâh	
Hayye ale'l-felâh	(Haydi kurtuluşa!)
Hayye ale'l-felâh	
Allahu ekber Allahu ekber	(Allah, en büyüktür.)
Lâ ilâhe illallah	(Allah'tan başka ilâh yoktur.)

"Kâmet", farz namazlardan önce müezzin tarafından insanlara namazın başlamak üzere olduğunu duyurmak için okunur. Ezanla aynıdır. Sadece kamette "Hayye ale'l-felâh" dedikten sonra "Kad kâmeti's-salâh" denilir.

“Kişinin cemaatle kıldığı namaz tek başına kıldığı namazdan 25 derece daha sevaptır. Bu sevap şu şekilde gerçekleşir: Biriniz güzelce abdest alır, sırf namaz kılmak için camiye gelirse, camiye varıncaya kadar attığı her adım için bir sevap verilir ve bir günahı silinir. Camiye girdiği zaman namaz için beklediği sürece namaz kılıyormuş gibi sevap kazanır. Melekler bu kimseye dua ederler. Kimseye eziyet etmediği ve abdestli olduğu sürece; ‘Allah’ım! Bu kulunu bağışla, ona merhamet et ve tövbesini kabul et’ derler.”

(Hadis)

BİLİYOR MUYDUNUZ

Yeni doğan bebeklerin sağ kulağına ezan, sol kulağına kâmet okunur.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Ülkemizdeki Selimiye, Süleymaniye gibi tarihi camiler hakkında araştırma yaparak arkadaşlarımızla paylaşalım.

2 Namazlarımızı camide kılmakla evde kılmak arasında ne gibi farklar vardır?

3 Camilerin toplumun birlik ve beraberliğine katkıları nelerdir?

Ünite 1-2 Sorular

1 Aşağıdakilerden hangisi maddî imkânlar kullanılarak yapılan bir ibadettir?

a) Namaz b) Zekât c) Oruç d) Dua

2 Dinimize göre her güzel iş ibadettir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi ibadet değildir?

a) Hastaları ziyaret etmek
b) Kötülüğe engel olmak
c) Kırıcı söz söylemek
d) Susamış bir hayvana su vermek

3 Allah'ın, yapmamızı kesin bir şekilde istediği ibadetlere ne denir?

a) Sünnet b) Farz c) Haram d) Sevap

4 Allah'ın, yapmamızı kesin bir şekilde yasakladığı şeylere ne denir?

a) Sevap b) Farz c) Haram d) Sünnet

5 Aşağıdakilerden hangisi sadece bedenimizle yapılan ibadet şekillerinden biridir?

a) Zekât vermek
b) Hacca gitmek
c) Oruç tutmak
d) Sadaka vermek

6 Sevgili Peygamberimizin söz ve davranışlarına ne ad verilir?

a) Farz b) Sünnet c) Haram d) Sevap

7 İbadetlerimiz ve güzel davranışlarımız sonucunda Rabbimizin bize verdiği ödüle ne denir?

a) Puan b) Sevap c) Dua d) Not

8 Camide namaz kıldıran, hutbe okuyan ve dinî bilgiler öğreten kişiye ne denir?

a) Öğretmen b) Müezzin c) İmam d) Müftü

9 Namaz vaktinin girdiğini haber vermek amacıyla yüksek sesle okunan sözlere ne denir?

a) Tespih b) Ezan c) Dua d) Şiir

10 Camilerde insanların abdest alması için yapılan çeşmelere ne denir?

a) Mihrap b) Şadırvan c) Minber d) Minare

11 Namaz vakitlerini bildirmek için ezan okuyan, farz namazlardan önce kâmet getiren kişiye ne denir?

a) Öğretmen b) Müezzin c) Müftü d) İmam-Hatip

12 Aşağıdakilerden hangisi ezanın sözlerinden biri değildir?

a) Allahu Ekber b) Lâ İlâhe İllallah

c) Hayye ale's-salâh d) Sübhanallah

13 Peygamberimizin müezzini olan ve ilk ezan okuyan sahabi kimdir?

a) Hz. Enes b) Hz. Ali c) Hz. Bilâl d) Hz. Zeyd

3. Ünite

Namazın Farzlarını Öğreniyorum

Namaza Hazırlık

Namaz, Rabbimize olan sevgimizi ve gönülden bağlılığımızı sürekli canlı tutmamıza yardım eden bir ibadettir. Namaz dinin direğidir, Peygamberimizin gözünün nurudur. Namaz kılmak çok zevkli ve kolaydır.

Namaza başlamadan önce yerine getirmemiz gereken bazı kurallar vardır. Bunların ilki abdestli olmaktır. Giydiğimiz elbiselerin namaz kılmaya uygun olması ve vücudumuzun "avret" denilen özel yerlerinin örtülmesi gerekir. Ayrıca namaz kılacağımız yer ve kıyafetimiz temiz olmalıdır.

Namazımızı kılarken dünyanın neresinde olursak olalım yönümüzü kıblemiz Kâbe'ye çevirmemiz gerekir. Namaz vaktinin girmiş olması da yerine getirilmesi gereken şartlardandır. Örneğin akşam namazını vakti gelmeden kılamayız. Günde beş defa okunan ezan, bize namaz vaktinin girdiğini hatırlatır. Son olarak, namaza durduğumuzda Allah rızası için ibadet etmeye niyet eder ve kılacağımız namazın adını söyleriz.

İşte namaz kılmaya başlamadan önce yerine getirilmesi gereken bu kurallara "namazın dışındaki farzlar" denir.

Bir de namaz kılarken mutlaka yerine getirilmesi gereken kurallar vardır. Bunlara da "namazın içindeki farzlar" denir.

NAMAZIN DIŞINDAKİ FARZLAR

1 Abdest almak
(HADESTEN TAHÂRET)

2 Namaz kılınacak yerin ve elbisemizin temiz olması
(NECASETTEN TAHÂRET)

3 Örtülmesi gereken yerleri örtmek
(SETR-İ AVRET)

4 Kıbleye yönelmek
(İSTİKBAL-İ KIBLE)

5 Namaz vaktinin girmesi
(VAKİT)

6 Allah rızası için hangi namazı kılacağımızı belirtmek
(NİYET)

NAMAZIN İÇİNDEKİ FARZLAR

1 Namaza Allahu Ekber diyerek başlamak
(İFTİTAH TEKBİRİ)

2 Namazda ayakta durmak
(KIYAM)

3 Namazda Kur'an okumak
(KIRAAT)

4 Namazda ellerimizi dizlere koyarak eğilmek
(RÜKÛ)

5 Namazda alnımızı yere koymak
(SÜCÛD)

6 Namazın sonunda "Ettehiyyatü" duasını okuyacak kadar oturmak
(KA'DE-İ ÂHİRE)

Abdest

Temiz ve bakımlı olmayı hepimiz severiz. Dinimiz de temizliğe büyük önem verir. Abdest, bazı ibadetler için ön hazırlık olan bir temizlenme biçimidir. Namaz kılmak için abdest almak şarttır.

Abdest almaya besmele çekip niyet ederek başlarız. Ellerimizi yıkar, ağzımıza ve burnumuza üçer kez su alarak temizleriz. Yüzümüzü güzelce yıkadıktan sonra kollarımızı da dirseklerimizle birlikte yıkarız. Ellerimizi ıslatıp başımıza sürer, yani mesh ederiz.

Yine ellerimizi ıslatıp serçe parmağımızla kulaklarımızı temizler ve sonra ellerimizle boynumuzu mesh ederiz. Son olarak, ayaklarımızı da güzelce yıkadığımızda abdestimiz tamamdır.

ABDESTİN FARZLARI

1 Yüzümüzü yıkamak

2 Ellerimizi ve kollarımızı dirseklerle birlikte yıkamak

3 Başımızı mesh etmek

4 Ayaklarımızı bileklerle birlikte yıkamak

ABDESTİ BOZAN HÂLLER

1 Tuvalet ihtiyacını gidermek ve gaz çıkarmak

2 Ağız dolusu kusmak.

3 Uyumak.

4 Namazda sesli gülmek.

5 Bayılmak.

6 Vücuttan kan, iltihap vb. sıvının çıkması.

Gusül ve Teyemmüm

Gusül ve teyemmüm birer abdest çeşididir. Gusülde boy abdesti almak için niyet edilir, ağız ve burun temizlendikten sonra normal abdest alınır ve vücudun tamamı güzelce yıkanır.

Teyemmüm ise temiz toprakla alınan bir abdest çeşididir. Su bulamadığımız ya da su bulduğumuz halde çeşitli sebeplerden dolayı kullanamadığımız zamanlarda teyemmüme başvururuz. Teyemmüm ederken önce niyet edilir. Sonra eller temiz bir toprağa sürülerek yüz mesh edilir. Eller tekrar temiz bir toprağa sürülerek kollar mesh edilir. Böylece insan arınmış ve ibadete hazır hâle gelmiş olur.

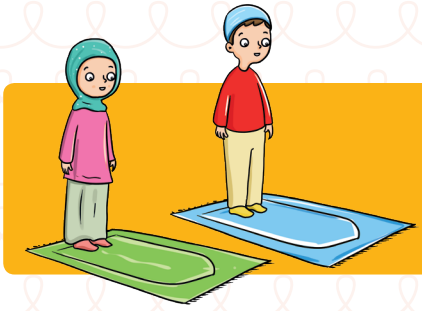
4. Ünite

Namaz Kılıyorum

Beş Vakit Namaz

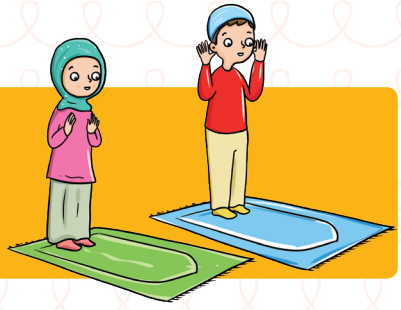
Namaz bizi günde beş defa Rabbimize yönelten bir ibadettir. Abdestle temizlenen vücudumuz, namazla dirilir ve tazelenir. Namaz vaktini haber veren ezan sesi, bizi stresten kurtulmaya ve huzura kavuşmaya çağırır. Namaz kıldığımızda Allah'a olan güvenimizi ifade ederiz. O'na içtenlikle yalvarır, sadece O'ndan yardım isteriz.

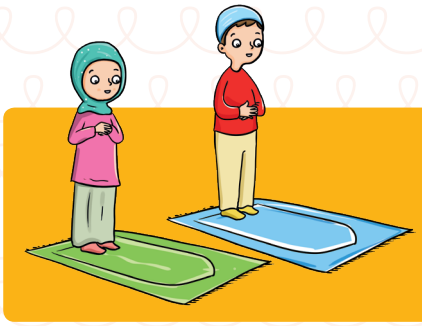
Namaz Hareketleri

NİYET: Kılınacak namaz için niyet edilir. Örnek: "Niyet ettim Allah rızası için sabah namazının farzını kılmaya."

TEKBİR: Erkekler ellerini kulaklarına, kadınlar göğüs hizasına kaldırarak "Allahu ekber" der.

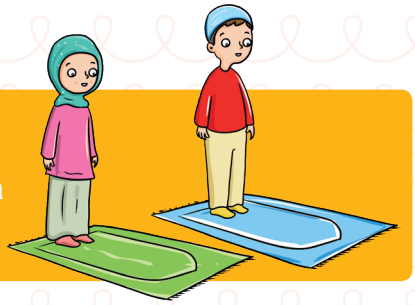

KIYAM ve KIRAAT: Sağ elle sol bilek tutulur. Erkekler ellerini göbeğinin altında, kadınlar göğsün üstünde tutar. Sübhaneke, Fatiha ve bir sure okunur.

RÜKÛ: Eller dizlere konularak, erkekler 90 derece, kadınlar hafifçe eğilir. 3 defa “sübhane rabbiye’l-azim” denir.

KAVME (Rükûdan Doğrulma): “Semiallahu limen hamideh” diyerek kalkılır. Ardından “Rabbenâ leke’l-hamd” denir.

SECDE: Eller, alın ve burun yere değdirilir. 3 defa “sübhane rabbiye’l-a’lâ” denir.

İLK OTURUŞ ve SON OTURUŞ: Eller dizlerin üzerine konur. Erkekler sol ayağın üzerine oturur, kadınlar ise ayaklarını sağ tarafa çevirerek oturur.

SELAM: Sağa selam verilirken sağ omuza, sola selam verilirken sol omuza bakılır. Selam verirken “esselâmu aleyküm ve rahmetullah” denir.

Namazlar Kaç Rekattır?

Namazın Adı	Sünnet	Farz	Son Sünnet	Toplam Rekat
Sabah Namazı	2	2	–	4
Öğle Namazı	4	4	2	10
İkindi Namazı	4	4	–	8
Akşam Namazı	–	3	2	5
Yatsı Namazı	4	4	2	10

Not: Yatsı namazının ardından 3 rekat Vitir Namazı kılınır.

Sabah Namazının Kılınışı

	SÜNNET	FARZ
1. REKAT	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde
2. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam

Öğle Namazının Kılınışı

	SÜNNET	FARZ	SON SÜNNET
1. REKAT	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde
2. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam
3. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde	
4. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	

İkindi Namazının Kılınışı

	SÜNNET	FARZ
1. REKAT	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde
2. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat
3. REKAT	• Sübhaneke • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde
4. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam

Akşam Namazının Kılınışı

	FARZ	SÜNNET
1. REKAT	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde
2. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam
3. REKAT	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	

Yatsı Namazının Kılınışı

	SÜNNET	FARZ	SON SÜNNET
1. REKAT	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde
2. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam
3. REKAT	• Sübhaneke • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde	
4. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	• Besmele • Fatiha • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam	

Vitir Namazının Kılınışı

VİTİR	
1. REKAT	• Niyet • Tekbir • Sübhaneke/ Veccehtü Duası • Euzü Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde
2. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat
3. REKAT	• Besmele • Fatiha • Bir sure • Tekbir • Kunut Duaları • Rükû • 2 Secde • Tahiyyat • Salli-Barik • Rabbena Duaları • Selam

NAMAZ

Namaz günün beş vakti,
Sabah, öğle, ikindi,
Sonra akşam ve yatsı,
Unutma sakın vitri.

Nimettir her yeni gün,
Gelmez artık geçti dün,
Her nimet şükür ister,
Namazdır teşekkürün.

NAMAZI BOZAN DURUMLAR

1. Namazda iken konuşmak
2. Namazda iken bir şeyler yemek, içmek
3. Namazda iken kendi işiteceği kadar yüksek sesle gülmek
4. Namazda iken kıbleden başka bir yöne dönmek
5. Namazda iken abdestin bozulması

5. Ünite

Cemaatle Namaz Kılmayı Öğreniyorum

Birlikte Namaz Kılıyoruz

Bir imama uyarak namaz kılmaya "cemaatle namaz kılmak" denir. Cemaatle namaz, Müslümanların birlikte ibadet ederek tanışmalarını ve kaynaşmalarını sağlar. Bu yüzden Peygamberimiz (s.a.s) cemaatle kılınan namazın tek başına kılınan namazdan kat kat daha sevap olduğunu bildirmiştir.

Cemaatle namaz kılarken tek bir Rabbe yönelir, aynı kıbleye döner, aynı anda secdeye varırız. Bu birlik, tevhid inancımızı ve ümmet bilincimizi güçlendirir. Aramızdaki sevgi ve saygı bağlarını kuvvetlendirir. Kardeşlik ve dayanışma duygularımızı pekiştirir. Birbirimizin ihtiyaçlarından haberdar olmamızı sağlar.

Cuma Namazı

Cuma günü, müslümanlar için özel bir gündür. Müslümanların haftalık bayramı olan cuma gününde kılınan namaza "cuma namazı" denir. Cuma namazı, öğle namazı vaktinde cemaatle kılınan bir namazdır ve on rekattır.

Cuma günü, cuma namazında buluşmak üzere camilere koşarız. Camiler insanlarla dolup taşar. Hep birlikte hutbeyi dinlemenin ve ibadet etmenin mutluluğunu yaşarız.

SALAVAT NE DEMEKTİR?
Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed.
ANLAMI: Allah'ım, Peygamberimiz Muhammed'e, onun ailesine ve sevenlerine rahmet ve selâm eyle.

TEKBİR NE DEMEKTİR?
Allahu Ekber Allahu Ekber.
Lâ İlâhe İllallahu vallahu Ekber.
Allahu Ekber ve lillâhi'l-hamd.
ANLAMI:
Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah'tan başka ilâh yoktur ve Allah en büyüktür. Allah en büyüktür ve bütün övgüler, şükürler O'nadır.

Teravih Namazı

Teravih namazı, Ramazan ayında coşkuyla kıldığımız bir namazdır. Yirmi rekâttır. Teravih namazı, yatsı namazından sonra kılınır. Ramazan akşamları camilere gider, hep birlikte teravih namazı kılarız. Dualar eder, Sevgili Peygamberimize salavat getiririz. İlahiler söyler, hep birlikte Ramazan'ın neşesini yaşarız.

Bayram Namazı

Ramazan ve Kurban Bayramı olmak üzere, yılda iki dinî bayramımız vardır. Bayram sabahı kılınan namaza "bayram namazı" denir. Bayram namazı cemaatle kılınan bir namazdır ve iki rekâttır.

Bayram sabahı, kutlu bir güne uyandığımız için büyük bir coşku yaşarız. Bayram sevinci kalbimize dolar. Erkenden kalkarak güzelce abdest alır, en güzel kıyafetlerimizi giyip bayram namazını kılmak üzere camiye gideriz. Camide hep birlikte bayram namazını kılarız. Dualar eder, tekbirler getiririz. Bayram namazından sonra birbirimizle bayramlaşır, büyüklerin ellerini öperiz. Küsleri barıştırır, akraba ve dostlarımızı ziyaret ederiz. Muhtaçları, yetimleri ve kimsesizleri de unutmayız. Gönülden bir gülümsemeyle, küçük bir hediyeyle bayram sevincini onlarla da paylaşırız.

"Günlerin en üstünü Cuma günüdür."
(Hadis)

Ünite 3-5 Sorular

1 Namazın içindeki farzlardan biri olan "kıraat" ne demektir?

a) Secde etmek
b) Namaza Allahu Ekber diyerek başlamak
c) Namazda Kur'an okumak
d) Namazda ayakta durmak

2 Namazın farzlarından biri olan "setr-i avret" ne demektir?

a) Namaza niyet ederek başlamak
b) Elbiselerin ve namaz kılınacak yerin temiz olması
c) Abdestli olmak
d) Örtülmesi gereken yerleri örtmek

3 Abdestin farzlarının, abdest alınırken takip edilen sıraya uygun olarak verildiği şık aşağıdakilerden hangisidir?

a) Baş-kol-ayak-yüz
b) Ayak-kol-yüz-baş
c) Kol-baş-yüz-ayak
d) Yüz-kol-baş-ayak

4 Namazın farzlarından biri olan abdest almayı ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

a) İstikbâl-i kıble
b) Niyet
c) Hadesten tahâret
d) Vakit

5 Abdestte aşağıdakilerden hangisi ıslanmaz?

a) Alın
b) Dil
c) Diş
d) Diz

6 Secde halindeyken aşağıdakilerden hangisi yere değmez?

a) El
b) Burun
c) Alın
d) Kulak

7 Namaz kılarken yönümüzü nereye döneriz?

a) Batıya b) Doğuya c) Camiye d) Kâbe'ye

8 Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamak hangi kavramla ifade edilir?

a) İftitah tekbiri b) Rükû c) Kıraat d) Kıyam

9 Namazın sonunda "et-tehiyyâtü" duasını okuyacak kadar oturmaya ne denir?

a) Vakit b) Ka'de-i ahîre c) Niyet d) Rükû

10 Aşağıdakilerden hangisi namazı bozmaz?

a) Namaz kılarken konuşmak
b) Namaz kılarken gülmek
c) Namaz kılarken yemek yemek
d) Namaz kılarken ağlamak

11 Aşağıdaki namazlardan hangisi mutlaka cemaatle kılınmalıdır?

a) Sabah Namazı
b) İkindi Namazı
c) Öğle Namazı
d) Cuma Namazı

12 Aşağıda namaz vakitleri ve rekât sayıları eşleştirilmiştir. Bunlardan hangisi yanlıştır?

a) Cuma Namazı, 10 rekât
b) Vitir namazı, 3 rekât
c) Bayram Namazı, 4 rekât
d) Bayram Namazı, 2 rekât

6. Ünite

Oruç Tutuyorum

Oruç Nedir?

Oruç tutmak, ibadet amacıyla imsak vaktinden iftar vaktine kadar hiçbir şey yememek ve içmemektir. İslam'ın şartlarından biri olan Ramazan orucunu, diğer on bir aydan daha kıymetli ve özel olan Ramazan ayında tutarız.

Oruç, Allah'ın en çok ödüllendirdiği ibadetlerden birisidir. Çünkü insan sadece Rabbinin sevgisini kazanmak için gün boyunca yemekten uzak durur. Oruç tutmak sadece aç ve susuz kalmak demek değildir. Oruçluyken aynı zamanda yalan, dedikodu, kavga ve tartışma gibi kötü davranışlardan da uzak dururuz.

Ramazan Ayı, Kur'an Ayıdır

Kur'an-ı Kerim, Ramazan ayında, Kadir Gecesi'nde indirilmeye başlanmıştır. Peygamberimiz bu ayın çok değerli olduğunu söylemiştir. Ramazan'da gündüzleri oruç tutmuş, geceleri çokça ibadet etmiştir. Kimsesizlere yardım etmiş, yoksulları giydirmiş ve onları iftar sofrasına davet etmiştir.

Biz de Peygamberimizi örnek alarak, bu ayda orucumuzu tutar, bol bol Kur'an okuruz. Kur'an'ı anlamaya ve ezberlemeye gayret ederiz. Başta beş vakit namaz ve teravih olmak üzere namazlarımızı kılarız. İftar sofralarımızı sevdiklerimizle ve mümin kardeşlerimizle paylaşırız. Fakirlere yardım eder, onların ihtiyaçlarını gideririz.

"İmsak", gecenin bitmesiyle birlikte oruca başlama zamanıdır.

"İftar", güneşin batmasıyla birlikte orucun sona erdiği vakittir.

Ramazan ayında Kur'an-ı Kerim'in bir kişi tarafından okunup diğerleri tarafından takip edilmesine "mukabele" denir.

Sevgili Peygamberimiz; “Oruç tutun, sağlık bulun!” buyuruyor. On bir ay boyunca durmaksızın çalışan vücudumuz, oruçla birlikte dinlenerek zindelik kazanır. Oruç tutarak, açlığa ve susuzluğa sabreder, Allah’ın verdiği nimetlere şükrederiz.

RAMAZAN GELDİ HOŞ GELDİ!

Kur’an’ın indiği tarih,
Sadaka, oruç, teravih,
Bilene ne büyük talih,
Müminlerin safasıdır.

Sahur, iftar, mukabele,
Varlıkla yokluk el ele,
Girebilmek bir gönüle,
Bir merhamet sayfasıdır.

Her günü sanki bir kandil,
Anlatmada çaresiz dil,
Her gecesini Kadir bil,
Derin rahmet deryasıdır.

Eser geçer zaman yeli,
Kalp yaralı sen gideli,
Tut elimden şefkat eli,
Gönlümüzün duasıdır.

Ramazan geldi hoş geldi,
Yüreklerden pası sildi,
İnsan manasını bildi,
İlim irfan sofrasıdır.

ORUÇ TUTMAK

- Ahlâkımızı güzelleştirir.
- Merhamet duygumuzu geliştirir.
- Nimetlerin kıymetini anlamamızı sağlar.
- Bize sabırlı olmayı öğretir.
- Yardımlaşma duygumuzu geliştirir.
- Sağlıklı olmamızı sağlar.

“Fitre”, Ramazan ayında ihtiyaç sahiplerine verilen sadakadır.

Ramazan Ayı, Bereket Ayıdır

Ramazan, bütün Müslümanları saran bir sevinç ve umutla gelir. Oruca hazırlanma telaşı her yanı sarar. Evlerde, çarşılarda bir koşuşturma başlar. Annelerimiz, ninelerimiz hazırlıklar yapar. İftar sofralarımız misafirlerle neşe bulur ve bereketlenir.

Camilerin minarelerinde kandiller ışıl ışıl yanar. Minareler arasındaki mahyalarda güzel sözler parıldar. Camiler müminlerle dolar taşar.

Sahura Kalkıyorum

Ramazan başladığında gecenin karanlığında ışıkları yanan evler görürüz. Davullar gümbür gümbür çalarken bir yandan da maniler okunur. Peygamberimizin sünnetine uyarak sahura kalkarız. Çünkü sahurda bereket olduğuna inanırız. Ayrıca sahur yemeği yememiz, bize ertesi günün orucunu tutmamızda kolaylık sağlar.

Oruç için “Allah’ım senin rızan için yarınki orucuma niyet ediyorum.” diye niyet ederiz. İmsak vakti ezan okununca orucun başladığını anlar, güneşin batmasına yani iftar vaktine kadar hiçbir şey yemez ve içmeyiz.

İftar Neşesi

İftar vakti yaklaşınca içimizi ayrı bir heyecan kaplar. Kulağımız ezan sesinde hep birlikte iftarı bekleriz. Bazen de iftarı haber vermek için top atılır. Müezzin “Allahu Ekber” deyince tatlı bekleyiş sona erer. İftar duamızı yapar, büyük bir mutlulukla orucumuzu açarız.

Sanki her lokmamız bal gibidir, yemekler her zamankinden daha lezzetlidir. İçtiğimiz su her zamankinden daha tatlıdır. Bu duygularla Rabbimizin verdiği nimetlerin değerini bilir, yoksulların ve ihtiyaç sahiplerinin hâlini daha iyi anlarız. Bize verdiği nimetler için Rabbimize yürekten teşekkür eder, olmayanlara da vermesi için dua ederiz.

Ramazan ayında minarelere asılan ışıklı yazıya “mahya” denir.

“Sahur”, orucu rahat bir şekilde tutabilmemiz için gece kalkıp yediğimiz yemeğin adıdır.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Nimet ne demektir? Allah’ın verdiği nimetlere örnekler verelim.

Davet Var!

Ramazanda komşularımızı, akrabalarımızı ve mahallemizdeki ihtiyaç sahibi insanları iftar yemeğine davet ederiz. Böylece akrabalık ve dostluk bağlarımızı güçlendiririz. Bir yandan iftarımızı yaparken bir yandan da hoş sohbetler ederiz.

Ramazan ayında şehirlerde kocaman iftar çadırları kurulur. Evine iftara yetişemeyenler, öğrenciler, kimsesizler bu çadırlarda oruçlarını açarlar.

"Oruçlunun iki sevinci vardır:
Biri iftar ettiği zaman, diğeri de Allah'a kavuştuğu zamandır."
(Hadis)

İFTAR DUASI

Allahümme leke sumtü ve
bike âmentü ve aleyke tevekkeltü ve
alâ rızgike eftartü.

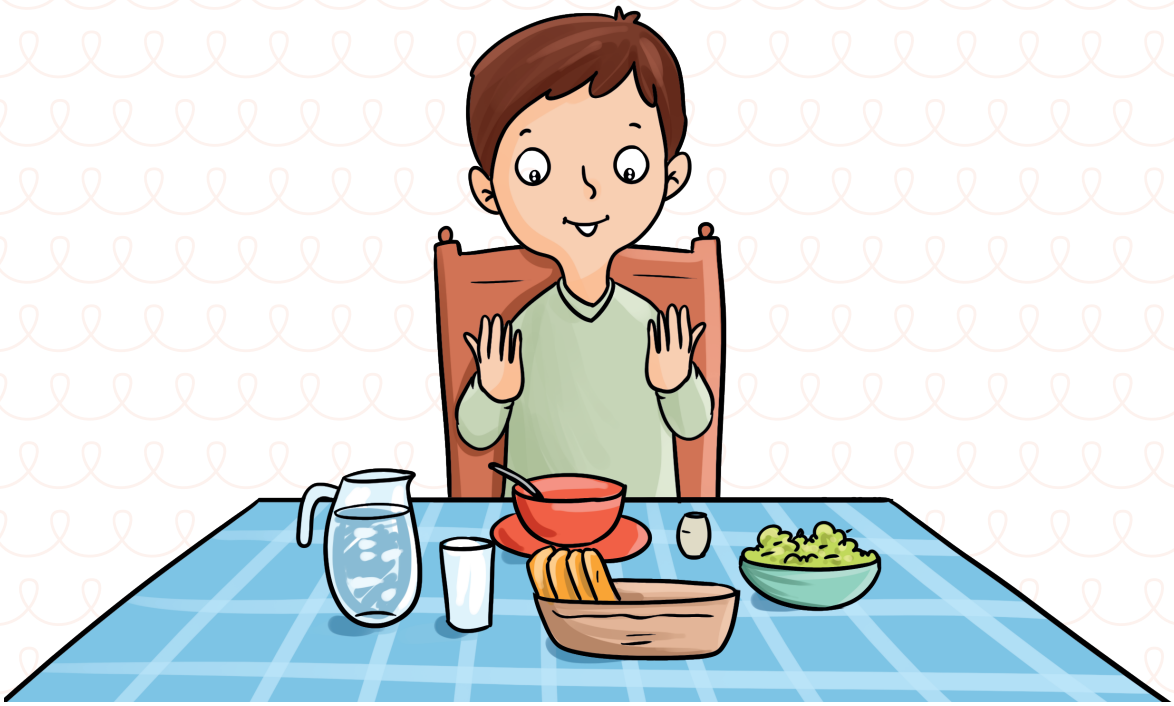
ANLAMI

Allah'ım senin rızan için oruç tuttum. Sana inandım. Sana güvendim. Senin verdiğin rızıkla orucumu açtım.
(Amin)

RAMAZAN VE ORUÇ

Oruç yılda bir aydır,
Hem tatlı hem kolaydır.
Bereketli Ramazan,
Sanki bir dolunaydır.

On bir ayın sultanı,
Sultan eder insanı,
Tüm gönüller bir olur,
Sevinir iftar anı.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Ramazan'a niçin on bir ayın sultanı denilmiştir? Araştıralım.

Teravih Namazına Gidiyorum

Ramazan ayında iftarlarımızı yaptıktan sonra akın akın camilere gideriz. Camilerimiz dolup taşar. Kadın, erkek, yaşlı, çocuk hep birlikte teravih namazını kılarız. Kalbimizi mutluluk kaplar.

Orucum Bozuldu mu?

Bilerek bir şey yemek ve içmek orucu bozar. Bazen oruç tutarken unutarak yediğimiz içtiğimiz olur. Oruçlu olduğumuzu hatırladığımız anda hemen yemeyi bırakıp orucumuza devam ederiz. Çünkü unutarak yemek-içmek orucu bozmaz.

Ramazan ayında oruç tutamayacak kadar hasta olanlar, hamile anneler ve yolculuk yapanlar tutamadıkları oruçlarını sonra tutarlar.

Yaşasın Bayram Geldi

Bayramdan bir önceki güne "arefe" denir. Arefe günü herkeste bayrama kavuşmanın heyecanı vardır. Bayram için son hazırlıklar yapılır. Ayrıca kabirler ziyaret edilir, dualar okunur. Böylece ahirete göç etmiş yakınlarımız da unutulmamış olur.

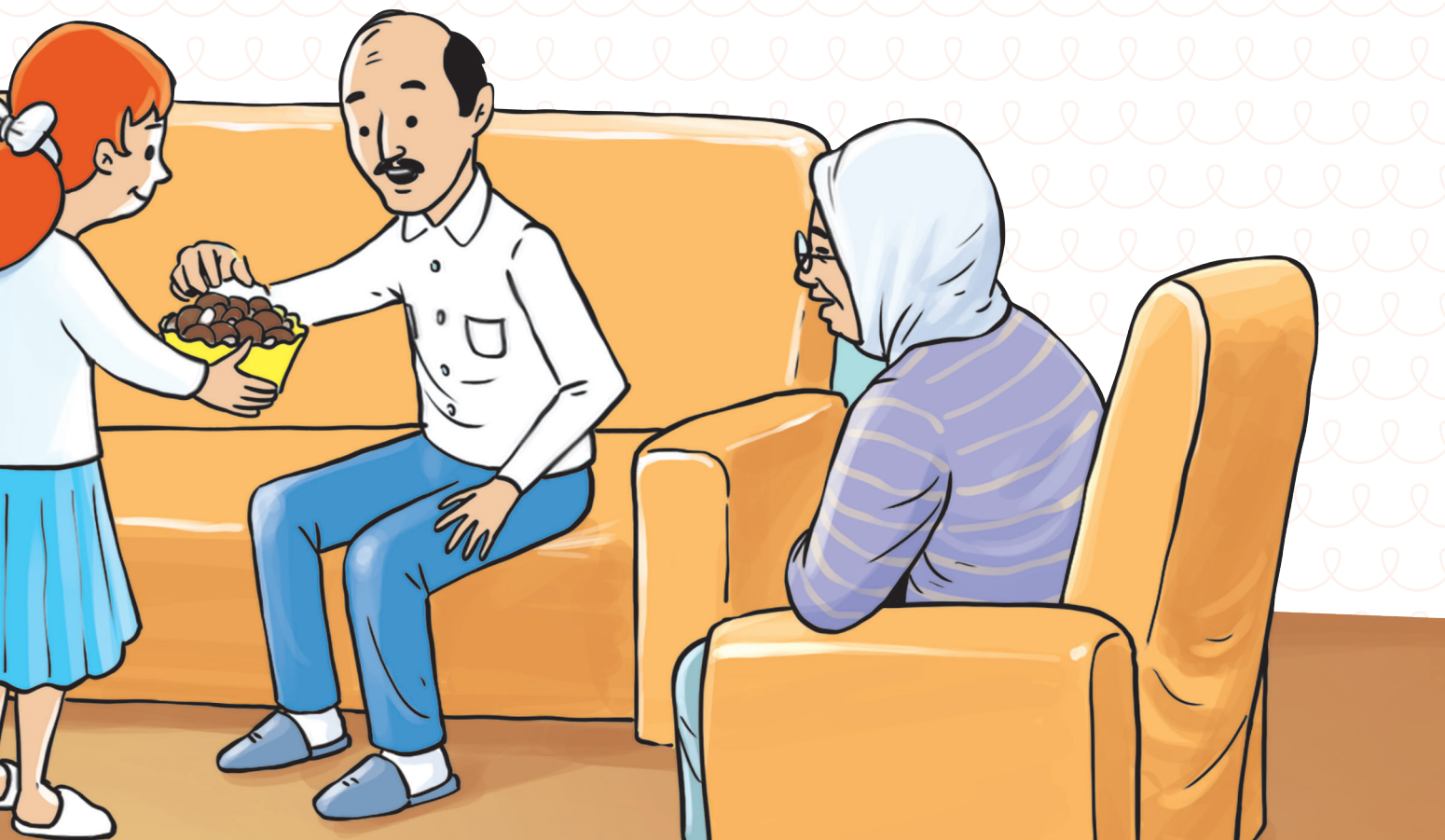
Bayram sabahı erkenden kalkar, bayram namazı kılmak için büyük küçük hep beraber camiye gideriz. Tekbirler getirir, Allah'a şükrederiz. Nice bayramlara huzur içinde kavuşma umuduyla secde ederiz. Bayram hutbesini dinleyip namazımızı kıldıktan sonra birbirimizle bayramlaşırız. Küsleri barıştırır, dostlarımızı tanıştırırız.

Bayramda evimiz misafirlerle şenlenir. Bayramlık giysilerimizi giyip büyüklerimizin ellerinden öperiz. Onlar da bize şeker veya harçlık verir. Bir ay boyunca oruç tutan ağızlarımızı tatlandırmak için yapılan tatlılar, börekler misafirlere ikram edilir. Kimsesizleri, yaşlıları, mülteci komşularımızı da unutmayız!

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Dinî bayramlarımızın önemi hakkında araştırma yaparak arkadaşlarımızla paylaşalım.

2 Ramazan ve Kurban Bayramı ile ilgili bir hatıramızı arkadaşlarımıza anlatalım.

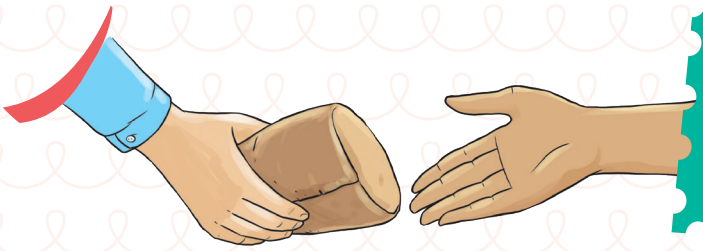
7. Ünite

Zekâtı Öğreniyorum

Paylaşmanın Adı: Zekât

Güzel dinimiz İslam'ın temel ibadetlerinden birisi de zekâttır. Zekât, para ve mal ile yapılan bir ibadettir. Rabbimiz, bizlere verdiği nimetleri ihtiyaç sahipleri ile paylaşmamızı istemiştir. Bizler de Allah'ın verdiği zenginliğe teşekkür etmek için zekât veririz. Böylece paylaşmanın tadını, yardımlaşmanın verdiği huzuru ve bereketi yaşarız.

Zekât cimriliği ve kıskançlığı önleyen bir ibadet olduğu için toplumun mutluluğuna katkı sağlar. Zekât kalpten kalbe, insandan insana kurulan bir şefkat ve merhamet köprüsüdür. Malımızda fakirlerin ve ihtiyaç sahiplerinin hakkı vardır. İşte zekât bu hakkı onlara teslim etmektir.

Allah'ın sevgisini kazanmak için yapılan her türlü iyilik ve yardıma "sadaka" denir.

BİLİN BAKALIM?

Paylaşmanın adıdır,
İmanın bir tadıdır.
El uzatmak herkese,
Yoksulun kanadıdır.

Sadaka Vermek Çok Güzel!

Güzel söz söylemek sadakadır.

Sokak hayvanları ve kuşlar için kapımızın önüne yemek ve su koymak sadakadır.

İnsanları rahatsız edebilecek taş ve çöp gibi maddeleri yoldan kaldırmak sadakadır.

Bir ağaç dikip insanların onun gölgesinden ve meyvesinden faydalanmasını sağlamak sadakadır.

Gülümsemek sadakadır.

İhtiyacı olanlara maddi yardımda bulunmak sadakadır.

Aradığı adresi bulamayan birisine yardımcı olmak sadakadır.

Selamlaşmak sadakadır.

Ünite 6-7 Sorular

1 "Bu ayda ibadetlerimizin neşesi artar, oruç tutulur, camiler dolar taşar." Belirtilen ay aşağıdakilerden hangisidir?

a) Recep b) Nisan c) Ramazan d) Muharrem

2 Kur'an-ı Kerim hangi ayda ve hangi günde indirilmiştir?

a) Ramazan-Cuma Gecesi

b) Şevval-Arefe Gecesi

c) Ramazan-Kadir Gecesi

d) Muharrem-Kadir Gecesi

3 Aşağıdakilerden hangisi Ramazan ayını güzel değerlendirmek için yapmamız gerekenler arasında değildir?

a) Kur'an okumak b) Oruç tutmak

c) Yardımlaşmak d) İsraf Etmek

4 Aşağıdakilerden hangisi Ramazan ayında ihtiyaç sahiplerine verilen sadakadır?

a) Sahur b) İftar c) Fitre d) İmsak

5 "Veren el, alan elden daha hayırlıdır." cümlesi hangi ibadeti hatırlatır?

a) Zekât b) Hac

c) Oruç d) Namaz

6 Oruç tutan kişinin akşam ezanıyla birlikte orucunu açmasına ne denir?

a) Akşam yemeği
b) İftar
c) Kahvaltı
d) Sahur

7 Sadece Ramazan ayında kılınan namaz aşağıdakilerden hangisidir?

a) Cuma
b) Teravih
c) Akşam
d) Yatsı

8 Aşağıdakilerden hangisi Ramazanla ilgili bir kelime değildir?

a) Mahya
b) İftar
c) Mukabele
d) Zemzem

9 "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammed" cümlesine ne denir?

a) Tekbir
b) Tesbih
c) Salâvat
d) Mevlit

10 Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla yapılan bütün iyilikler sadaka olduğuna göre aşağıdakilerden hangisi sadaka değildir?

a) Selamlaşmak
b) Küsmek
c) Gülümsemek
d) Tatlı dilli olmak

8. Ünite

Haccı Öğreniyorum

Kutsal Yolculuk Hac

Hac, namazlarımızı kılarken yöneldiğimiz Kâbe'yi ve çevresindeki kutsal yerleri ziyaret, orada Allah'a ibadet ve dua etmektir. Müslümanlar yılın belirli günlerinde dünyanın her ülkesinden Kâbe'ye gelirler. İhram denilen özel kıyafetlerini giyer, Kâbe'yi tavaf ederler. Arafat'a çıkarlar, kurban keserler, şeytan taşlarlar. Böylece "hacı" olurlar.

Irkı, rengi, dili ne olursa olsun kadın-erkek bütün müslümanlar hac sayesinde Mekke'de buluşurlar. Birlikte namaz kılar, Kur'an okurlar. Tüm müslümanların barışı için dua ederler. Böylece aralarındaki kardeşlik ve samimiyet bağları güçlenir.

Hac ibadetini yapmak üzere Kâbe'yi ziyaret edenler, aynı zamanda Sevgili Peygamberimizin doğup büyüdüğü, İslam'ın dünyaya yayıldığı kutsal yerleri görürler. Ayrıca Peygamberimizin Medine'deki kabrini ve mescidini de ziyaret ederler.

Umre ibadeti de hac gibi Kâbe'yi ziyaret etmektir. Ancak hac, sadece yılın belirli günlerinde, umre ise her zaman yapılabilir.

KÂBE

Kâbe bizim kıblemiz,
Namazda yöneliriz.
Hac Kâbe'yi ziyaret,
Gitmek için dua et.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Zemzem ve Hacerü'l-esved hakkında bilgi toplayarak arkadaşlarımızla paylaşalım.

2 Çevremizde hac veya umre yapmış birinden hatıralarını dinleyerek arkadaşlarımızla paylaşalım.

9. Ünite

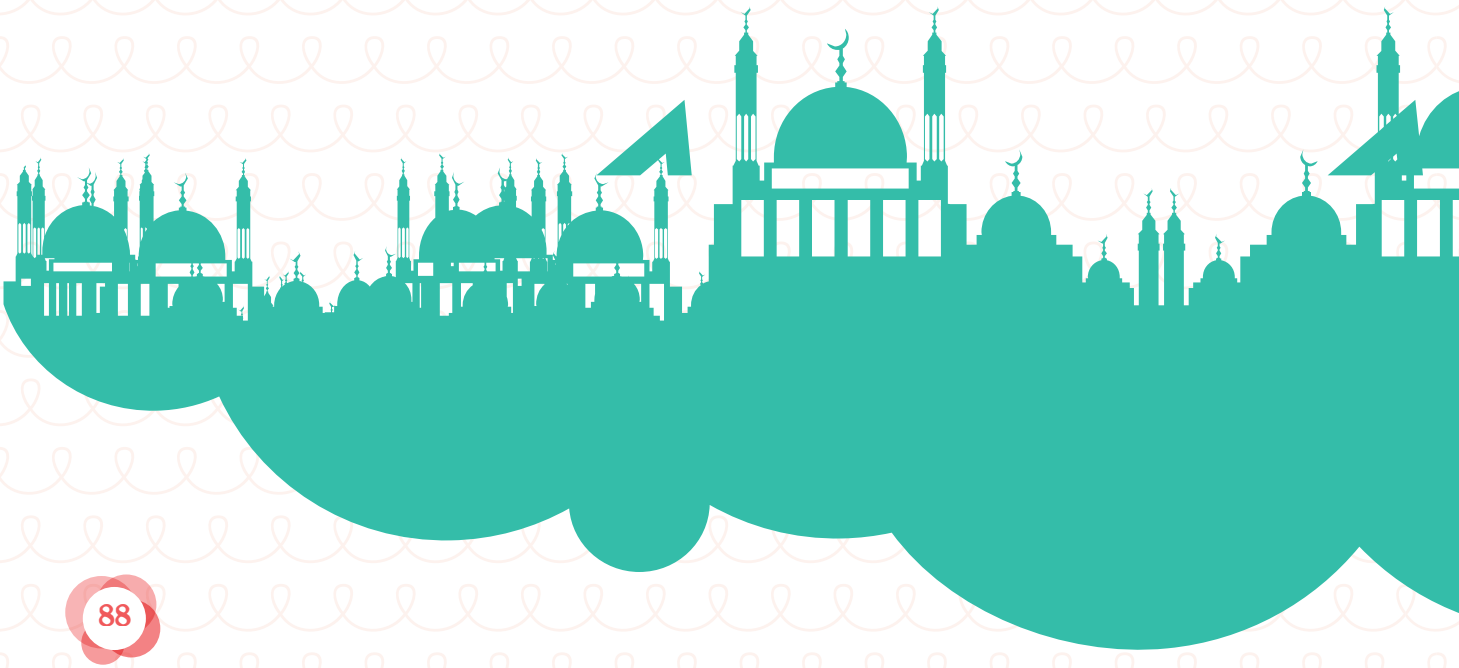
Dua Ediyorum

Dua Nedir?

Dua, Allah'a yalvarmaktır. Her şeyi yaratan, her şeye gücü yeten ve hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah'tan istemeye "dua" denir.

Yeryüzündeki bütün canlılar havaya, suya, toprağa ve güneşe muhtaçtır. Bir tohum, yeşermek için toprağa muhtaçtır. Toprak yağmura, yağmur ise buluta muhtaçtır. Kuşlar uçabilmek için kanada, balıklar yaşayabilmek için suya muhtaçtır. Dünyaya yeni gelen bir bebek, annesinin sütüne ve şefkatli kucağına muhtaçtır. Yaşayan her varlık, kendi varlığını sürdürebilmek için başka bir varlığın yardımına muhtaçtır. Biz insanlar da yaşayabilmek için havaya, suya, nefes almaya, aldığımız nefesi vermeye, yiyip içmeye muhtacız.

Her şey Allah'a muhtaçtır. Allah ise hiçbir şeye muhtaç değildir. Çünkü O, evrendeki bütün varlıkların tek yaratıcısıdır. O hayat vermeden hiçbir canlı yaşayamaz. Allah'ın izni olmadan hiçbir varlık büyüyemez. Kısaca, istediklerimizi elde etmek ve başarıya ulaşmak için daima Allah'ın yardımına ihtiyacımız vardır. Bu yüzden biz de Allah'a dua ederiz.

Dua İbadetin Özüdür

Sonsuz merhamet ve şefkat sahibi yüce Allah bizi çok seviyor. Biz de onu çok seviyoruz. Güneş, her sabah bizim için doğuyor. Cıvıl cıvıl öten kuşlar, bal yapan arılar, uçuşan kelebekler, rengârenk çiçekler, gürül gürül akan ırmaklar, meyve veren ağaçlar... Allah şu dünyadaki her şeyi bizim için yarattı. Bize koklamak için burun, tutmak için el, tatmak için dil, görmek için göz, duymak için kulak, koşmak için ayak verdi. Tüm bu nimetleri düşünüp şükür ve dua etmemiz için akıl verdi. Yüce Allah'a verdiği bu nimetler için ne kadar teşekkür etsek azdır.

Yediklerimizi düşünelim. Güzel yiyecekler soframıza gelene kadar zahmetli bir yolculuktan ve birçok aşamadan geçiyorlar değil mi? Onları bize Rabbimizin hediye ettiğini bildiğimiz için yemeden önce besmele çekiyoruz. Yedikten sonra ise "Elhamdülillâh" diyerek Allah'a şükrediyoruz. Böylece bize verdiği nimetlerin eksilmemesi için O'na dua etmiş oluyoruz.

Ne Zaman ve Nasıl Dua Edelim?

Her zaman ve her yerde dua edebiliriz. Dua etmek çok kolaydır. Kendi sözcüklerimizle, içimizden geldiği gibi dua edebilir, duygu ve düşüncelerimizi Allah'a açabiliriz. Çünkü Allah bizim sırlarımızı ve kimsenin bilmediği dileklerimizi bilir.

Allah'a dua etmek bize güven verir, bizi mutlu eder ve rahatlatır. Dua ettiğimizde Allah'ın bizi gördüğünü ve duyduğunu, hiçbir zaman yalnız olmadığımızı hissederiz.

Allah'ın bize verdiği sağlıklı bedenimizle iyi işler yapmak için çalışırız. İşimizi kolaylaştırması için Rabbimize dua ederiz.

Sıkıntılar karşısında sabır gösteririz. Aynı zamanda dua ederek Allah'tan yardım dileriz. O'ndan hiçbir zaman ümit kesmeyiz. Hastalandığımızda tedavi oluruz. Bununla beraber bizi iyileştirecek olan Allah'a dua ederek O'ndan şifa isteriz.

Yatarken, yolculuğa çıkarken, sınava girerken, üzüldüğümüzde, sevindiğimizde, çaresiz kaldığımızda hep dua ederiz. Böylece Allah'ın gücünü, sevgisini ve yardımını yanımızda hissederiz. Sadece kendimiz için değil, başkaları için de dua ederiz. Çünkü sevdiklerimizin de mutlu olmasını isteriz.

Kısacası dua hayatımızın her anına yayılan bir rahmet rüzgârıdır.

"Rabbim kolaylaştır, zorlaştırma.
Rabbim işimi güzellikle tamamla."

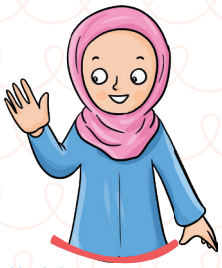
(Hadis)

Her Anımız Dua ile

Gündelik hayatta insanlarla olan ilişkilerimizde hep dua sözleri kullanırız.

Allah razı olsun!

Allah'a emanet ol!

Geçmiş olsun!

Allah şifa versin!

Elhamdülillah!

Allah rahmet eylesin!

Allah kolaylık versin!

Allah kavuştursun!

Allah'a ısmarladık!

İnşallah

Afiyet olsun!

Allah rahatlık versin!

Hayırlı olsun!

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Sıkça yaptığın dualar nelerdir?

2 Dua ederken neler hissedersin?

3 Yukarıdaki dua ifadelerini hangi durumlarda söylersin?

Peygamberlerin Duaları

PEYGAMBERİMİZİN DUASI

"Allah'ım yaratılışımı güzel yaptığın gibi ahlâkımı da güzelleştir."
(Hadis)

HAZRETİ EYYÜB'ÜN DUASI

"(Allah'ım) şüphesiz ki ben derde uğradım, sen ise merhametlilerin en merhametlisisin."
(Enbiyâ Sûresi, 83. Âyet)

HAZRETİ MUSA'NIN DUASI

"Rabbim! Bize dünyada da âhirette de iyilik ver."
(A'raf Sûresi, 156. Âyet)

"Rabbim! Gönlüme ferahlık ver, işimi bana kolaylaştır."
(Tâhâ Sûresi, 25-26. Âyetler)

HAZRETİ ZEKERİYYA'NIN DUASI

"Rabbim! Beni yalnız bırakma!"
(Enbiyâ Sûresi, 89. Âyet)

HAZRETİ SÜLEYMAN'IN DUASI

"Rabbim! Hem bana hem de anne babama verdiğin nimetlere şükretmemi ve hoşnut olacağın iyi işler yapmamı sağla. Rahmetinle beni iyi kulların arasına kat."
(Neml Sûresi, 19. Âyet)

HAZRETİ İSA'NIN DUASI

"Allah'ım! Bize rızık ver.
Sen rızık verenlerin en hayırlısısın."
(Mâide Sûresi, 114. Âyet)

HAZRETİ İBRAHİM'İN DUASI

"Rabbimiz! Hesap verileceği gün beni, anne babamı ve müminleri bağışla!"
(İbrâhim Sûresi, 41. Âyet)

"Allah, beni yaratan ve bana doğru yolu gösterendir. Beni yediren ve içirendir. Hastalandığım zaman bana şifa verendir."
(Şuarâ Sûresi, 78-80. Âyetler)

Ünite 8-9 Sorular

1 Sınava girecek birine aşağıdaki dualardan hangisi söylenir?

a) Allah şifa versin.
b) Hayırlı olsun.
c) Allah'a emanet ol.
d) Allah zihin açıklığı versin.

2 Mekke ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

a) Kâbe Mekke'dedir.
b) Mekke Peygamberimizin doğduğu şehirdir.
c) Hac ve Umre için Mekke'ye gidilir.
d) Peygamberimizin kabri Mekke'dedir.

3 Ne zaman ve nerede dua edebiliriz?

a) Sadece evde, akşam vakti
b) Sadece camide, öğleden sonra
c) Her zaman, her yerde
d) Sadece namazda, sabah vakti

4 Kâbe'ye hangi ibadet için gidilir?

a) Oruç
b) Namaz
c) Sadaka
d) Hac

5 Yemeğin başında ve sonunda ne deriz?

a) Bismillah - Elhamdülillah
b) Allahu Ekber - Elhamdülillah
c) Bismillah - Allahu Ekber
d) Bismillah - İnşallah

6 Kıblemiz Kâbe nerededir?

a) Medine
b) Kudüs
c) Mekke
d) Filistin

7 Hac ibadeti esnasında giyilen özel kıyafete ne ad verilir?

a) Pardesü
b) İhram
c) Gömlek
d) Cübbe

8 Aşağıdakilerden hangisi hasta ziyaretinde söylediğimiz dua ifadelerinden biri değildir?

a) Geçmiş olsun.
b) Hayırlı olsun.
c) Allah şifalar versin.
d) Allah iyilik versin.

siyer

peygamberimizin hayatını öğreniyorum

98 Kutlu Bir Doğum

102 Peygamberimizin Gençliği

106 Peygamberimize İlk Vahyin Gelişi

110 Peygamberimizin Hicreti

116 Peygamberimizin Medine Hayatı

122 Peygamberimizin Yakın Çevreyle İlişkisi

126 Peygamberimizin Dürüstlüğü, Güvenilirliği ve Mütevazi Oluşu

128 Peygamberimizin Cömertliği, Sabrı, Hoşgörüsü ve Vefası

130 Peygamberimizin Merhameti ve Adaleti

1. Ünite

Kutlu Bir Doğum

Âlemlere Bir Müjde Geliyor

571 yılı Nisan ayının son günleriydi. Abdülmuttalib, bir torun bekliyordu. 20 Nisan pazartesi günüydü. Koşarak biri geldi. "Müjde! Müjde! Abdülmuttalib, bir torunun oldu." dedi. Abdülmuttalib, kalbinin hızla çarptığını hissetti. Gözlerinden sevinç gözyaşları süzülüverdi.

Hızlı adımlarla eve geldi. Eve girdiğinde minik torununun ağlama sesleri duyuluyordu. Onu kucağına aldı, yüreğini hüzünle karışık bir sevinç kapladı. Torununu öpüp koklarken oğlu Abdullah'ın kokusunu hissetti. Abdullah, Peygamberimizin babasıydı. Peygamberimizin doğumundan iki ay önce vefat etmişti.

Abdülmuttalib, torununa "Muhammed" adını koydu. Sonra küçük torununu kucağına alıp Kâbe'ye götürdü. Kendisine bir torun verdiği için yüce Allah'a şükretti.

Abdülmuttalib'in yeni doğan torununa Muhammed ismini verdiğini duyan Mekkeliler, "Ona niçin bu adı koydun?" diye sordular. O da, "Yerde insanlar, gökte melekler onu övsün diye koydum." karşılığını verdi. Çünkü Muhammed "övülen kişi" demekti.

Beş yüz yetmiş bir Nisandı,
Gelen en güzel insandı.
Dedesi öptü, kokladı,
"Muhammed'dir" dedi adı.

Havası çok sıcak olan Mekke, bebeklerin sağlıklı büyümesi için uygun değildi. Bu yüzden Mekke'deki birçok aile, yeni doğan bebekleri Mekke dışındaki serin yaylalarda yaşayan sütannelere verirlerdi.

Peygamberimizin annesi Âmine de bu geleneğe uyarak, çocuğunu bir süreliğine büyütecek bir sütanne buldu. Bu kadının adı "Halime" idi. Sütannesi Halime, Peygamberimizi çok sevmişti. Küçük Muhammed, sütannesinin yanında hızla büyüyordu. Süt kardeşleri Şeyma, Abdullah ve Üneyse de ona alışmıştı. Peygamberimiz, köy ortamında koşup oynuyor, koyun otlatıyor, günlerini neşe içinde geçiriyordu. Bu arada anadili olan Arapça'yı çok güzel konuşmayı da öğrenmişti. Halime ve kocası Haris ise, onun farklı bir çocuk olduğunu daha ilk günden hissetmişlerdi. Çünkü Peygamberimizin gelmesiyle evlerinin huzuru ve sofralarının bereketi artmıştı.

Şefkatli ve iyi yürekli bir kadın olan Halime, Peygamberimize çok iyi bakıyordu. Ona en küçük bir zarar gelmemesi için dikkat ediyordu. Sevgili Peygamberimizi değerli bir emanet olarak görüyor, kendi çocuklarından ayırmıyordu.

Peygamberimizin annesi Âmine, sık sık oğlunu ziyarete geliyordu. Onunla birlikte güzel vakit geçiriyordu. Adı güzel, kendi güzel Muhammed, beş yaşına gelmişti. Annesi ondan daha fazla ayrı kalmak istemiyordu. Biricik oğlunu alarak Mekke'ye getirdi. Peygamberimiz artık annesiyle birlikteydi.

BİLİN BAKALIM?

Abdullah babasıydı,
İbrâhim'in duasıydı.
Annesidir Âmine,
Sütannesi Halime.

Bir zaman sonra Âmine, oğlunu da yanına alarak akrabalarını ziyaret için Medine'ye gitti. Medine'de Peygamberimizin büyük dayıları vardı. Orada çok güzel zaman geçirdiler. Sonra Mekke'ye dönmek üzere yola koyuldular. Ebva köyüne geldiklerinde Peygamberimizin annesi Âmine hastalandı ve kısa bir süre sonra vefat etti. Vefat etmeden önce "dünyaya büyük ve hayırlı bir varlık bırakıyorum" demişti. Annesi vefat ettiğinde Peygamberimiz altı yaşındaydı. Bundan sonra ona dedesi Abdülmuttalib bakacaktı.

Dedesi Peygamberimize Kucak Açıyor

Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib, Mekke'nin lideri olan dürüst, cesur ve iyiliksever bir insandı. Peygamberimiz, annesinin vefatından sonra dedesiyle birlikte yaşadı. İki yıl boyunca hep birlikteydiler. Mekke'de kuraklığın olduğu sene, dedesi onu yağmur duasına bile götürmüştü. Dedesi, Peygamberimiz olmadan yemeğe oturmaz, onu yanından hiç ayırmazdı. Bunun sebebi sorulduğunda ise, torunu Muhammed'e şefkatle bakarak onu çok sevdiğini söyler ve "İnanıyorum ki o, ileride çok büyük bir adam olacak." derdi.

Peygamberimiz Amcasının Evinde Büyüyor

Peygamberimiz sekiz yaşındayken dedesi Abdülmuttalib vefat etti. Bunun üzerine amcası Ebu Talib, küçük Muhammed'i yanına aldı. Amcasını ve yengesi Fatıma'yı çok seven Peygamberimiz, çocukluktan gençliğe uzanan yıllarını onların yanında geçirdi. Gün oluyor ev işlerine yardım ediyor, gün oluyor hayvanları otlatıyordu.

Ebu Talib, iyi kalpli, güvenilir ve güzel ahlak sahibi bir tüccardı. Bir gün Peygamberimiz, amcasının konuşmalarından onun Şam'a ticaret için bir yolculuk yapacağını duydu. Bu yolculuk aylarca sürebilirdi. Amcasından ayrı kalmak istemiyordu. Onunla Şam'a gitmek istediğini söyledi. Amcası yolculuğun uzun ve yorucu olacağını, bir çocuk olarak onu götüremeyeceğini anlattı.

Peygamberimiz,

– Amca, sen gidersen ben kiminle kalacağım, dedi.

Yeğeninin bu sözlerinden etkilenen Ebu Talib,

– Peki, seni yanımda götüreceğim. Artık sen ve ben birbirimizden hiç ayrılmayacağız, dedi. Gerçekten de Ebu Talib, yeğenini yanından ayırmamış, ona yetimliğin acısını hissettirmemek için elinden geleni yapmıştı. Yengesi Fatıma, kendi çocuklarından önce Peygamberimizin karnını doyurur, onu asla incitmezdi. İşte Sevgili Peygamberimiz, bu merhamet yuvasında büyüyerek delikanlı olmuştu.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Peygamberimizle ilgili bir şiir veya ilahi öğrenerek arkadaşlarımızla paylaşalım.

2. Ünite

Peygamberimizin Gençliği

Peygamberimiz Bir Aile Kuruyor

Peygamberimiz, şerefli bir aileden gelen, iyi yetişmiş bir gençti. Mekke'de herkes onu takdir eder, güzel ahlâkından bahsederdi. Hatta özü sözü bir olduğu için ona "Muhammedü'l-Emin" yani "Güvenilir Muhammed" adını vermişlerdi.

Hz. Hatice de Mekke'de sevilen ve saygı gören, zengin bir kadındı. Ticaretle uğraşır, fakirlere yardım ederdi. Peygamberimiz 25 yaşına geldiğinde onunla evlendi. Evlendikten sonra bir vefa örneği göstererek, maddi sıkıntı yaşayan amcası Ebu Talib'e destek olmak amacıyla amcasının oğlu Hz. Ali'yi de yanına aldı.

Hz. Muhammed ve Hz. Hatice, birbirlerini çok seviyordu. Mutlu bir yuva kurarak herkese örnek olmuşlardı. İlk çocukları Kasım'ın doğmasıyla artık anne-baba olmuşlardı. Bundan sonra Peygamberimiz "Ebu Kasım" yani "Kasım'ın babası" lakabıyla anılacaktı.

Gül Yüzlü Çocuklar Doğuyor

Şefkatli bir baba olan Peygamberimiz ile bilgili bir anne olan Hz. Hatice'nin dört kızı, iki oğlu olmuştu. Bunlar; Kasım, Zeynep, Ümmü Gülsüm, Rukiye, Fâtıma, Abdullah'tı.

Hz. Hatice'nin vefatından sonra Peygamberimizin Hz. Mariye'den İbrahim adında bir oğlu daha olmuştu. Ama Peygamberimizin oğullarının hepsi bebekken vefat etmişlerdi. Kızları ise büyümüş, evlenmiş, babalarının Peygamber olduğu günleri görmüşlerdi.

Anlaşmazlıkları Peygamberimiz Çözüyor

Peygamberimiz, çevresindekilere güven veren, herkesle iyi geçinen, nazik bir insandı. Her türlü kötülüğün var olduğu bir ortamda yaşamasına rağmen kendisini bütün kötülüklerden korumuştu. Yalan söylememiş, ticarette sahtekarlık yapmamış, kimseye eziyet etmemişti. Örnek yaşayışı ile herkesin takdirini kazanmıştı.

Otuz beş yaşına girmişti. O günlerde Mekke'de kimsenin kimseye güveni kalmamıştı. Peygamberimiz buna çok üzülüyor, bir şeyler yapmak istiyordu.

Yine bir gün, düşünceli adımlarla Kâbe'ye doğru yürüyordu. Kâbe'nin tamiri uzun süredir devam ediyordu. Son durumu görmek istemişti.

Kâbe'ye yaklaştığı sırada orada bulunanlar hep bir ağızdan "İşte Muhammed, doğru ve dürüst bir adam!" diye seslendiler. Şaşırmıştı... Önce ne olduğunu anlayamamıştı. İçlerinden biri,

– Muhammed, biliyorsun. Uzun süredir Kâbe'yi tamir ediyoruz. Dedelerimizin "Hacerü'l-Esved" adını verdikleri değerli taşı yerinden çıkardık. Şimdi de onu tekrar yerine koymak istiyoruz. Ancak her kabile kendisinin diğerlerinden üstün olduğunu iddia ederek taşı oraya kendisi koymak istiyor. Aramızda büyük bir kavga çıkmak üzereyken içimizden biri, "Şu kapıdan ilk olarak kim girerse taşı yerine koymak için o hakemlik yapsın." dedi. Bu teklifi hepimiz kabul ettik. Biraz bekledik. Seni kapıda görünce de çok sevindik. Mekke'de buna en layık kişi sensin. Çünkü kardeşimize bile güvenemediğimiz bir ortamda mallarımızı ancak sana emanet edebiliyoruz, dedi.

Hacerü'l-Esved'in önemini bilen Peygamberimiz, onu bir örtünün üzerine koydu. Her kabilenin ileri gelenlerini örtünün ucundan tutmaya çağırdı. Herkes örtünün bir ucundan tutup kaldırdı, o da taşı alıp yerine yerleştirdi.

Peygamberimizin bu adaletli çözümünden bütün kabileler memnun olmuştu. Onun güvenilir kişiliği ve zekâsı sorunu çözmüş, böylece büyük bir kavga önlenmişti.

"Hiçbir anne baba, çocuğuna güzel ahlaktan daha değerli bir hediye vermemiştir."
(Hadis)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Mekkeliler Peygamberimizin hangi özelliği sebebi ile aralarında hakem olmasını istemişlerdi?

2 Sence dürüst ve güvenilir bir insan davranışlarında nelere dikkat eder?

Ünite 1-2 Sorular

1 Peygamberimizin doğum yeri ve yılı hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

(a) Medine-581 (b) Taif-530 (c) Mekke-571 (d) Yemen-537

2 Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisinde Peygamberimizin annesinin ve sütannesinin isimleri birlikte verilmiştir?

(a) Âmine-Fâtıma
(b) Fâtıma-Ayşe
(c) Âmine-Halime
(d) Ayşe-Halime

3 "Yerde ve gökte övülen kişi" anlamına gelen "Muhammed" ismini Peygamberimize kim vermiştir?

(a) Amcası Ebu Talib
(b) Annesi Âmine
(c) Babası Abdullah
(d) Dedesi Abdülmuttalib

4 Mekkeliler hangi özelliğinden dolayı Kâbe tamiri sırasında hakem olarak Peygamberimizi seçmişlerdir?

(a) Sevgi (b) Güvenilirlik (c) Yardımlaşma (d) Merhamet

5 Peygamberimizin çocukları hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

(a) Fâtıma, Rukiye, Ümmü Gülsüm, İbrahim, Abdullah
(b) Zeynep, Rukiye, Kasım, Abdullah
(c) Fâtıma, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, İbrahim, Kasım, Abdullah
(d) Fâtıma, Zeynep, Rukiye, İbrahim, Kasım, Abdullah

6 Aşağıdakilerden hangisi Peygamberimizin oğullarından değildir?

(a) Abdullah (b) İbrahim (c) Kasım (d) Mustafa

7 Peygamberimizin annesi vefat edince onu yanına alan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

(a) Amcası Ebu Talib
(b) Dedesi Abdülmuttalib
(c) Sütannesi Halime
(d) Arkadaşı Hz. Ebu Bekir

8 Peygamberimiz dürüst ve doğru sözlü bir insandı. Bu sebeple çevresindeki insanlar ona nasıl hitap ediyorlardı?

(a) Ahmet
(b) Muhammed
(c) Mustafa
(d) Muhammedü'l-emin

9 Peygamberimiz, dedesi vefat edince kimin yanında kalmaya başladı?

(a) Amcası Ebu Talib
(b) Amcası Hz. Hamza
(c) Arkadaşı Hz. Ebu Bekir
(d) Sütannesi Halime

10 Aşağıdakilerden hangisi Peygamberimizin kızlarından değildir?

(a) Ayşe (b) Zeynep (c) Rukiye (d) Fâtıma

Annesinin adı/Babasının adı/Dedesinin adı

11 Peygamberimizin ailesi ile ilgili bilgiler sırasıyla hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

(a) Halime-Abdullah-Abdülmuttalib
(b) Âmine-Abdullah-Abdülmuttalib
(c) Âmine-Abdülmuttalib-Abdullah
(d) Halime-Abdullah-Abdülmuttalib

12 Peygamberimize göre babaların çocuklarına verdiği en güzel hediye nedir?

(a) Güzel ahlâk (b) Oyuncak araba (c) Şeker (d) Güzel isim

3. Ünite

Peygamberimize İlk Vahyin Gelişi

Cebrail Hira'ya Geliyor

Mekkeliler, bir olan Allah'a inanmayı bırakmış, putlara tapmaya başlamışlardı. Fakirleri ve kimsesizleri eziyor, onların haklarını korumuyorlardı. Kadınlara ve çocuklara iyi davranmıyorlardı. İnsanlar arasında kötü davranışlar çoğalmıştı. Toplumda adalet ve düzen kalmamıştı. Böyle bir ortamdan rahatsız olan Hz. Muhammed (s.a.s) zaman zaman düşünmek ve dua etmek için Hira mağarasına gidiyordu. Orada dünyanın ve insanların niçin yaratıldığını düşünüyor, bütün gün Allah'a dua ediyordu. 610 yılı Ramazan ayıydı. Peygamberimiz o sene 40 yaşındaydı. Yine bir gün Hira mağarasında iken, yanına bir melek geldi. Bu büyük melek, Allah'tan "vahiy" yani "kutsal bilgi" taşıyan Cebrail'di.

Cebrâil, Peygamberimize "Oku!" dedi. Peygamberimiz çok şaşırdı. "Ama ben okumayı bilmiyorum" diye cevap verdi. Cebrail yine "Oku!" deyince, Peygamberimiz "Ne okuyayım?" diye sordu. İşte o zaman Yüce Allah'ın adıyla hayata ve dünyaya yeniden bakması gerektiğini anlatan ayetleri duydu. Cebrail, Alak Sûresinin ilk beş âyetini getirmişti. Hazreti Muhammed (s.a.s), bu ilk vahiyle Allah tarafından peygamber olarak görevlendirilmişti.

İlk ayetler şunlardır:

"Yaratan rabbinin adıyla oku. O insanı alaktan (embriyodan) yarattı. Oku! Rabbin sonsuz kerem sahibidir. Kalemle yazmayı öğreten O'dur. İnsana bilmediğini O öğretti."

(Alâk Sûresi, 1-5. Âyetler)

Sevgili Peygamberimiz, büyük bir heyecanla evine gelerek başından geçenleri eşi Hz. Hatice'ye anlattı. Hz. Hatice onu sakinleştirmeye çalışarak şöyle dedi: "Korkma! Yemin ederim ki, Allah seni utandırmaz. Çünkü sen, akrabalarını gözetir, doğru konuşursun. Güçsüzlerin sıkıntılarına ortak olur, fakirin ihtiyacını karşılarsın. Misafire ikramda bulunur, haklı olana yardım edersin." Hz. Hatice bu sözleriyle Peygamberimizin güzel ahlâkına ne kadar güvendiğini dile getirmişti. Allah, iyi huylu bir insanı asla yalnız ve çaresiz bırakmazdı.

İlk Müslümanlar Çoğalıyor

Cebrail'in bir sonraki gelişinde okuduğu ayetler, Peygamberimize tevhidi yani Allah'tan başka tanrı olmadığını insanlara anlatma görevi verdi. Ayrıca kötü davranışları terk etmeleri için onlara rehberlik etmesini söyledi. Bunun üzerine Peygamberimiz çevresindekileri İslam dinine davet etmeye başladı.

Peygamberimizin davetini kabul eden ve ona ilk inanan kişi, eşi Hz. Hatice idi. Hz. Hatice, Peygamberimize bu görevinde her zaman destek verdi, ona maddi ve manevi anlamda yardımcı oldu. Sıkıntılı günlerinde onu teselli etti, parasını fakir Müslümanlar için harcadı. Hz. Hatice'nin yanı sıra Hz. Ebu Bekir, Hz. Ali, Hz. Bilâl ve Hz. Zeyd de ilk müslümanlar oldu.

HATIRLAYALIM!
Peygamberimizin sözlerine "Hadis" denir.

SENSİN BİZİM PEYGAMBERİMİZ

Kırk yaşında peygamberdin,
Haktan bizlere rehberdin,
Elinde son ilahî din,
Doğru yolu sen gösterdin.

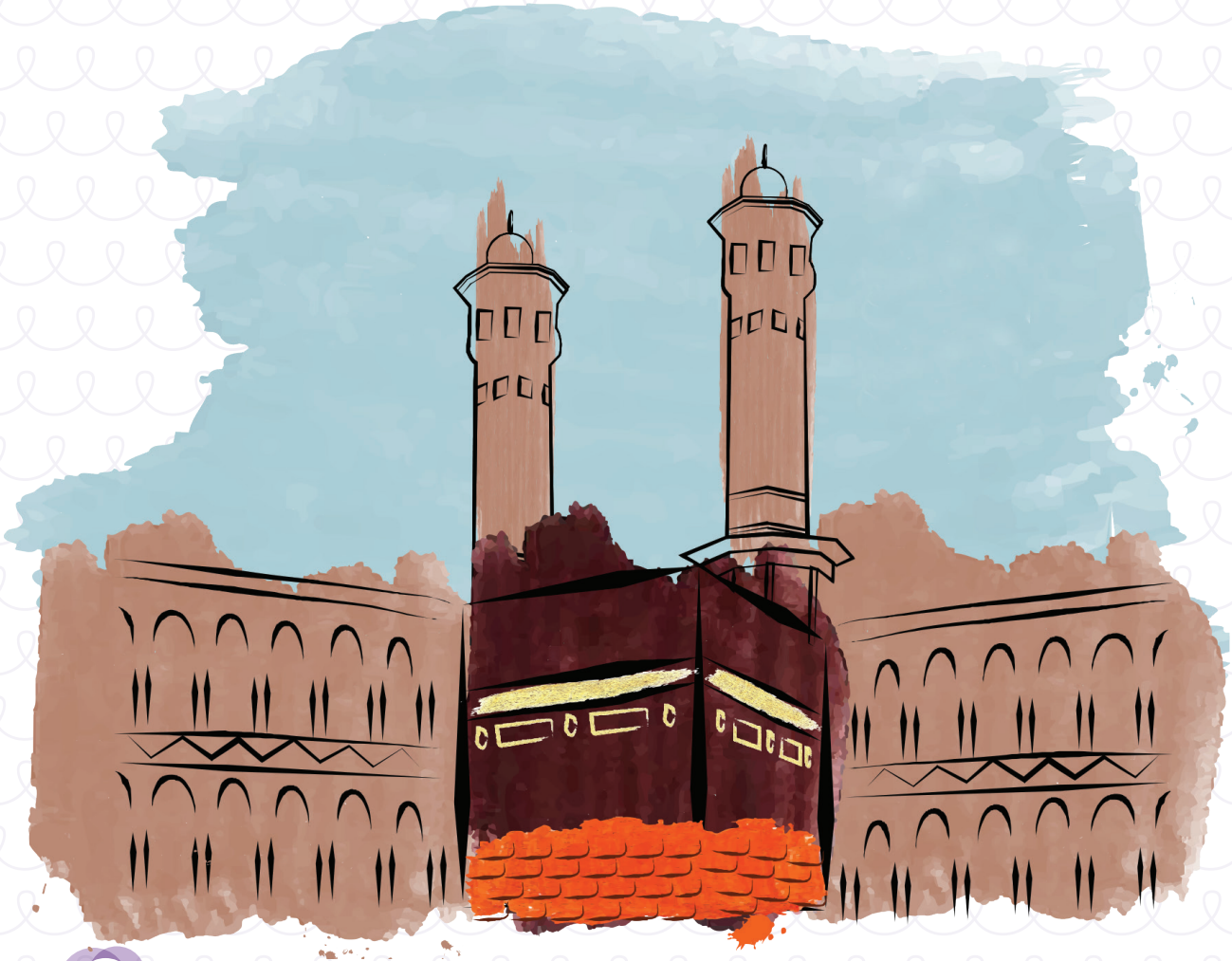
Peygamberimiz önce akrabalarından başlamak üzere Mekke halkını İslam'a davet ediyordu. Bir gün Safa tepesine çıkarak Mekkelilere şöyle seslendi:

– Size şu tepenin ardından bir düşman ordusunun geldiğini haber versem, bana inanır mısınız? Orada bulunanların hepsi birden,

– Evet, inanırız. Çünkü senin yalan söylediğini hiç duymadık, dediler. Sevgili Peygamberimiz onlara,

– Öyleyse yemin ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Ben de Allah'ın size ve bütün insanlara gönderdiği peygamberim, dedi.

Peygamberimizin güvenilir bir insan olduğunu kabul ediyorlardı. Buna rağmen, Mekkelilerin çoğu yanlış inançlarını terk etmediler. Kendi elleriyle yaptıkları putlara tapmaya devam ederken, bir yandan da Peygamberimize karşı düşmanca davranmaya başladılar.

Sevgili Peygamberimiz, İslam'ı anlatırken pek çok zorlukla karşılaştı. Kendisine inanmayanların tüm engellemelerine rağmen, büyük bir cesaretle Mekkelilere, İslam'ı anlatmaya devam etti. Çünkü insanları çok seviyordu. Huzurlu ve onurlu bir hayat yaşamaları için insanlara İslam'ı öğretmek istiyordu. Bütün insanların Allah'ı tanımalarını ve sevmelerini arzu ediyordu.

Müslümanların sayısı gün geçtikçe artıyordu. Mekke'nin önde gelen insanlarından Hz. Hamza ve Hz. Ömer de Müslüman olmuştu. Böylece Müslümanların sayısı kırka ulaşmıştı. İlk Müslümanlar hiç kimseden korkmadan her zaman Peygamberimizin yanında yer alıyorlardı.

İlk Müslümanlardan Bazıları

İlk Müslüman Erkek HZ. EBU BEKİR

İlk Müslüman çocuk HZ. ALİ

HZ. OSMAN

HZ. ÖMER

HZ. BİLÂL

HZ. ZEYD

HZ. HAMZA

İlk Müslüman kadın HZ. HATİCE

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 İslam'ın ilk emrinin 'Oku' olduğunu düşünerek dinimizin öğrenmeye verdiği önemi araştıralım.

2 Peygamberimiz zamanında yaşasaydın neler yapmak isterdin?

4. Ünite

Peygamberimizin Hicreti

Medine'ye Göç Başlıyor

Peygamberimize inanmayan Mekkeliler onun İslam dinini anlatmasından rahatsızdı. Çünkü Peygamberimiz onlara hatalarını gösteriyor, zulüm ve haksızlığı bırakmalarını istiyordu. Sonunda Peygamberimizi kesin bir şekilde susturmaya karar verdiler. Bunu nasıl yapacaklarını belirlemek için toplandılar ve Peygamberimizi öldürmek üzere anlaştılar. Onların bu kötü plânını haber alan Sevgili Peygamberimiz Medine'ye hicret etmeye karar verdi.

Mekkelilerin kötü davranışlarından ve eziyetlerinden kurtulmak için birçok Müslüman Medine'ye göç etmişti. Yardımsever Medine halkı onları davet etmiş ve "Biz de Müslüman olduk. Sizi her türlü kötülükten koruruz." demişlerdi. Sonunda Sevgili Peygamberimiz ve yakın arkadaşı Hazreti Ebu Bekir, bir gece herkes uyurken, Mekke'den ayrıldılar. Peygamber Efendimiz yaşadıkları bu sıkıntılı duruma rağmen Mekkelilerin kendisine bıraktığı emanetleri unutmamıştı. Onları sahiplerine ulaştırması için Hazreti Ali'yi görevlendirdi. Ayrıca akşam kendi yatağında da Hazreti Ali'nin yatmasını istedi.

Peygamberimiz ve hicret arkadaşı Sevr Dağı'ndaki mağaraya geldiler. Sevr Mağarası, Medine yolu üzerinde değildi. Medine'ye ters istikamette, Mekke'ye yakın bir yerdeydi. Peygamberimiz, yolculuklarının daha emniyetli geçmesi için böyle bir karar almıştı. Herkes onları Medine yolu üzerinde ararken onlar Sevr Mağarası'nda üç gün üç gece saklandılar.

Hazreti Ebu Bekir'in kızı Esma onlara yiyecek taşıyor, oğlu Abdullah ise mağarada kaldıkları sürede Mekke'de neler olup bittiğini haber veriyordu. O gün mağaraya gizlice gelen Abdullah, Peygamberimize şunları söyledi:

"Sana zarar vermek isteyenler, sabahleyin eve girdiklerinde, yatağında Ali'yi görünce çok şaşırdılar. Ona kötü davrandılar, bir şey öğrenemeyince bizden bilgi almaya çalıştılar.

Bunu başaramayınca da çekip gittiler. Ayrıca sizi ölü veya diri kim getirirse ona yüz deve ödül verileceğini etrafa duyurdular. Bunu işiten herkes sizi aramak için yollara düştü."

Peygamberimizi evinde bulamayan Mekkeliler, her tarafta onu aramaya devam ettiler. Sonunda bir grup, Peygamberimizin gizlendiği mağaranın önüne kadar geldi.

Adamların ayaklarını gören ve seslerini duyan Hazreti Ebu Bekir endişelenerek,

– Bizi görecekler ya Resûlallah, dedi. Sevgili Peygamberimiz,

– Üzülme, Allah bizimle beraberdir, diye karşılık verdi.

Eğilip içeri baksalardı Sevgili Peygamberimizi ve Hazreti Ebu Bekir'i göreceklerdi. Ama Allah, kutlu yolun yolcularını korudu. Göremeden dönüp gittiler.

Peygamberimiz ve en yakın arkadaşı Hazreti Ebu Bekir sabaha karşı Medine'ye doğru yola çıktılar.

Müslümanların 622 yılında Mekke'den Medine'ye göç etmesine "hicret" denir.

Mekke'ye Veda

Sevgili Peygamberimize, doğup büyüdüğü, çocukluğunun ve gençliğinin geçtiği Mekke şehrinden ayrılmak çok zor geliyordu. Ama Müslümanlar, Mekke'de Allah'ın emirlerini özgürce yerine getiremiyorlardı. Mekke'den ayrılmak çok üzücü olsa da Medine onlar için yeni bir umut olmuştu. İslam'ı Medine'de daha rahat anlatacak ve yaşayacaklardı. Peygamberimiz Mekke'den ayrılırken, 'Kusva' isimli devesinin üstünde bunları düşünüyordu. Bir ara durdu, geriye dönerek sevdiği şehre uzun uzun baktı ve şöyle dedi:

“Mekke, sen benim için yeryüzünün en güzel şehrisin. Eğer beni senden ayırmasalardı, ben asla senden ayrılmazdım. Bir gün tekrar sana döneceğim.” Peygamber Efendimiz, yurdundan ayrılmak zorunda bırakıldığında 53 yaşındaydı. Muhacir olmak yani evini, eşyalarını, hatıralarını arkasında bırakarak vatanını terk etmek çok zordu. Ama Allah, İslam’ı yaşamak için yola çıkan muhacirlere cenneti müjdeliyordu.

Sevgili Peygamberimiz ve yol arkadaşı Hazreti Ebu Bekir, yorucu bir yolculuktan sonra Medine yakınlarındaki Kuba köyüne gelmişlerdi. Hurma bahçeleri ve tatlı suları ile ünlü bu güzel köyde bir süre misafir kalan Peygamberimiz, İslam dininin ilk mescidini de burada yaptırmıştı.

Medine’de Büyük Bir Coşku Yaşanıyor

Medineli Müslümanlar, Peygamberimizin Mekke’den ayrılış haberini almıştı. Her gün Medine’nin dışındaki yüksek bir yere çıkıp heyecanla onun yolunu gözlüyorlardı. Nihayet beklenen an geldi. Onu özleyen gözler ona kavuştu. Medineli Müslümanlar Peygamberimizin gelişini büyük bir mutluluk ve coşkuyla karşıladılar. Hep bir ağızdan “Ya Resulallah! Hoş geldiniz!”, diye sesleniyor, sevinçle şarkılar söylüyorlardı.

Medine, bayram yerine dönmüştü. İnsanlar Peygamberimizi evlerinde ağırlamak için birbirleriyle yarışıyor, "Yâ Resulallah! Bize buyurun." diyorlardı. O ise devesini serbest bıraktı. Devesi hangi evin önünde durursa orada misafir olacağını söyledi. Böylece kimsenin gönlünü kırmamış olacaktı. Deve yürüdü, yürüdü ve sonunda boş bir arazide durup oraya çöktü. Buraya en yakın ev, Ebu Eyyüb El-Ensarî'nin eviydi. Ebu Eyyüb çok sevinmişti. Peygamberimizi ağırlamak onu çok mutlu edecekti.

Sevgili Peygamberimiz 7 ay kadar Ebu Eyyüb'ün evinde misafir olarak kaldı. Bu süre içerisinde Müslümanlar Peygamberimizin devesinin çöktüğü araziye Mescid-i Nebevi'yi (Peygamber Mescidini) inşa ettiler. Hurma kurutulan bu boş arazi iki yetim çocuğa aitti. Peygamberimiz arsayı onlardan satın aldı. Mescitle çocuğun dostluğu işte böyle başladı! Mescidin hemen yanına da Peygamberimiz için bir ev yapıldı.

BİLİYOR MUYDUNUZ

Medine'ye gelince Sevgili Peygamberimizi evinde misafir eden Ebu Eyyüb el-Ensari'nin kabri, İstanbul'da Eyüp Sultan Camii'nin yanındadır.

AY DOĞDU ÜZERİMİZE

(Medinelilerin Peygamberimizi karşılarken okudukları şiirden)

Ay doğdu üzerimize
Veda tepelerinden.
Şükür gerekti bizlere
Allah'a davetinden.

Sen güneşsin, sen aysın,
Sen nur üstüne nursun.
Sen, Süreyya yıldızısın,
Ey sevgili, ey Resul!

Ey bizden seçilen elçi,
Yüce bir davetle geldin.
Sen bu şehre şeref verdin,
Ey sevgili, hoş geldin!

5. Ünite

Peygamberimizin Medine Hayatı

Ensar ile Muhacir Kardeş Oluyor

Mekkeli Müslümanlar evlerini, eşyalarını, akrabalarını Mekke'de bırakarak Medine'ye gelmek zorunda kalmışlardı. Sevgili Peygamberimiz, Medine'de bütün Müslümanların birbirleriyle kaynaşmasını istiyordu. Çünkü zorlukların ancak bu şekilde aşılacağını biliyordu.

Peygamberimiz, Müslümanların kardeş gibi birbirini koruyup kollaması gerektiğini söyledi. Hicret eden Muhacirlerle, onlara yardım eden Medineli Ensar'ı kardeş ilan etti. Bu kardeşlik sayesinde herkes birbirine destek oluyor; evini, parasını, yiyeceğini ve sevgisini paylaşıyordu.
Böylece Muhacirler yaşadıkları sıkıntılarından kurtulmuştu. Ensar ise zor durumda olanlara yardım etme mutluluğunu yaşamıştı. Bu güzel kardeşlik, Müslümanların her yönden güçlü bir toplum olmalarını sağlamıştı.

"Kim müslüman kardeşinin bir ihtiyacını giderirse, Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Kim bir müslümanı sıkıntıdan kurtarırsa, Allah da onu kıyamet gününün sıkıntılarının birinden kurtarır. Kim bir müslümanın kusurunu örterse, Allah da kıyamet gününde onun kusurunu örter."
(Hadis)

Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlara "Muhacir", Medine'de onlara yardım eden Müslümanlara ise "Ensar" denir.

İslam Yayılıyor

Müslümanlar Medine'de hep birlikte güzel bir hayat yaşıyorlardı. Mekke'deki sıkıntılar artık geride kalmıştı. Herkes birbirini kardeş görüyor, kimse kimseye haksızlık etmiyordu. Sevgili Peygamberimizin rehberliğinde örnek bir toplum oluşmuştu. Müslümanların güzel davranışlarından etkilenenler de Müslüman oluyor, İslamiyet hızla yayılıyordu. Peygamberimizin ashabı belirli zamanlarda Mescid-i Nebevi'de toplanıyor, Peygamberimizden Kur'an-ı Kerim âyetlerini öğreniyorlardı. Tüm sahabiler İslam dinini anlamak, yaşamak ve insanlara anlatmak için büyük bir gayret gösteriyordu. Herkes eski kötü alışkanlıklarını bırakmaya, İslam'ın güzel ahlakını benimsemeye ve iyi bir insan olmaya çalışıyordu.

Müslümanların güçlenmesinden ve huzura kavuşmasından rahatsız olan Mekkeliler, onlara karşı ordu toplayıp saldırdılar. Niyetleri İslam'ı ve Müslümanları yok etmekti. Ama bunu başarmaları imkânsızdı. Çünkü Allah, Müslümanların yardımcısıydı. Mekkelilerle Bedir, Uhud ve Hendek savaşları yapıldı, sonunda Mekke fethedildi. Böylece Müslümanlar yeniden Mekke'ye kavuştu. Kâbe putlardan temizlendi.

Mekke'nin fethiyle İslamiyet hızlı bir şekilde yayılmaya başladı. Çünkü Peygamberimiz birçok ülkeye ve civardaki büyük kabilelere elçiler göndererek onları Müslüman olmaya davet etti. Kısa zamanda birçok insan İslam ile şereflendi.

"Müslüman müslümanın kardeşidir."
(Hadis)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Kimlerle din kardeşi olduğumuzu düşünelim. Onlara karşı neler hissettiğimizi ve ne gibi sorumluluklarımız olduğunu paylaşalım.

Peygamberimiz Hacda Veda Ediyor

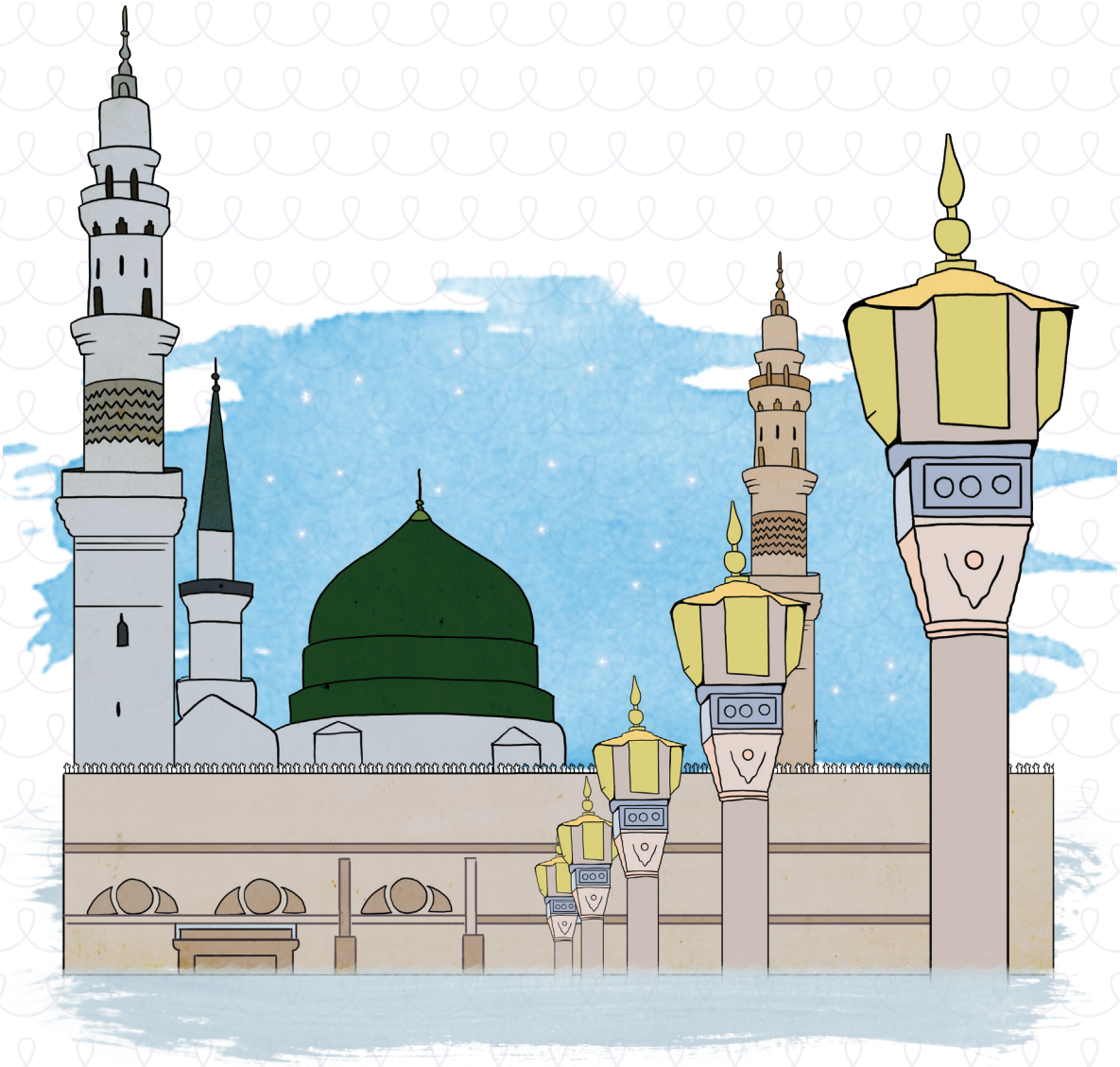
632 yılıydı. Sevgili Peygamberimiz yüz binden fazla Müslümanla birlikte Mekke'ye hacca gitti. Peygamberimizin bu haccına "Veda Haccı" denir.

Peygamberimiz (s.a.s) "Arafat" denilen yerde Müslümanlara konuşma yaptı. Bütün insanların Rabbinin Allah olduğunu, Allah'ın herkesi eşit yarattığını ve insan haklarının korunması gerektiğini söyledi. İnsanlık onuru bakımından kimsenin kimseden üstün olmadığını, ancak Allah'ın emirlerini en güzel şekilde yerine getirenlerin Allah katında daha değerli olduklarını bildirdi. Bu konuşmaya 'veda konuşması' anlamında "Veda Hutbesi" denir. Peygamberimiz, Medine'ye döndükten kısa bir süre sonra vefat etti.

Sevgili Peygamberimiz, 571 yılında Mekke'de doğdu. 632 yılında Medine'de vefat etti. Peygamberimizin (s.a.s) kabri Medine'dedir.

"Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim."

(Mâide Sûresi, 3. Âyet)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Bugün dünyamızın Veda Hutbesi'ndeki mesajlara olan ihtiyacını tartışalım.

2 Peygamberimize salavat getirmenin önemi hakkında araştırma yapalım. Hep birlikte Peygamberimize salavat getirelim.

Ünite 3-5 Sorular

1 Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye hicret ederken yol arkadaşı kimdi?

a) Hz. Ömer
b) Hz. Ebubekir
c) Hz. Ali
d) Hz. Osman

2 Mekke'den Medine'ye göç edenlere yardım eden Medineli Müslümanlara ne ad verilir?

a) Muhacir
b) Sahabe
c) Ensar
d) Misafir

3 Sevgili Peygamberimizin sözlerine ne ad verilir?

a) Atasözü
b) Hadis
c) Özdeyiş
d) Güzel söz

4 Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlara ne ad verilir?

a) Mülteci
b) Misafir
c) Ensar
d) Muhacir

5 Medine'de inşa edilen mescidin adı nedir?

a) Mescid-i Nebevi
b) Mescid-i Haram
c) Kuba Mescidi
d) Cami

6 Peygamberimizin vefat yılı ve yeri hangi seçenekte birlikte verilmiştir?

a) 610-Mekke
b) 632-Medine
c) 571- Medine
d) 632-Mekke

7 Peygamberimizin kabri nerededir?

a) Mekke
b) Medine
c) Taif
d) İstanbul

8 Peygamberimize ilk vahiy ne zaman geldi?

a) 610 yılı Ramazan ayında
b) 610 yılı Recep ayında
c) 620 yılı Ramazan ayında
d) 620 yılı Recep ayında

9 Hz. Muhammed'e (s.a.s) kaç yaşında peygamberlik görevi verilmiştir?

a) 25
b) 30
c) 35
d) 40

10 Peygamberimize iman etmiş arkadaşlarına ne ad verilir?

a) Ensar
b) Müslüman
c) Sahabe
d) Muhacir

6. Ünite

Peygamberimizin Yakın Çevreyle İlişkisi

Peygamberimiz En Güzel Örnekti

Peygamber Efendimiz, söylediği her sözüyle, sergilediği her davranışıyla insanlara örnek olmuştu. Onun ahlâkını öven Yüce Allah, "Andolsun Allah'ın Resulünde sizin için güzel bir örnek vardır." (Ahzab Sûresi, 21. Âyet) buyurmuştu.

Peygamberimizi gören kadın, erkek, yaşlı, genç ve çocuk herkes ondan doğru ve güzel şeyler öğrenmişti. Onu model almış, onun gibi davranmaya çalışmışlardı. Peygamberimiz sadece birlikte yaşadığı insanların değil, hepimizin örneğidir.

Peygamberimizin imanı, ibadet hayatı ve karakteri herkesi hayran bırakacak derecede özel ve güzeldi. O, Allah'a çok şükreden bir kuldu. Rabbine güveni sonsuzdu. Namaza çok önem veriyor, herkesten çok oruç tutuyordu. İnsanlara öğrettiği güzel ahlak ilkelerini önce kendisi uyguluyordu.

NE DEMEKTİR?
Peygamberimizin kendisine iman etmiş arkadaşlarına "Sahabi" denir.

Peygamberimiz En Samimi Dosttu

Hz. Peygamber insanları sever, arkadaşlarına değer verirdi. En yakın dostu Hz. Ebu Bekir'di. Kendisine peygamberlik verildiğinde ona ilk inananlar ve sadakatle bağlananlar arasında Hz. Ebu Bekir de vardı. Aynı şekilde Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali, Ebu Zer, Talha ve Zübeyir de Sevgili Peygamberimizin en yakın arkadaşlarındandı.

Sevgili Peygamberimiz, arkadaşlarına karşı son derece sevgi dolu, fedakâr bir dosttu. Onlara karşı nazik davranır, arayıp durumlarını sorardı. İhtiyaçlarını gidermeye ve zor zamanlarında yanlarında olmaya çalışırdı. Hasta olduklarında ziyaret ederdi. Onların fikirlerine ve duygularına değer verir, yapacağı işlerde arkadaşlarına danışırdı. Ashabı ile Peygamberimiz arasında sağlam bir dostluk bağı vardı. Mekkeli ya da Medineli olsun, her sahabi Peygamberimizi çok seviyordu. Huzurlu, umutlu ve imanlı bir hayata onun rehberliğinde kavuşmuşlardı. Bu yüzden Peygamberimize derin bir saygı ve minnet besliyorlardı. İyi günde de kötü günde de onu yalnız bırakmıyorlardı.

Peygamberimiz En İyi Akraba ve Komşuydu

Rahmet Peygamberi (s.a.s.), akrabalık bağlarına büyük önem verir, akraba ile küsmeye ve ilişkiyi kesmeye müsaade etmezdi. Akrabalarını sever, onları ziyaret eder ve saygıda kusur etmezdi. Eşi Hz. Hatice'nin arkadaşları geldiğinde onlara da hürmet ve ikramda bulunurdu. Sütannesi ve süt kardeşlerine saygı duyar, onlarla yakından ilgilenirdi.

Peygamberimizin nazik ve görgülü tavrından komşuları da nasibini alırdı. O, iyiliksever ve güleryüzlü bir komşuydu. Komşularının hatırlarını sorar, ziyaretlerine giderdi. Onlara da birbirlerinin haklarına saygılı olmalarını, iyi geçinmelerini, rahatsız edici davranış ve sözlerden kaçınmalarını tavsiye ederdi.

"Komşusu açken tok yatan bizden değildir."
(Hadis)

Peygamberimiz En Şefkatli Babaydı

Sevgili Peygamberimiz çocuklarına karşı çok şefkatli bir babaydı. Evde daima güler yüzle, sabırla ve hoşgörüyle hareket ederdi. Aile içinde bir karar alınacağı zaman çocuklarının ne düşündüğünü merak eder, onların da fikrini alırdı. Peygamberimiz torunlarına karşı da çok sevecen bir dedeydi. Onları sırtına alır, gezdirir, kucaklayıp bağrına basar, öper ve dualar ederdi.

Aslında Peygamberimiz sadece kendi çocuklarını değil, bütün çocukları çok sever, onlara değer verirdi. Çocukları sevgi ve şefkatle dizine oturtur, bağrına basar ve öperdi. Mevsimin ilk meyvesini çocuklara ikram ederdi. Mescidinde daima çocukların da olmasını isterdi. Onlarla şakalaşır, oyunlar oynardı. Kızı Fâtıma yanına geldiğinde ayağa kalkıp karşılar, yanaklarından öperdi. Bir çocuk görse onunla konuşur, hatırını sorar, ona değerli olduğunu hissettirirdi.

"Müminlerin iman bakımından mükemmel olanı, ahlakı en güzel olanı ve aile bireylerine iyi davranandır."
(Hadis)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Peygamberimiz döneminde yaşayan bir çocuk olsaydın neler yapmak isterdin?

2 Komşularımıza ve akrabalarımıza karşı görevlerimiz nelerdir?

7. Ünite
Peygamberimizin Dürüstlüğü, Güvenilirliği ve Mütevazi Oluşu

Peygamberimize "İnsanların en iyisi kimdir?" diye sorulmuştu. Peygamberimiz, "Temiz kalpli ve doğru sözlü olanlardır." diye cevap vermişti.

Özü Sözü Bir, Güvenilir Peygamberim

Hazreti Muhammed (s.a.s), çocukluğundan itibaren hiçbir zaman doğruluktan ayrılmamıştı. Yalandan hiç hoşlanmazdı. Bütün hayatı boyunca doğru sözlülüğü ile insanların güvenini kazanmıştı. İnsanlar, onun asla yalan söylemeyeceğini ve kimseyi aldatmayacağını biliyorlardı.

Sevgili Peygamberimizin İslam'a davetini kabul etmeyenler bile ona sonsuz bir güven duyuyorlardı. Bir yolculuğa çıkarken en kıymetli eşyalarını ve paralarını Peygamberimize emanet ediyorlardı. Onun emanete hıyanet etmeyeceğine emindiler. Çünkü o, "Muhammedü'l-Emin" idi.

Peygamberimiz, insanlara da her zaman doğruluğu tavsiye ederdi. Herkese karşı ve her zaman doğru sözlü olmayı öğütlerdi. Bir insanın doğruyu söyleye söyleye nihayet dürüst bir kişiliğe sahip olacağını ve cennete gireceğini söylerdi.

Sahabeden Abdullah, şöyle anlatıyor:

"Peygamberimiz evimizde misafir olduğu bir sırada annem,

– Gel sana bir şey vereceğim, diye beni çağırdı. Peygamberimiz anneme,

– Çocuğa ne vermek istedin, diye sorunca annem,

– Hurma vereceğim, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Peygamberimiz,

– Eğer ona söylediğin gibi bir şey vermeseydin sana bir yalan günahı yazılırdı, buyurdu."

"Rabbim Allah'tır" de, sonra dosdoğru ol.
(Hadis)

Alçak Gönüllü, Sade Peygamberim

Hazreti Muhammed (s.a.s), hiçbir şekilde kendisini insanlardan farklı, ayrıcalıklı ve üstün görmezdi. Onlara karşı büyüklük taslamazdı. İnsanlar arasında ayrım yapmaz, herkesle sohbet eder, hatırlarını sorardı. Hastaları ziyarete büyük önem verirdi. Bir hastayı ziyaret ettiği zaman ona ümit verir, şifa bulması için Allah'a dua ederdi.

Sevgili Peygamberimiz başkaları konuşurken sözlerini kesmez, onları sonuna kadar dikkatle dinlerdi. Kendisine ikram edilen yemeği severek yer, yemeği asla kötülemez ve eleştirmezdi.

Peygamberimiz kibirli davranmaz, sade eşyalar ve giysiler kullanırdı. Kendisine hediye getirildiğinde çok mutlu olur ve bazen bu hediyeyi o da başkasına hediye ederek mutluluk dağıtırdı.

Peygamberimizin arkadaşları olan sahabiler her konuda ona yardım etmeye hazırlardı. Ancak o kendi işini kendisi yapar, kimseye yük olmazdı. İşbölümü yapıldığında bir köşede oturmaz, o da çalışırdı. Mesela mescidin yapımında sırtında kerpiç taşımıştı.

Peygamberimiz (s.a.s) arkadaşları ile yaptığı bir yolculuk esnasında dinlenmek için bir yerde konaklamıştı. Yemek hazırlamak için aralarında iş bölümü yaptılar. Peygamberimiz de, "Öyleyse ben de yakmak için çalı çırpı toplayayım." demişti.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Kibirli insan ne kaybeder, mütevazı insan ne kazanır? Araştıralım.

2 "Dürüst insan her zaman kazanır" ne demektir?

8. Ünite

Peygamberimizin Cömertliği, Sabrı, Hoşgörüsü ve Vefası

Eli Açık, Gönlü Zengin Peygamberim

Peygamberimiz çok cömert bir insandı. Allah'ın kendisine verdiği nimetleri paylaşmayı severdi. İhtiyacı olan herkesin yardımına koşardı. Kendisinden bir şey istendiği zaman onu asla boş çevirmezdi. Açları doyurur, yoksulların yardımına koşar, kimsesizleri korurdu. Arkadaşlarını da daima cömert olmaya davet eder, cimriliğin zararlarını anlatırdı.

Bir gün Peygamber Efendimize bir parça kumaş getirilmişti. Aslında o kumaşa ihtiyacı vardı. Yanında oturan arkadaşlarından biri "Bu ne güzel kumaş!" deyince Peygamberimiz kumaşı hemen ona hediye etmişti.

Sabreden, Hoşgören Peygamberim

Güzel Peygamberimiz İslam'ı anlatırken sayısız sıkıntı ve zorlukla karşılaşmıştı. Allah'ın sabredenlerle beraber olduğunu çok iyi biliyordu. O, hayatı boyunca yaşadığı sıkıntılar karşısında hep sabrederek mücadele etti. Hiçbir zaman ümitsizliğe kapılmadı ve pes etmedi. İdeallerinden vazgeçmedi. Çevresindekilere de sabrı, Allah'a dayanmayı ve O'na güvenmeyi tavsiye etti.

Sevgili Peygamberimiz güler yüzlü, yumuşak huylu ve son derece nazik bir kimseydi. Asla ağzından kırıcı bir söz, hakaret, küfür ve lanet çıkmazdı. Kimseyi incitmezdi. Gördüğü kusurları yüze vurmaz, affederdi. Yanlış bir davranış gördüğü zaman, "Bazıları şöyle şöyle yapıyor." derdi. İsim vermeden topluca uyarırdı. O kişinin incinmesini istemezdi.

Peygamberimize bazı işlerinde yardımcı olan ve onun yanında büyüyen küçük Enes, şöyle demişti: "Peygamberimiz bana bir gün bile "Of!" demedi. Yaptığım bir şey için 'Bunu niye yaptın?', yapmadığım bir iş için de 'Niye yapmadın?' diye beni azarlamadı."

Vefakâr ve Fedakâr Peygamberim

Peygamberimiz vefalı ve kıymet bilen bir insandı. Kendisine yapılan iyiliği hiçbir zaman unutmazdı. Kendisine iyiliği dokunmuş kimseleri hayırla anardı. Sütannesi Hazreti Halime geldiği zaman, ona saygı ve sevgi gösterir, "Anneciğim" diyerek karşılar, üzerine oturması için hırkasını yere sererdi.

Aynı şekilde eşi Hazreti Hatice'nin vefatından sonra onu hiç unutmamıştı. Çünkü Hazreti Hatice, İslam'ı anlatma görevinde daima Peygamberimizin yanında olmuştu. Çocuklarının annesini daima sevgiyle ve hasretle anardı. Hazreti Hatice'nin arkadaşlarına da vefalı davranır, onlarla ilgilenirdi. Ne zaman bir kurban kesse, kurbanın etinden Hazreti Hatice'nin yakınlarına da mutlaka gönderirdi.

"Hoşgörülü davran ki
sana da hoşgörülü davranılsın."
(Hadis)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Cömert ile cimrinin davranışlarını karşılaştıralım.

2 Sabırlı insan ne kazanır? Sabırsız insan ne kaybeder? Düşünelim.

3 Yapılan iyiliği unutmamak ne demektir? Örnek verelim.

9. Ünite

Peygamberimizin Merhameti ve Adaleti

Şefkatli ve Merhametli Peygamberim

Peygamberimizin yüreği, şefkatin en güzeli, merhametin en yücesi ile dopdoluydu. O, kimseye bir kötülük dokunmasını istemezdi. İnsanların incinmesi onu üzerdi. Kalp kırmaya, can yakmaya, eziyet etmeye asla müsaade etmezdi. Kendisi de yetim olarak büyüdüğü için yetimlerle özellikle ilgilenir, insanlara da yetimleri koruyup kollamalarını tavsiye ederdi.

Rahmet Peygamberi (s.a.s.), sadece insanlara değil, bütün canlılara karşı şefkat ve merhamet gösterirdi. Çevresindeki her varlığa Allah'ın eseri olarak bakar, değer verirdi. Hayvanların aç bırakılmamasını, onlara da iyi davranılmasını isterdi. Ağaçların kesilmemesini, tarlalara ve bahçelere zarar verilmemesini emrederdi.

Bir sahabi Peygamberimizin şefkatini şöyle anlatıyor:

"Peygamberimizle bir yolculuk yapıyorduk. Peygamberimiz bir ihtiyacı için bizden ayrılmıştı. Orada iki yavrusu olan bir serçe gördüm ve yavrularını aldım. Serçe peşimden gelerek yavruları için çırpınıp acı acı ötmeye başladı. Bunu gören Peygamberimiz kızarak,

– Bu kuşu, yavrusunun acısı ile kıvrandıran kim? Hemen yavrularını ona verin, buyurdu.

Yine bir defasında Peygamberimiz aç bırakılmış bir deve görmüştü. Zavallı devenin bakımsızlıktan karnı sırtına yapışmıştı. Bu duruma üzülen Peygamberimiz, "Hayvanlarınız hakkında Allah'tan korkun." buyurdu. Kendisi de devesi Kusva'ya her zaman iyi davranarak bu konuda herkese örnek olmuştu.

"Merhamet edenlere Allah da merhamet eder."
(Hadis)

"(Ey Muhammed)
Biz seni ancak
âlemlere rahmet olarak
gönderdik."

(Enbiya Sûresi,
107. Âyet)

İnsaflı ve Âdil Peygamberim

Peygamberimiz bir toplumda huzurun ancak adaletle sağlanacağına inanır, daima âdil davranırdı. Onu seven ya da sevmeyen herkes Peygamberimizin haksızlık yapmayacağını bilirdi. En zor ve en sıkıntılı olaylarda kabileler onun hakem olmasını ister, onun verdiği kararı saygı ile karşılardı.

Sevgili Peygamberimiz, insanlar arasında ayrım yapmazdı. Herkese eşit davranır, değerli olduğunu hissettirirdi. Zengin-fakir, çocuk-büyük, kadın-erkek ayrımı gözetmeden herkesin hakkını korurdu. Kuralları herkese eşit bir şekilde uygulardı.

"Allah, adaletli
davrananları sever."

*(Hucurat Sûresi,
9. Âyet)*

"Müslüman Müslümanın kardeşidir.
Ona haksızlık yapmaz, onu yardımsız bırakmaz
ve onu küçük görmez."
(Hadis)

Doğru ve güvenilirdi

Sabırlı ve Hoşgörülüydü

Şefkatli ve Merhametliydi

Temizliğe büyük önem verirdi

Misafir-perverdi

Alçak Gönüllüydü

Vefalıydı

Cömertti

İsraf etmezdi

Cesurdu

Adaletliydi

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Âdil davranan biri ile zulmeden birinin davranışlarını karşılaştıralım.

2 Merhametli bir insanın davranışlarına örnekler verelim.

ahlâk

güzel davranışları öğreniyorum

136 Ahlâk Nedir?

140 Sevgi ve Saygı

144 Sorumluluk Bilinci

148 Aile İçindeki Görevlerim

152 Temiz ve Erdemli Olmak

156 İyilik Yapmak

158 Doğru ve Güvenilir Olmak

162 Paylaşmak ve Yardımlaşmak

164 Çalışmak

1. Ünite

Ahlâk Nedir?

Her birimiz, bizi diğer kişilerden ayıran farklı özellikler taşırız. Kimi arkadaşımız paylaşmayı, kimisi temizliği, kimisi de doğruluğu çok önemser. Bazılarımız sabırlıyken bazılarımız acelecidir. Bazı insanlar daha şefkatli, bazı insanlar daha cömerttir. İşte ahlâk, bir kişinin taşıdığı bu özelliklerin adıdır.

Güzel ahlâk sahibi olmak, hem kendimize hem de içinde yaşadığımız çevremize faydalı olmamızı sağlar. Birbirlerine karşı sevgi ve saygı kuralları içinde yaşayan, paylaşan, güvenilir ve dürüst olan, iyilik yapan, sorumluluklarının farkında olan insanların yaşadığı bir toplumda herkes mutlu ve huzurlu olur. Ahlâkı güzel insanlar, barış içinde ve kardeşçe yaşar.

İslam Güzel Ahlâktır

Yüce dinimiz İslam, güzel ahlâk sahibi olmamızı ister. Her zaman ve her şartta iyi davranışlarda bulunmamız gerektiğini hatırlatır. Örneğimiz ve önderimiz Peygamberimiz (s.a.s), insanların en güzel ahlâklısıydı. Bize yakışan da tıpkı onun gibi güzel ahlâk elçisi olmaktır.

Ahlâkını güzelleştiren, iyi olmak ve iyilik yapmak için gayret eden insanlar çok değerlidir. Bir gün Peygamberimize, "Allah katında en sevgili kullar kimlerdir?" diye soruldu. Peygamber Efendimiz de, "Ahlâkı en güzel olanlardır" buyurdu.

SAYGI

ÇALIŞKANLIK FEDAKÂRLIK

CÖMERTLİK

YARDIMLAŞMAK

CESARET HOŞGÖRÜ DOĞRULUK

ŞEFKAT İYİLİK

MİSAFİRPERVERLİK

KARDEŞLİK TEMİZLİK DOSTLUK

AFFETMEK PAYLAŞMAK ADALET

SEVGİ ŞÜKÜR GÜVEN SABIR

SELAMLAŞMAK

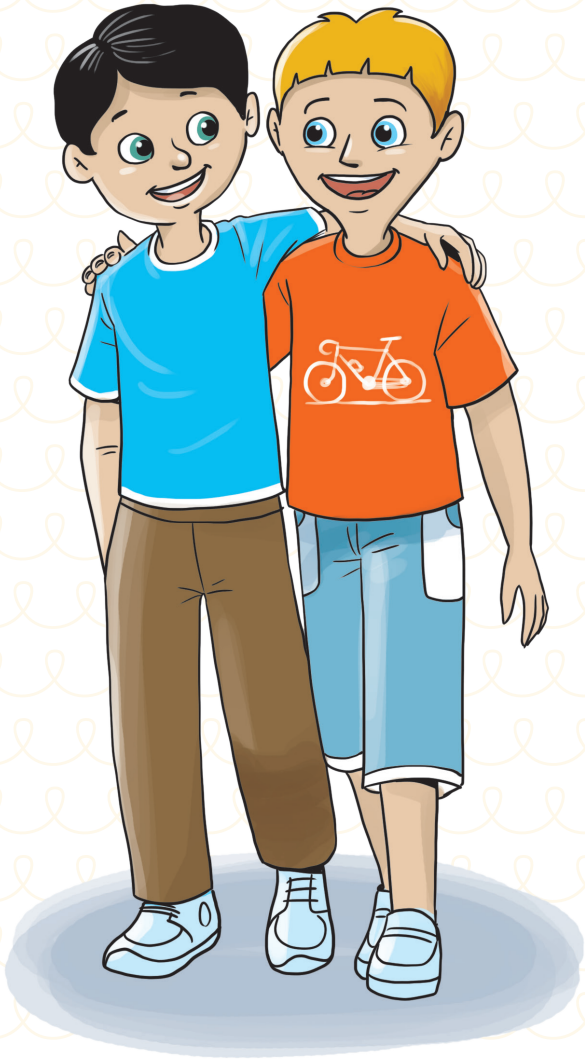
SORUMLULUK

"Sizin en hayırlınız,
ahlâkı en güzel olanınızdır."
(Hadis)

Peygamberimizin hayatını düşünelim: O, iyi kalpli bir çocuk, güzel huylu bir genç, doğru sözlü bir yetişkin, örnek ahlâk sahibi bir Peygamber olmuştu. Bizler onun ümmetiyiz. Bu yüzden bizler de insanlarla ilişkilerimizden yeme içmeye kadar tüm davranışlarımızda Peygamberimizi örnek alırız. Örneğin, Peygamberimiz bizlere yemek yerken sağ elimizle yememizi, yemeği yapan kişiye teşekkür etmemizi, suyu üç yudumda ve oturarak içmemizi, temizliğe özen göstermemizi tavsiye etmiştir. Biz de bu tavsiyelere uyarız.

Peygamberimiz yiyeceklerimizi israf etmememizi istemiştir. Biz de yemek yerken, su içerken buna dikkat eder, Allah'ın verdiği nimetleri israf etmeyiz.

İnsanlarla olan ilişkilerimizde de tıpkı Peygamberimiz gibi doğru sözlü, güvenilir, merhametli, adaletli, cömert, sabırlı, iyi bir insan olmaya çalışırız.

“İslam, güzel ahlâktır.”
(Hadis)

“Ben güzel ahlâkı tamamlamak üzere gönderildim.”
(Hadis)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

1 Ahlâkımızı güzelleştirmek için neler yapmalıyız?

2 Herkesin güzel ahlâk sahibi olduğu bir toplum hayal edelim. Nasıl olurdu?

2. Ünite

Sevgi ve Saygı

Sevgi Dolu Bir Kalbim Var

Masmavi gökyüzü… Rengârenk kelebekler… Damla damla inen yağmur… Lapa lapa yağan kar… Gökkuşağı… Işıl ışıl yıldızlar… Yağmur sonrası toprak kokusu… Bin bir renkli çiçekler… Meyve yüklü ağaçlar... Çimenlerde koşuşan kuzular… Hepsi ayrı bir güzel… İlkbahar ayrı, sonbahar ayrı güzel… Yaz mevsimi ayrı, kış mevsimi ayrı güzel… İsimlerini duymak bile içimizde tatlı bir duygu uyandırdı… İşte bu duygunun adı sevgidir…

İçinde yaşadığımız insanlara ve çevreye karşı gösterdiğimiz güzel davranışlarımız, içimizdeki sevginin sonucudur. Saygı, arkadaşlık, yardımlaşma, iyilik gibi davranışlar, Allah'ın kalbimize yerleştirdiği eşsiz bir nimet olan sevginin sonucudur.

Sevgi dolu bir insanız... Sevgi dolu bir kalbimiz var... Çünkü biz Müslümanız… Allah'ı çok seviyoruz. Yaratan, bizi yaşatan, bize sevebilen bir kalp veren Allah'ı her şeyden daha çok seviyoruz. Sonra Rabbimizi bize öğreten Peygamberimizi seviyoruz. Kendimizi, anne-babamızı, akrabalarımızı, Müslümanları seviyoruz. Tüm insanları ve varlıkları seviyoruz. Çünkü hepsini yaratan Allah'tır. Sevgi dolu bir kalbimiz var… Ülkemizi, bayrağımızı seviyoruz. Ezanımızı seviyoruz…

Biz Allah'ı çok seviyoruz, Allah da bizleri çok seviyor. Allah'ın bizi sevdiğini, O'nun bizleri yaratmasından ve bizlere verdiği nimetlerden anlıyoruz. O'nun yarattığı güneşle, sebze ve meyvelerimiz büyüyor. O'nun yarattığı arılar bizim için bal yapıyor. O'nun yarattığı ay, gece lambası gibi bizi aydınlatıyor. O'nun gökten indirdiği suyu içiyoruz. O'nun yarattığı gözle görüyor, kulakla işitiyor, O'nun yarattığı kalple seviyoruz.

Bir insanın gerçekten sevgi dolu olduğunu onun davranışlarından anlarız. Çünkü sevgi, insanın hareketlerine yansır. Sevgiyi tadan insan, tıpkı bir kelebek gibi sevgi yayar. Yüreğindeki sevgi, iyi davranışlara dönüşür. Peygamberimizi model almamız, ona olan sevgimizin ispatıdır.

Anne babamızla saygılı ve güzel bir iletişim kurmamız, onlara olan sevgimizi gösterir. İnsanlarla kardeş gibi geçinmemiz, insanları sevdiğimizi gösterir. Çevreye zarar vermememiz, çevreyi kirletmememiz ve hiçbir şeyi israf etmememiz varlıklara olan sevgimizi ortaya koyar.

Kur'an-ı Kerim'de birbirleriyle yardımlaşan, iyilik yapan, temizlenen, adaletli olan, sabreden, sözünde duran, kötü davranışlarda bulunmaktan kendini koruyan kimseleri Allah'ın çok sevdiği belirtilmiştir. Allah'ın sevdiği davranışlara baktığımızda hepsinin güzel davranışlar olduğunu görürüz. Bu sebeple Allah'ın sevdiği bir insan olmak için, hayatımız boyunca güzel davranışlarda bulunmaya özen gösteririz. Kötü, kırıcı söz ve davranışlardan uzak dururuz.

"Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir."

(Tevbe Sûresi, 128. Âyet)

"İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız!"

(Hadis)

Herkese Karşı Saygılıyım

İnsan, toplumdan uzak bir şekilde tek başına yaşayamaz. Hayatımızı ailemiz, komşularımız, arkadaşlarımızla birlikte paylaştığımızda mutlu oluruz. Ancak unutmamalıyız ki, birlikte yaşadığımız insanlar ile olan ilişkilerimizde dikkat etmemiz gereken bazı önemli kurallar vardır. Saygılı olmak da bunlardan biridir.

Saygı, karşımızdakini dinlemek, ona değer vermektir. Saygı karşımızdakinin haklarını kabul etmek ve onu anlamaktır.

Ailemiz bizim için çok değerlidir. Annemiz, babamız, dedemiz, babaannemiz, anneannemiz, amcamız, halamız, dayımız, teyzemiz ve diğer akrabalarımız bizi sevgi ile sarıp sarmalayan aile büyüklerimizdir. Onlara karşı saygıda kusur etmememiz gerektiğini biliriz. Çünkü dinimiz, başta aile büyüklerimiz olmak üzere herkese saygılı davranmamızı ister. Örneğin eve bir büyüğümüz geldiğinde ayağa kalkarak onu karşılarız. Selamına karşılık verir, elinde bir şey varsa alır, ona yardım ederiz.

Tabi ki, sadece aile büyüklerimize karşı değil, bizden küçük olanlara karşı da saygıyı koruruz. Alay etmek, küçük düşürmek, kaba davranmak gibi saygısızlık anlamına gelen davranışlardan kaçınırız. Komşularımıza, öğretmenlerimize, arkadaşlarımıza, mahallemizde, çevremizde birlikte yaşadığımız tüm insanlara karşı aynı şekilde davranırız.

Çünkü hayatta birbirimize sevgi ve saygı ölçüleri içinde davrandığımız sürece güzel ve iyi bir insan oluruz.

"Beş şey gelmeden önce beş şeyin kıymetini bil:

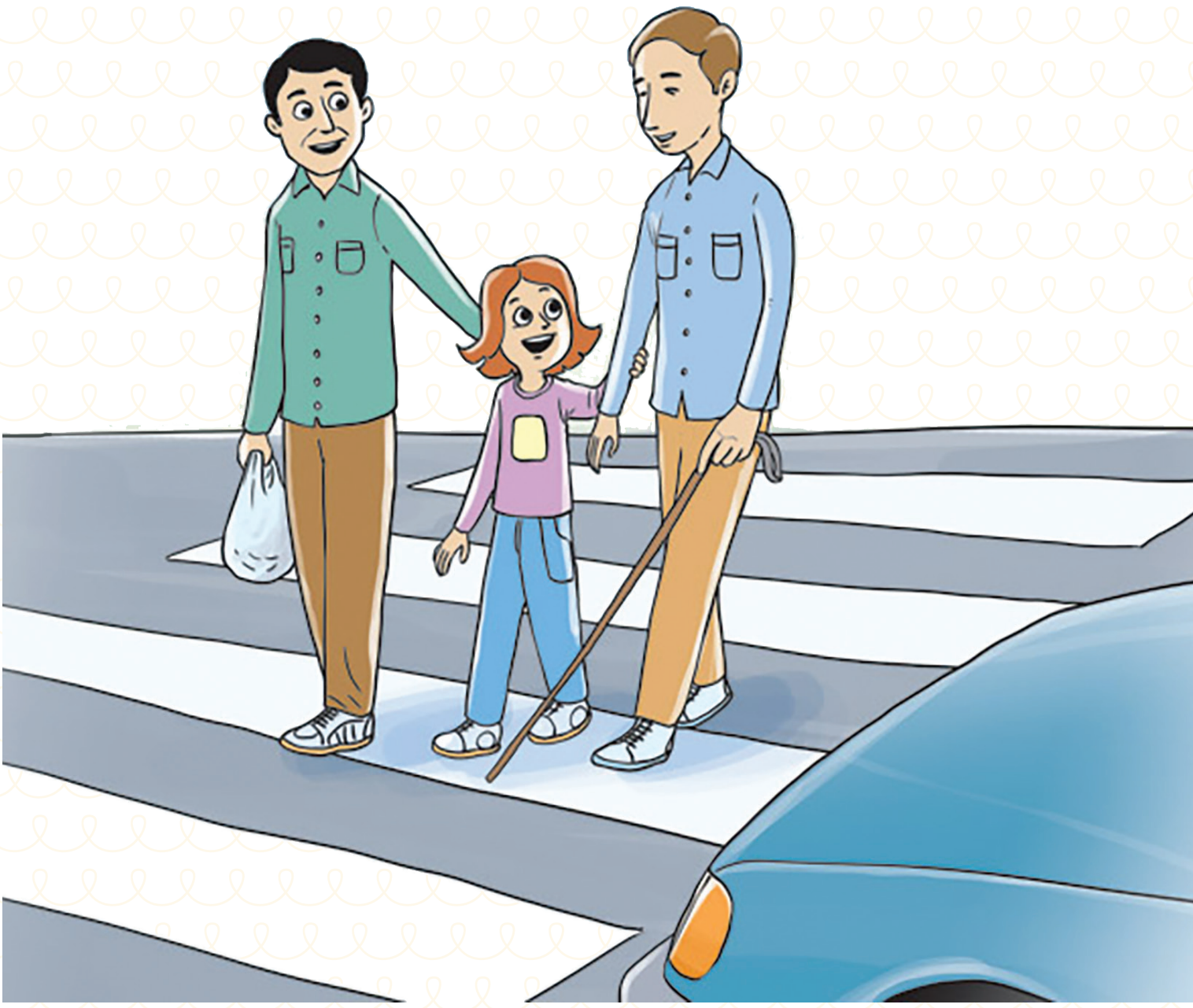
Ölüm gelmeden önce hayatın,
Hastalıktan önce sağlığın,
Meşguliyetten önce boş vaktin,
İhtiyarlamadan önce gençliğin,
Yoksulluk gelmeden önce zenginliğin."

(Hadis)

Kendime de Saygı Duyuyorum

Diğer insanlara saygılı olmak kadar kendimize saygı göstermek de önemlidir. Mesela kimimiz sarı saçlı, kimimiz siyah saçlı; bazılarımız mavi gözlü, bazılarımız kahverengi gözlüyüz. Allah hepimizi birbirimizden farklı ve özel yaratmıştır. Allah bize bu kadar değer verdiğine göre biz de kendimize değer vermeli, her şeyden önce kendimizi sevmeliyiz. Kendimize olan sevgimizin gereği olarak, aklımıza ve vücudumuza zarar verecek şeylerden uzak durmalıyız. Zararlı yiyecek ve içecekleri tüketmemeli, hasta olmamak için gerekli önlemleri almalıyız.

Aynı şekilde boş vakitlerimizi güzel ve faydalı bir şekilde değerlendirmeliyiz.

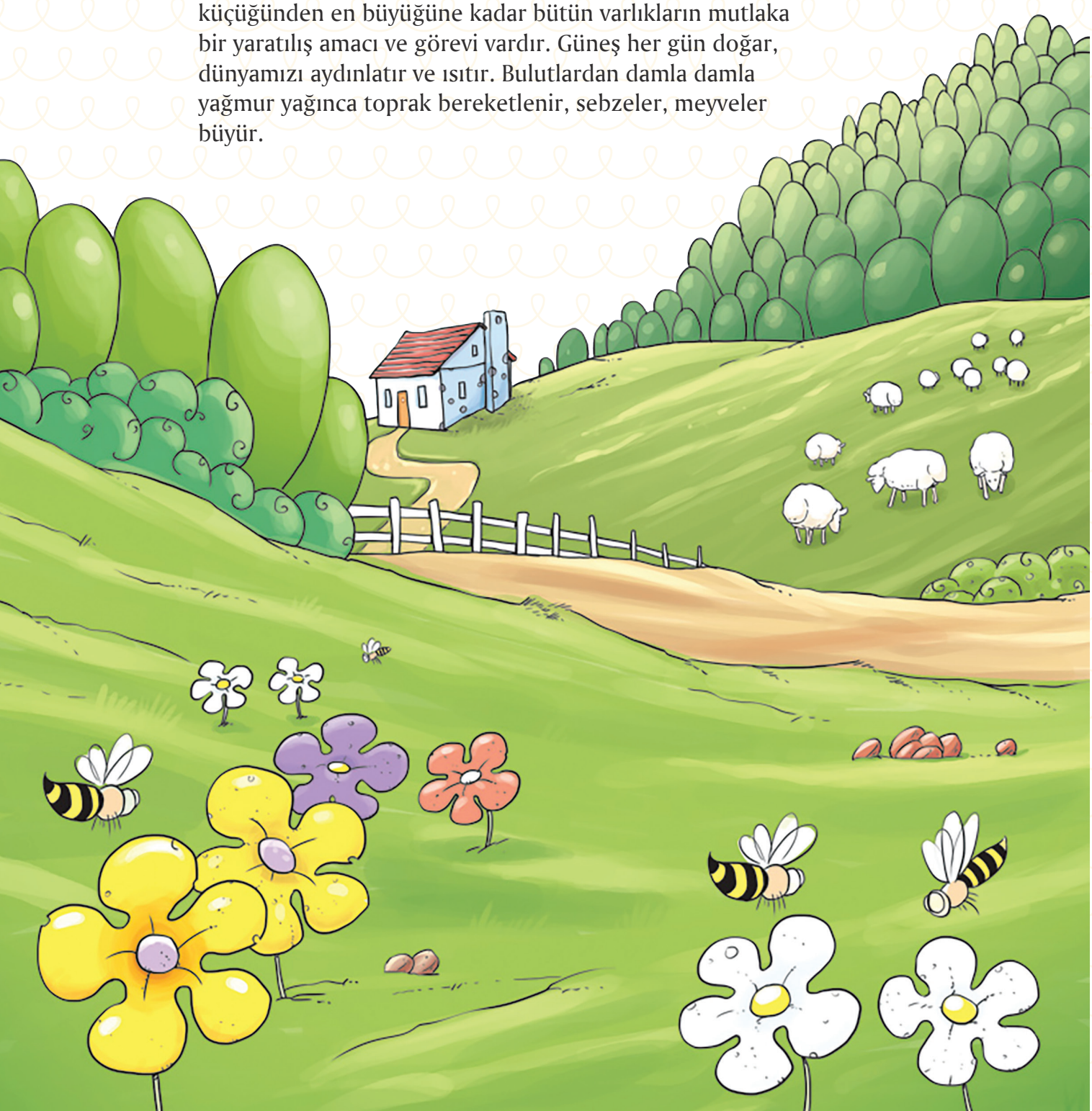

3. Ünite

Sorumluluk Bilinci

Kâinatta Her Varlığın Bir Görevi Var

Allah, yeryüzündeki hiçbir varlığı amaçsız yaratmamıştır. En küçüğünden en büyüğüne kadar bütün varlıkların mutlaka bir yaratılış amacı ve görevi vardır. Güneş her gün doğar, dünyamızı aydınlatır ve ısıtır. Bulutlardan damla damla yağmur yağınca toprak bereketlenir, sebzeler, meyveler büyür.

Kâinattaki her varlık Allah'ın kendisine verdiği görevi en güzel şekilde yerine getirir. Arılar bal yapmaktan, inekler, koyunlar süt vermekten yorulmaz. Güneş, doğması gereken saati bir an bile geciktirmez. Bahar gelince çiçekler açmam demez. Ağaçlar kuşlara, denizler balıklara yuva olur. Hepsi kendi görevlerini aksatmadan yerine getirirler.

Benim de Sorumluluklarım Var

Kâinattaki her varlık görevini yerine getirirken, kâinatın gözbebeği olan insanın sorumsuz davranması düşünülemez. Çünkü insan akıl ve irade sahibidir.

Allah, iyiliği ve güzelliği yeryüzünde egemen kılması için insana görevler vermiştir. Kur'an-ı Kerim'deki emirlere ve yasaklara uymak, kâinattaki düzeni korumak, birlikte yaşadığımız toplumun kurallarına uymak bu görevlerimizdendir.

Sorumluluklarımızın bir kısmı Rabbimize karşıdır. Örneğin namaz, oruç gibi ibadetlerimizi aksatmadan yaparız. Bir kısmı ise kendimize ve diğer insanlara karşıdır. Örneğin düzenli ve temiz olmaya özen gösterir, sağlığımızı korur, anne babamıza yardım eder, odamızı toplar, vaktinde yatar vaktinde kalkarız. İnsanlara yardımcı olur, kurallara uyarız. Doğayı sever ve korur, çevreyi temiz tutarız. Allah'ın bize verdiği nimetler için şükreder ve israf etmeyiz.

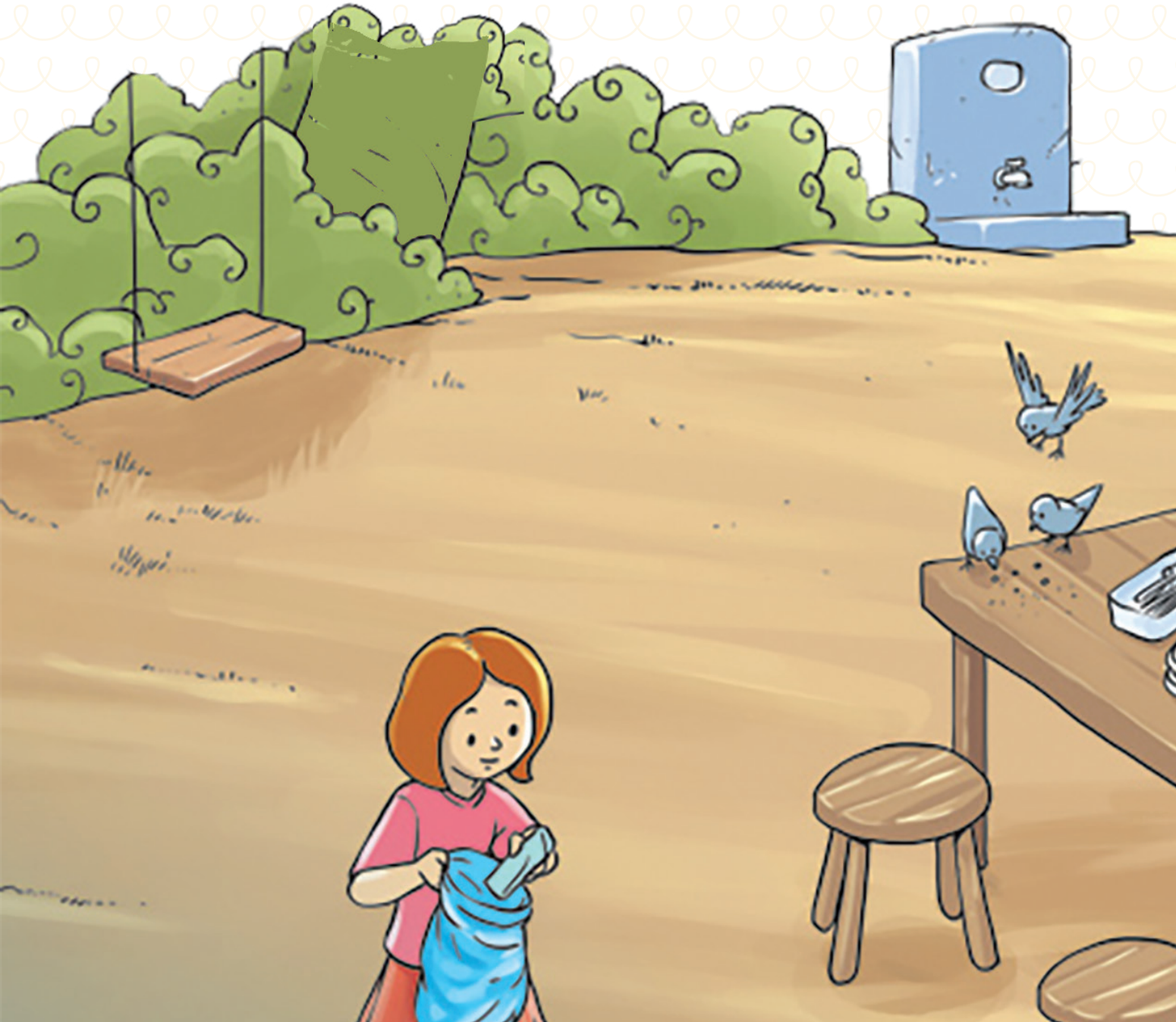

Sorumluluklarımın Farkındayım

Sorumluluklarımızı hiç kimsenin hatırlatmasına gerek kalmadan yerine getirmek artık bizim büyüdüğümüzü gösterir. Büyüdüğümüz için de görevlerimizi kendi başımıza ve zorlanmadan yaparız.

Görevlerimizi zamanında yapmadığımızda hayatımız alt üst olur. Örneğin vaktinde yatmadığımızda sabah zor uyanır, okula geç kalırız. Oyun oynarken ödevlerimizi yapmadığımızı hatırladığımızda birden endişelenir, ne yapacağımızı bilemeyiz. Oysa her şeyi vaktinde yerine getirdiğimizde bu sıkıntıların hiç birisini yaşamayız.

Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirdiğimiz zaman birbirimizin haklarına karşı saygılı davranmış oluruz. Kendi sorumluluklarımızın farkında, çevremize karşı duyarlı birer insan oluruz. Böylece dünya daha huzurlu, daha mutlu ve yaşanılabilir bir dünya olur.

Sorumluluk sahibi olmamız sadece bizi değil, Allah'ı ve çevremizdeki diğer insanları da mutlu eder. Evdeki sorumluluklarımız aile yaşantımızı, okuldaki sorumluluklarımız eğitim hayatımızı güzelleştirmek içindir. Toplumda uymamız gereken sorumluluklarımız ise insanlarla olan ilişkilerimizi güzelleştirmek içindir. Allah'a karşı sorumluluklarımız ise, bizi iyi bir insan hâline getirmek için vardır. Kısacası sorumluluk bilinci, bizi başıboş ve hedefsiz olmaktan kurtaran, hayatımızı düzene sokan bir erdemdir.

4. Ünite

Aile İçindeki Görevlerim

Ailemi Seviyorum

Dünyaya geldiğimizde kendimizi ailemizin şefkatli kucağında buluruz. Kendi başına yemek yiyemeyen, kıyafetlerini tek başına giyemeyen küçücük bir bebekken, ailemiz bizi sevgi ve emekle büyütür. Üzülmemizi, hastalanmamızı, bir tehlike ile karşı karşıya kalmamızı asla istemez. Bir gülüşümüzle mutlu olur, azıcık canımız sıkılınca bizden daha çok üzülür.

"İnsana da, anne babasına iyi davranmasını emrettik. Annesi onu her gün biraz daha güçsüz düşerek karnında taşımıştır. Onun sütten kesilmesi de iki yıl içinde olur. (İşte onun için) insana şöyle emrettik: 'Bana ve anne babana şükret. Dönüş banadır."

(Lokman Sûresi, 14. Âyet)

"Allah'a ve âhiret gününe iman eden kişi misafirine ikram etsin!"

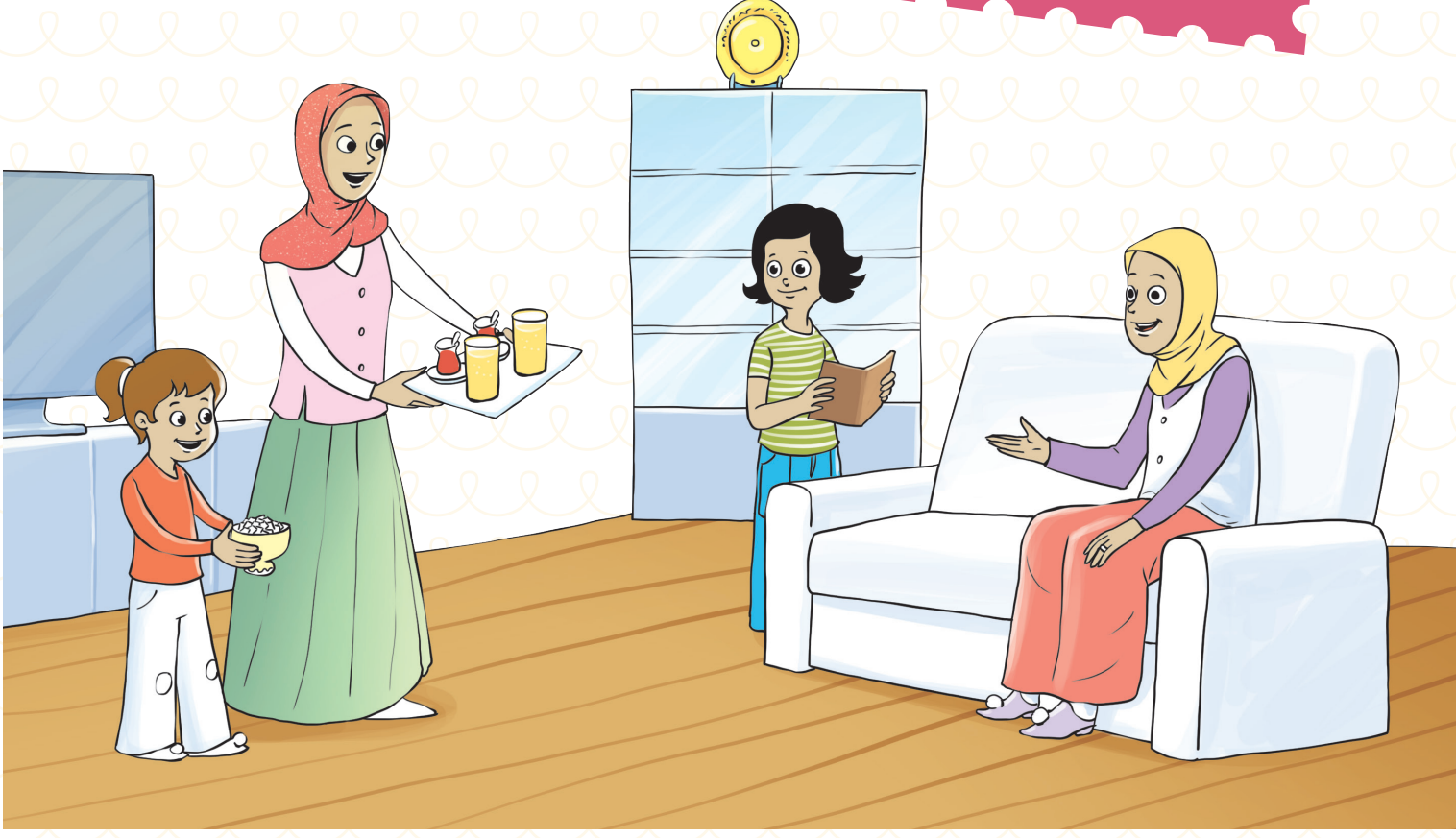
(Hadis)

Onlar bizi sevdiği gibi biz de onları sever, bize verdikleri emeğe minnettar oluruz. Üzerimize düşen sorumlulukları en güzel şekilde yerine getiririz. Ailemizden güler yüzümüzü ve tatlı sözümüzü esirgemeyiz. Aile içinde kibar, anlayışlı, affedici, sabırlı ve hoşgörülü oluruz. Kardeşlerimize karşı merhametli, anne babamıza, dede ninemize karşı hürmetli davranırız. Allah'tan bütün aile fertlerimize ve akrabalarımıza sağlıklı, mutlu, uzun ömürler vermesini isteriz.

"Allah, anne babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara 'öf' bile deme; onları azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle."

(İsrâ Sûresi, 23. Âyet)

Arkadaşlar!
Evimize gelen misafirleri karşılarken onlara "Hoş Geldiniz" demeyi, evden ayrılırlarken, onlarla vedalaşmayı unutmuyoruz değil mi?

Ailemdeki Görevlerimi Yaparım

Kardeşlerimizle güzel güzel geçiniriz. Eşyalarımızı birbirimizle paylaşırız. Birlikte oynarız. Derslerimizde birbirimize yardım ederiz. Büyüklerimize yardımcı olur, onların istedikleri şeyleri gücümüz yettiğince yapmaya çalışırız. Böyle davranmamız onların çok hoşuna gider. Örneğin dedemize su verdiğimizde veya gözlüğünü bulmasına yardımcı olduğumuzda bize çok güzel dualar eder, "teşekkür ederim yavrum, Allah sana hayırlı, uzun ömürler versin" der. Açıkçası bu güzel duayı duymak da bizi çok mutlu eder.

Evimize misafir geleceği zaman yapılan hazırlıklara biz de katılırız. Misafirlerimizi büyüklerimizle birlikte karşılar, onlar için hazırlamış olduğumuz yiyecekleri ikram ederiz. Misafirlerimize güler yüzlü ve tatlı dilli davranır, en iyi şekilde ağırlamaya çalışırız. Evimize gelen misafirlerin evin bereketi ve neşesi olduğunu unutmayız.

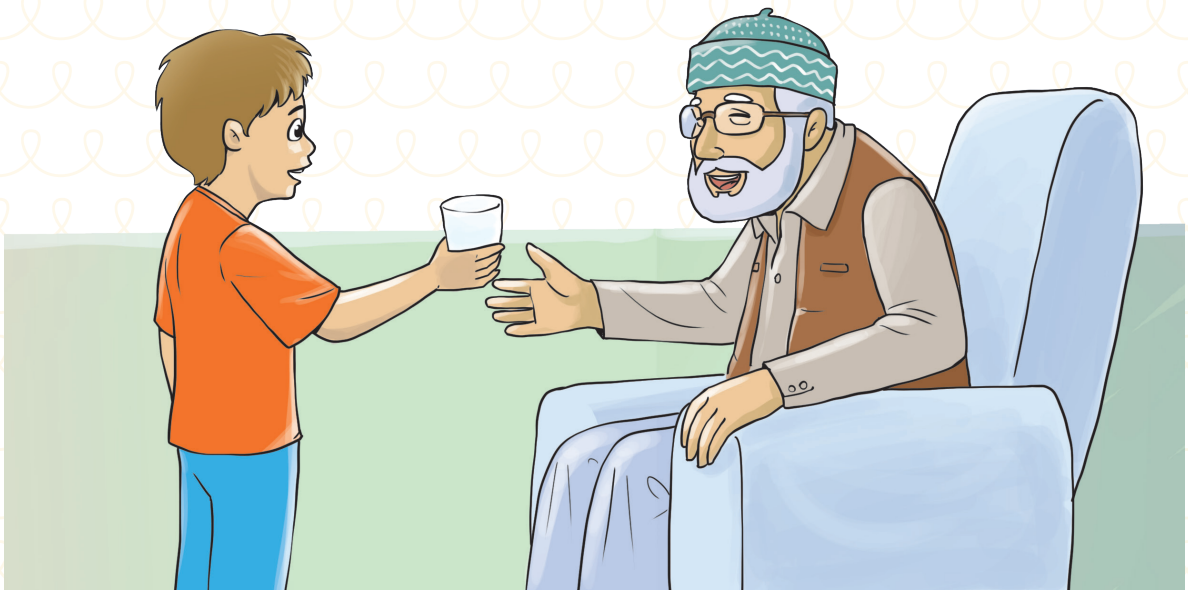
Aile büyüklerimize karşı yapmamız gereken başka sorumluluklarımız da vardır. Onları bayramlarda ziyaret etmek, hasta olduklarında onlarla ilgilenmek, önemli kararlar alırken onların fikirlerini almak, ne düşündüklerini öğrenmek, onlar konuşurken sözlerini kesmemek de büyüklerimize karşı yerine getirmemiz gereken güzel davranışlardandır.

AİLEMİZE KARŞI GÖREVLERİMİZ

- Aile büyüklerimizin sözlerini dinlemek
- Onlar için Allah'a dua etmek
- Onlara işlerinde yardımcı olmak
- Söz ve davranışlarımızla onları incitmemek
- Onlara karşı her zaman dürüst olmak
- Gerektiğinde onlardan izin almak
- Sorumluluklarımızı yerine getirmek

Büyüklerimiz Bizim İyiliğimizi İster

Büyüklerimiz her zaman bizim iyi ve mutlu olmamızı arzu eder. Hayat tecrübeleri bizden daha fazla olduğu için bizi bazı konularda uyarır ve yönlendirirler. Bu durum bazen hoşumuza gitmeyebilir; ancak zamanla pek çok konuda onların haklı çıktığını görürüz. Örneğin, ilkbaharda havaların ısındığını düşünerek yazlık kıyafetlerle dışarıya çıkıp oyun oynamak isteriz. Annemiz, babamız üzerimize bir hırka giymemizi ister ama biz gerekli görmeyiz. Daha sonra farkında olmadan üşüyüp hasta olduğumuzda onların ne kadar haklı olduğunu anlarız.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

"Cennet annelerin ayakları altındadır." hadisinden çıkardığınız sonuçları arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. Ünite

Temiz ve Erdemli Olmak

Temiz Olmayı Seviyorum

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), "Allah temizdir, temiz olanları sever" buyurmuştur. Bunun için hem ibadetlerimizi yaparken hem de günlük hayatımızı sürdürürken temizliğe dikkat ederek Allah'ın sevgisini kazanırız. İbadetlerimizle temizlik arasında sıkı bir ilişki vardır. Mesela namaz kılmak için abdest alırız. Namaz kılacağımız kıyafetlerin ve yerin temiz olmasına özen gösteririz.

Temiz olmak, insanın kendisine olan saygısını ve özgüvenini geliştirir. Her şeyden önce beden, elbise ve çevre temizliğimize dikkat ederiz. Örneğin haftada bir gün banyomuzu yapar, tırnaklarımızı keser, günde en az iki kez dişlerimizi fırçalarız. Evimizi ve sokağımızı temiz tutar, kıyafetlerimizi temiz kullanmaya özen gösteririz. Biliriz ki, bizim için kıyafetlerimizin yeni olması değil, temiz olması daha önemlidir.

Tertemiz bir çevre, onu koruyan insana huzur verir, değer katar. Çevreye savrulan her çöp, sadece sokakları değil aynı zamanda gözümüzü ve gönlümüzü de kirletir. Ayrıca yediklerimizin ve içtiklerimizin temiz olmasına da özen gösteririz. Çünkü sağlıklı yaşamanın ilk adımı temiz olmaktır.

Hepimiz Allah'ın bizler için yarattığı ve büyümemizi sağlayan sebzeleri, rengârenk meyveleri yemekten mutlu oluruz. Ama, yediğimiz yiyeceklerin temiz olması çok önemlidir. Yiyeceklerimizi yıkamadan yiyerek hastalanmayı hiçbirimiz istemeyiz. Ayrıca sofraya oturmadan önce ve yemekten kalktıktan sonra tıpkı Sevgili Peygamberimizin yaptığı gibi ellerimizi yıkarız. Peygamberimizi örnek alarak tuvalet temizliğimize özen gösterir, banyomuzu geciktirmeyiz. Güzel kokan, mis gibi çocuklar oluruz.

Hata Yaptığımda Özür Diliyorum

Hiçbirimiz insanları üzmek ve kırmak istemeyiz. Ancak istemeden de olsa hata yaptığımız olmuştur. Farkında olmadan bir arkadaşımızın kalbini kırmış, yolda aceleyle yürürken yanımızdan geçen birine çarpmışızdır. Yaptığımız hatadan dolayı pişman olur, "keşke olmasaydı" diye düşünürüz. Böyle durumlarda özür dilemek, yapılacak en güzel davranıştır. Çünkü özür dilediğimizde üzüntümüzü belirtir, duygularımızı paylaşır ve karşımızdaki kişiden anlayış bekleriz.

Diyelim ki okulda merdivenleri çıkarken bir arkadaşınız size şiddetli bir şekilde çarptı. Hem canınız yandı, hem de elinizde tuttuğunuz defterleriniz kitaplarınız etrafa dağıldı. Size çarpan arkadaşınız ise hiçbir şey olmamış gibi yoluna devam etti. Böyle bir durumla karşılaşmış olsaydınız ne yapardınız? Kendinizi kötü hissetmez miydiniz?

Hâlbuki arkadaşınız bunun için sizden özür dilemiş olsa, çok üzgün olduğunu belirterek kitaplarınızı toplamaya yardım etse, kırgınlığınız, kızgınlığınız bir anda yerini hoşgörüye bırakırdı. İşte özür dilemenin böyle güzel bir sonucu vardır.

Bazen insanlar hata yapmadıklarını düşünür ve kendilerini haklı görürler. Çünkü özür dilediklerinde haksız duruma düşeceklerini zannederler. Oysa her insan hata yapabilir. Önemli olan hiç hata yapmamak değil, aynı hatayı tekrarlamamaktır.

"İki nimet vardır ki insanların çoğu bunların değerini bilmez.
Bunlar; sağlık ve boş vakittir."

(Hadis)

İyiliklere Teşekkür Ederim

Hastalandığımız zaman bir arkadaşımız kitaplarımızı taşısa ya da anlamadığımız bir dersi bize anlatsa, kendimizi çok mutlu hissederiz. Çünkü insanlar, sevgilerinin bir göstergesi olarak değer verdikleri insanlara yardım ederler. İşte sevgisini bize bu şekilde ifade eden kişilere teşekkür ederek karşılık veririz. Çünkü teşekkür etmek, karşımızdaki kişiye bu davranışından dolayı ne kadar mutlu olduğumuzu bildirmek ve yaptığının bizim için çok değerli olduğunu söylemektir.

Teşekkür etmek, yapılan iyiliğin farkında olmaktır. Teşekkür etmek, bir zorunluluk değil, samimi duygularımızla dile getirdiğimiz güzel ve nezaketli bir davranıştır.

Örneğin bize bir hediye verildiğinde çok mutlu olur ve hediye alan kişiye teşekkür ederiz. Kalemimizin ucu kırıldığında, fazla kalemini bize veren arkadaşımıza, pişirdiği yemekten bir tabak da bize getiren komşumuza teşekkür ederiz. İhtiyaçlarımızı karşılayan annemize, babamıza teşekkür ederiz. Başarımızdan dolayı bizi tebrik eden öğretmenimize teşekkür ederiz.

İnsanların en ufak iyilikleri karşısında onlara teşekkür ettiğimiz gibi Allah'a da teşekkür etmeyi unutmayız. Bu kâinatı, içindeki varlıkları; ailemizi, arkadaşlarımızı, vücudumuzu, sağlık ve hayat gibi çeşit çeşit nimetleri bizim için yaratan Allah'tır. Bunun içindir ki, örneğin yemek yerken, hem yemeği yapan kişiye teşekkür eder hem de Allah'a şükrederiz. Böylece soframızdaki nimetleri Allah'ın yarattığını unutmayız. Yemeğe Besmeleyle başlar, yemekten sonra da "Elhamdülillah" diyerek rabbimize şükrederiz.

"İnsanlara teşekkür etmeyen, Allaha şükretmeyi bilmez."

(Hadis)

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM

Elhamdülillahillezî et'amenâ ve sekânâ ve cealenâ mine'l-müslimîn

ANLAMI

"Bizi yediren, içiren ve bizi müslüman olarak yaratan Allah'a hamd olsun."

(Amin)

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Temizliğe özen gösterilmediğinde doğabilecek sonuçlar nelerdir? Belirtiniz.

6. Ünite

İyilik Yapmak

İyiliğin azı çoğu olmaz. Bütün iyilikler değerlidir.

İyilikten Ayrılmam

İyilik, yapıldığında Allah'ın hoşnut olduğu her türlü davranıştır. İyi insan, iyilik yapan insan demektir. Namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek gibi ibadetleri yapmak iyilik olduğu gibi, büyüklere, yaşlılara saygı göstermek, ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, insanlara zarar veren şeyleri gidermek de iyiliktir. İyilik bazen bir şeyi öğrenmek, bazen öğrendiğimiz bilgiyi başkalarıyla paylaşmaktır.

Allah, insanları birbirine muhtaç yaratmıştır. Yani hiçbirimiz bu hayatı yalnız başımıza yaşayamayız. İçinde yaşadığımız çevremiz vardır. Hepimizin ailesi, akrabaları, komşuları, arkadaşları vardır. Dolayısıyla bu birliktelik hem çevreye hem de insanlara karşı bize yeni görev ve sorumluluklar yükler.

Yaşayabileceğimiz başka bir dünya, nefes alabileceğimiz başka bir gökyüzü, ayak basacağımız başka bir yeryüzü olmadığını biliyoruz. Dolayısıyla dünyayı hep birlikte yaşamak ve paylaşmak zorundayız.

Etrafımızdaki insanların bize her zaman iyi ve güzel davranmasını isteriz. Kırıcı sözler duyduğumuzda üzülürüz. Unutmamalıyız ki karşımızdakilerden güzel davranışlar görmek istiyorsak biz de güzel davranışlar göstermeliyiz. Çünkü kendimize nasıl davranılmasını istiyorsak biz de başkalarına o şekilde davranmalıyız. Herkes bize iyi davransın, güler yüzlü olsun, bize karşı dürüst olsun, bizi sevsin, bize saygı duysun istiyorsak, bunları karşımızdaki insanlara önce biz göstermek durumundayız.

İyiliğin azı çoğu olmaz. Bütün iyilikler değerlidir. İyi kalpli insanlar, iyilik yapmada birbirlerine yardımcı olurlar. Çünkü Allah, iyilik yapanları sever, her iyiliğe on sevap verir.

Biliyoruz ki bu dünyada yaptığımız iyi ve güzel olan her şey, âhirette sevap ve güzellik olarak karşımıza çıkacaktır. Yaptığımız hiçbir iyilik boşa gitmez. Allah, yaptığımız iyiliklerin karşılığını ya dünyada ya da cennette mutlaka verecektir.

Bu dünyada rahat ve huzurlu bir hayat sürebilmemiz, ancak birbirimize iyi davranışlarda bulunmamıza bağlıdır.

Peygamberimizin anlattığına göre, adam yolda giderken çok susamıştı, sonrasında su bulup içti. Suyu içtikten sonra bir köpeğin de çok susadığını, su aradığını gördü. Kendi kendine, "Bu köpek de tıpkı benim gibi pek susamış!" dedi ve hemen ayakkabısına su doldurarak köpeğe içirdi. Peygamberimiz, adamın bu hareketinden dolayı Allah Teâla'nın çok hoşnut olduğunu söyledi.

"Erkek veya kadın, kim mümin olarak iyi işler yaparsa elbette ona hoş bir hayat yaşatacağız ve onların mükâfatlarını, yapmakta olduklarının en güzeli ile vereceğiz."

(Nahl Sûresi, 97. Âyet)

"Hiçbir iyiliği küçük görme!"

(Hadis)

7. Ünite

Doğru ve Güvenilir Olmak

Doğruluktan Ayrılmam

Doğruluk, her sözümüzde, her işimizde dürüst davranmak demektir. Bize yakışan davranış, ne olursa olsun her zaman doğru olanı yapmak ve doğru sözlü olmaktır. Doğru sözlü olmak bizi hiçbir zaman zor durumda bırakmaz. Doğru olanı yaptığımız ve doğru sözlü olduğumuz sürece hem Allah'ın hem de insanların sevgisini ve güvenini kazanırız. Başarılı arkadaşlıklar kurarız.

Büyüklerimiz "yalancının mumu yatsıya kadar yanar" der. Bu güzel sözün anlamı, yalan söyleyen bir kimsenin eninde sonunda doğruyu söylemediği ortaya çıkar" demektir. Doğru söylemediği anlaşılan kimse, bundan dolayı mahcup olur ve etrafındaki insanların güvenini kaybeder. Bizler de doğru söylemeyen bir kimsenin arkadaşımız olmasını istemeyiz, ona güvenmediğimiz için sırlarımızı paylaşmaz, birlikte oyun oynamaktan keyif almayız.

Doğru ve güvenilir olmak, bizi hayata karşı daha cesur yapar, sorunlarla kolaylıkla baş edebilmemizi sağlar. Dürüst olmak iyi bir davranış olduğu gibi birçok iyilik ve güzelliği de peşinden getirir.

"Doğruluktan ayrılmayın, çünkü doğruluk iyiliğe, iyilik de cennete götürür."
(Hadis)

"Şüphesiz Rabbim Allah'tır, deyip sonra da dosdoğru olanlara hiçbir korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de. Onlar cennetliklerdir. Yapmakta olduklarına karşılık, orada sürekli kalacaklardır."

(Ahkaf Sûresi, 13-14. Âyetler)

"Öyleyse emrolunduğun gibi dosdoğru ol!"

(Hûd Sûresi, 112. Âyet)

Bana Güvenebilirsiniz

Doğduğumuz andan itibaren bizi seven, bize değer veren insanlar hep yanı başımızdadır. Dünyaya gözlerimizi açtığımızda önce anne babamızı ve aile fertlerimizi tanır, severiz. Sonra hayatımızda, birlikte zaman geçirmekten zevk aldığımız, eğlenceli oyunlar oynadığımız, sırlarımızı paylaştığımız arkadaşlarımız olur. Hayat onlarla daha güzeldir.

Hayatımızda örnek aldığımız Peygamber Efendimiz de herkesin sevdiği çok iyi bir arkadaştı. Doğruluktan ayrılmazdı. En güvenilir insandı. O arkadaşlarını kırmaz, onları incitecek şakalar yapmaz, yalan söylemez, zor günlerinde dostlarını asla yalnız bırakmazdı.

Bizler de dürüst ve güvenilir bir arkadaşa yakışan davranışlarda bulunuruz. Birbirimizin haklarına saygılı oluruz. Karşımızdakinin hoşlanmayacağı sözlerden kaçınırız. Söz ve davranışlarımızın karşı tarafta nasıl bir etkide bulunduğunu anlamak için kendimizi karşımızdakinin yerine koyarız.

İnsanlar arasında ayrım yapmayız. Bizim için önemli olan, yapılan işin iyi ve doğru olmasıdır. Güzel davranış, kim yaparsa yapsın güzeldir. Yanlış ve kötü davranış, kim yaparsa yapsın kötüdür.

Bize yapılmasını istemediğimiz bir davranışı başkasına yapmayız. Mesela, sıra bekleyen insanların arasına girip öne geçmeye çalışmayız. Başkasının hakkı olan bir şeyi almayız. Bir hata yaptığımızda onu başkasının üzerine atmaz, kendi işimizi başkasına yaptırmaya çalışmayız. Bir kişi ya da olayla ilgili konunun doğrusunu iyice araştırmadan karar vermeyiz.

Bütün bunlara dikkat ederiz.

Çünkü biliyoruz ki bunlar dürüst ve adaletli olmanın gereğidir. Ve biliyoruz ki, Allah adaleti ve adaletli davrananları sever. Peygamberimiz de insanlara karşı hep adaletli davranmıştır. Bu yüzden sahabiler yani Peygamberimizin arkadaşları, onu çok sevmiş ve ona tam güvenmişlerdir. Mesela Peygamberimizin en yakın arkadaşı Hazreti Ebu Bekir Peygamberimizden bir söz ya da olay aktarıldığında hiç şüphe etmeksizin "O dediyse doğrudur" diyebiliyordu.

"Onlar (müminler), emanetlerini ve verdikleri sözü gözeten kimselerdir. Onlar, şahitliklerini dosdoğru yapan kimselerdir. Onlar namazlarını titizlikle koruyan kimselerdir. İşte onlar cennetlerde ikram göreceklerdir."

(Meâric Sûresi, 32-35. Âyetler)

İnsanlar arasında güven çok önemlidir. Eğer bu güveni sarsan hareketler yaparsak, emanete zarar verirsek bir daha arkadaşlığımız eski hâline gelemeyebilir.

Verdiğimiz sözlere uygun davrandığımızda hem insanlar arasında güven kazanmış olur, hem de Allah'ın sevdiği bir kul oluruz. Böylece dünyada karşılıklı güven içinde huzurlu bir hayat yaşarken, âhirette de Allah'ın cennet müjdesini elde etme fırsatı bulmuş oluruz.

BİLİYOR MUYDUNUZ

Sevgili Peygamberimizin, "Bir kimsenin din kardeşi için ettiği dua kabul olunur" dediğini ve arkadaşlarımız için dua etmenin bize çok sevap kazandırdığını.

HATIRLAYALIM

Bir gün Peygamberimize, "İnsanların en iyisi kimdir?" diye soruldu. Sevgili Peygamberimiz, "temiz kalpli ve doğru sözlü olanlardır." buyurdu.

Düşünelim, Araştıralım, Paylaşalım!

Her zaman doğru sözlü olmak neden çok önemlidir? Doğruluğun bize kazandırdığı faydalar nelerdir?

8. Ünite

Paylaşmak ve Yardımlaşmak

Paylaşmak Güzeldir

Paylaşmak ve yardımlaşmak, kendine ait olan bir şeyi, ihtiyacı olan birine verebilmektir. Paylaşmak, sadece bir eşyayı, parayı, oyuncağı, kitabı birine vermek değildir. Aynı zamanda yakınlarımızın, arkadaşlarımızın sevinçlerine ve üzüntülerine ortak olmak da paylaşmaktır.

Paylaşmanın ne kadar yüce bir davranış olduğunu bildiğimiz için, arkadaşlarımızla elimizdeki nimet ve imkânları paylaşırız. Örneğin, bakkaldan aldığımız çikolatayı ikiye böler yiyeceğimizi paylaşırız. Bayram günlerinde komşularımızı ziyaret eder sevincimizi paylaşırız. Hasta ziyaretine gider, sıkıntısını paylaşırız.

Sevinçlerimizi paylaşmak yanında, üzüntü ve dertleri de paylaşabilmeliyiz. Bu davranış, hem karşımızdakini hem de bizi mutlu edecektir.

Yardımlaşmak, Allah'ın çok sevdiği bir davranıştır. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in de cömert olduğunu ve paylaşmayı çok sevdiğini biliyoruz. Peygamberimiz gerektiğinde yiyeceğini, giyeceğini, parasını, sevgisini, vaktini, emeğini insanlarla paylaşmış ve "Sizden biri, kendisi için sevip istediğini kardeşi için de istemezse iyi bir mümin olamaz." buyurmuştur.

Birlikte yaşadığımız insanların ihtiyaçlarını her zaman görüp gözetmeliyiz. Etrafımızdaki bazı insanlar bize çok ihtiyaçları olduğu halde bunu söyleyemeyebilir. Biz onun ihtiyacını fark ettiğimizde yardım etmeliyiz. Bu davranışımızla o kimseyi çok mutlu ettiğimiz gibi Allah'ın da sevgisini kazanmış oluruz.

Yardımlaşma ve paylaşmanın kişiye ve topluma birçok faydaları vardır. Yardımlaşma, toplumdaki kardeşliği sağlar. Dostlukları pekiştirir. Birlik ve beraberliği artırır. Bizlere sıkıntıların üstesinden gelme ve yalnızlıktan kurtulma imkânı sunar.

"İnsan, kardeşinin yardımcısı olduğu sürece
Allah da o kimsenin yardımcısıdır."
(Hadis)

9. Ünite

Çalışmak

Çalışırsak Başarabiliriz

Öğretmenlerimizden, annemizden, babamızdan "Yavrum çalış!" sözünü çok duyarız. Bu söz bazen bizim güzel bir oyundan veya bilgisayar başından ayrılmamızı gerektirebilir. Unutmayalım ki, büyüklerimiz, bizim iyiliğimizi isterler. Çünkü hayatımızda başarılı olmamız, hayallerimizin gerçekleşmesi çalışmamıza bağlıdır.

Hiç çaba göstermeden çok iyi bisiklet kullanmayacağımız gibi hiç çalışmadığımız bir sınavdan da yüksek bir not almamız mümkün değildir. Atalarımız ne demiş: "Emeksiz yemek olmaz."

Müslüman çalışkan olur. Kur'an-ı Kerim'de Necm Sûresi 35. âyette şöyle buyurulmuştur: "İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır."

Çalışmak ibadettir. Bizlere yakışan, çok çalışmak, sorumluluğumuzu bilmek, ailemize, ülkemize ve insanlara faydalı olmaktır.

Hayatta hepimizin hayalleri ve başarmayı istediği hedefleri vardır. Kimimiz derslerinde çok başarılı olmak ister. Kimimiz yazar, kimimiz hafız olmak ister. Kimimiz çok kitap okumak ister, kimimiz başarılı bir sporcu olmak ister. Bütün bunlar ancak çalışmakla olur!

Biz Çalışırız, Sonucunu Allah'tan Bekleriz

Hayatımızda işler bazen yolunda gitmeyebilir. Çok istediğimiz halde sahip olamadıklarımız bizi üzer. Sevdiğimiz bir arkadaşımızla aramızda yaşanılan kırgınlık bizi mutsuz eder. Moralimiz bozulur; sanki hep böyle kalacakmış gibi hisseder, tüm bunlar hiç geçmeyecek diye düşünürüz.

Allah, yaptığımız her şeyi bilir ve bizim için her şeyin en iyisini ister. Bunu bilmek, bizi rahatlatır, endişelerden uzak tutar. Allah'a inanan insanlar olarak kendimizi daima güvende hissederiz. Bu yüzden korkuya, karamsarlığa kapılmayız. Bir sorun ile karşılaştığımızda elimizden geleni yapar ve akıllıca çözümler bulmaya çalışırız. Büyüklerimizden yardım alır asla ümitsizliğe düşmeyiz. Gayret gösterir, kesinlikle pes etmeyiz. Allah'ın, sonunda bizi ödüllendireceğine ve sıkıntımızı gidereceğine gönülden inanırız.

Doğru sözlüyüm; her sözümde, her işimde doğruluk ve dürüstlükten ayrılmam.

Çalışkanım; yaptığım her işi en iyi şekilde yapmak için gayret ederim.

Saygılıyım; tüm varlıklara karşı saygılı davranırım.

Güvenilir ve dürüstüm; bir şey emanet edildiğinde onu korurum.

Merhametliyim; kimseyi incitmem.

Cesaretliyim; doğru davranışlar göstermede cesur ve yiğitçe hareket ederim.

Sevgiyle doluyum. Allah'ı, Peygamberimi, ailemi, ülkemi, tüm varlıkları severim.

Bağışlayıcıyım; hataları affedebilirim.

Cömertim; paylaşmayı severim.

Barışseverim; yaşadığım problemleri tartışma ve kavgayla değil, konuşarak çözmeye çalışırım.

Sabırlıyım; sabretmeyi bilir, hemen vazgeçmem.

Temizliğe özen gösteririm.

Ünite 1-9 Sorular

1 Peygamberimiz, "İki nimet vardır ki insanların çoğu bunların değerini bilmez. Bunlar; sağlık ve boş vakittir." buyurmuştur. Aşağıdakilerden hangisi sağlık ve boş vaktin kıymetini bilen birine ait davranışlardan değildir?

a) Tatillerde kitap okumayı sever.

b) Sağlığa zararlı şeylerden uzak durur.

c) Ödevlerini zamanında yapmaz.

d) Zamanı iyi kullanır.

2 Kur'an-ı Kerim'de, birbirleriyle yardımlaşan, iyilik yapan, temiz olan, sabreden, adaletli olan, sözünde duran kısaca güzel davranışlarda bulunan kimseleri Allah'ın çok sevdiği belirtilmiştir. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Allah'ın sevdiği kimselerin davranışlarından biri değildir?

a) İyilik yolunda çalışmak.

b) Doğru sözlü olmak.

c) Hatasından ders çıkarmamak.

d) İnsan haklarına saygılı olmak.

3 Aşağıdakilerden hangisi güzel ahlâklı insanların davranışlarından biri değildir?

a) Samimi ve doğal olmak.

b) Cömert ve misafirperver olmak.

c) Gayretli ve çalışkan olmak.

d) Müsrif ve cimri olmak.

4 Aşağıdakilerden hangisi güzel bir davranıştır?

a) Sürekli küsmek.

b) İnsanlara karşı kaba davranmak.

c) Doğru olanı yapmada cesur olmak.

d) Yalan ve dedikodu üretmek.

5 Saygı; karşımızdakini dinlemektir. Onun düşüncelerine ve duygularına değer vermektir. Saygı; insanların haklarını kabul etmektir. Saygı, karşımızdakini anlamaktır. Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi saygılı olan birine ait değildir?

a) Konuşan kimsenin sözünü kesmez.

b) Başkasının duygularıyla alay eder.

c) Kimseyi küçük görmez.

d) Ortak kurallara uyar.

6 Dürüst bir insanla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

a) Doğru sözlüdür.

b) Başkasının hakkını gözetir.

c) Kendisine yapılmasını istemediği bir davranışı başkasına yapmaz.

d) Kendisine farklı davranılmasını ister.

7 “Emeksiz yemek olmaz” atasözünde anlatılmak istenen hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

a) Paylaşmak insanı mutlu eder.

b) Komşumuz açken tok yatamayız.

c) İnsana yakışan adaletli davranmaktır.

d) Başarmak için çalışmak şarttır.

8 Aşağıdakilerden hangisi kardeşlerimize karşı görevlerimizden biri değildir?

a) Paylaşmak.

b) Yardımlaşmak.

c) İyi geçinmek.

d) Küsmek.

9 Aşağıdakilerden hangisi anne babamıza karşı göstereceğimiz güzel davranışlardan biri değildir?

a) Dua etmek.

b) Danışmak.

c) Sevgimizi göstermek.

d) Kırıcı sözler söylemek.

10 "Bize yapılmasını istemediğimiz bir davranışı biz de başkasına yapmayız. Mesela, sıra beklerken öne geçmeye çalışmayız. Başkasının hakkı olanı almayız. Bir hata yaptığımızda başkasının üstüne atmayız. İnsaflı ve vicdanlı davranırız." Sizce metnin başına gelebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

a) Merhamet

b) Dürüstlük ve Adalet

c) Çalışkanlık

d) Yardımlaşmak

11 Aşağıdakilerden hangisi yemek yeme adabı ile ilgili güzel davranışlardan biri değildir?

a) Sağ elle yemek.

b) Önünden yemek.

c) Tabaktaki yemeği bitirmeden kalkmak.

d) Yemekten önce ve sonra elleri yıkamak.

12 Aşağıdakilerden hangisi anne babamıza karşı sorumluluklarımızdan biri değildir?

a) İşlerinde yardım etmek.

b) Öğütlerini dinlemek.

c) Sesimizi yükseltmek.

d) Bir yere gideceğimiz zaman izin almak.

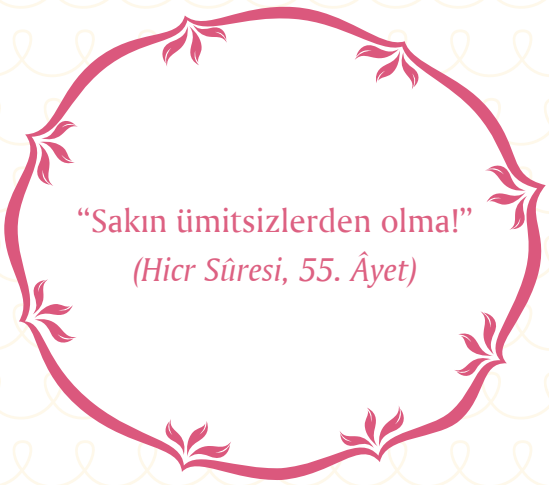
13 Aşağıdaki hadiste, boş bırakılan yerlere gelebilecek sözcükler hangi seçenekte yer almaktadır?

"Beş şey gelmeden önce beş şeyin kıymetini bil;
* Ölüm gelmeden önce hayatın,
* Hastalıktan önce ……..,
* Meşguliyetten önce boş vaktin,
* ……. önce gençliğin,
* Yoksulluktan önce zenginliğin."

a) Sağlığın-zenginliğin
b) Hayatın-ihtiyarlıktan
c) Sağlığın-İhtiyarlıktan
d) Ölüm gelmeden-boş vaktin

14 Aşağıdakilerden hangisi güzel davranışlardan biri değildir?

a) Hata yaptığında özür dilemek.
b) İyilik yapan kişiye teşekkür etmek.
c) Başkasının eşyasını kullanmak istediğimizde izin almak.
d) İstediğimiz şeyler konusunda sabırsızlık göstermek.

“Sakın ümitsizlerden olma!”
(Hicr Sûresi, 55. Âyet)

KAYNAKÇA

1. Kur'an Yolu, Komisyon, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
2. Hadislerle İslam, Komisyon, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
3. Dinim İslam, EDAM, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
4. İlmihal I-II, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
5. İslam İlmihali, Komisyon, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
6. Hz. Peygamber ve Evrensel Mesajı, İbrahim Sarıçam, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
7. Diyanet Çocuk Dergisi, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
8. İbadetlerimi Öğreniyorum, Ayşe Öztürk, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
9. Dualarımı Öğreniyorum, Rabia Gülcan, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
10. Dinimi Öğreniyorum, Alpaslan Durmuş, Hatice Işılak, İlyas Aslan, Neriman Karatekin, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

11 Peygamberimi Öğreniyorum, Komisyon, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

12 Kitabımı Öğreniyorum, Osman Özbağçe, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

13 Ahlakımı Öğreniyorum, Bilgenur Çorlu, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

14 Dinimizi Öğreniyoruz: Yaz Kur'an Kursları Öğrenci Kitabı, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları

15 Hikâyelerle Çocuklara 40 Hadis, M. Yaşar Kandemir, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

16 Peygamber Hikâyeleri, Bilgenur Çorlu, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

17 Dini Değerler Serisi, Komisyon, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları

18 Şiirler ve Dörtlükler, Osman Alpaslan